

WESTERN ROMAN
LASO
cijena 50 d broj 607

OBRACUN NA RIJECI ZUNI

Millo S. Peterson:

OBRAČUN NA RIJECI ZUNI

Glavni i odgovorni urednik
MILIVOJ PAŠIČEK

Izdavač SOUR »Vjesnik« (predsjednik Poslovnog odbora **Vjekoslav Koprivnjak**) – RO Novinsko-izdavačka djelatnost, n. sol. o. (direktor **Milan Bekić**) – OOUR Informativno-revijalna izdanja, n. sub. o. (direktor **Sead Saračević**)

Tisak: RO Štamparska djelatnost SOUR »Vjesnik«, n. sol. o. – OOUR Novinska rotacija n. sub. o., OOUR TM n. sub. o. i OOUR Tisak revijalnih izdanja, n. sub. o.

Predsjedavajući Savjeta redakcije: **prof. dr Adolf Dragičević**

Uređivački kolegij: **Ivica Bartolić** (graf. ur.), **Marcel Čukli** (»Laso«), **Berislav Grabušnik** (graf. ur.), **Marija Jurela** (biblioteke »Super strip« i »Trag«), **Pavle Lugarić** (zamjenik gl. i odg. ur.), **Milivoj Pašićek**, **Ana Župan** (»Život«).

Redakcija: **Sonja Dunduš** (daktilograf), **Zdenka Jočić-Beck** (redaktor), **Igor Mandić** (novinar), **Branka Ožegić** (teh. sur.), **Ana Poldo-Hrastović** (novinar).

Tajništvo: **Sanja Popović** (tajnik), **Biserka Pupač** (poslovni tajnik).

Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, tel. (041) 515-555 i 519-555. Telex 21 121 YU VSK.

LASO 607

MILLO S. PETERSON: OBRAČUN NA RIJECI ZUNI

Recenzija: Ante Zemljak

Copyright: Milan Petrović

LASO 607 izlazi 31. 5. 1985.

— Vidi li moj bijeli brat isto što i ja?

— Ne vidim, ali ih već dugo osjećam. Sad, moj crveni brate!

Krik pume, stravičan i prodoran poput munje, razli se dolinom kroz koju su žurila dvojica jahača. Oni jurnuše svaki na svoju stranu tražeći bilo kakav zaklon koji će ih zaštititi na ovom skoro brisanom prostoru. Udolinu su okruživali brežuljci i visoka stabla izrasla na njihovim vrhovima. Gusta i prilično visoka ova su stabla više ličila na čuperke neposlušne kose, nego na šumu u neposrednoj blizini rijeke.

S brežuljka, od kojeg su bježali, zapraštaše vinčesterke, ali prekasno. Obojica već su ležala u zaklonima. Bili su čak i dosta daleko od strijelaca u zasjedi. Shvatili su to i napadači, ali su ipak pucali. Dijelom iz bijesa a dijelom iz želje da zadrže jahače dok ne stvore neki novi napadački plan.

— Obidi ih u širokom luku, poglavico! Štitit ću te svojom dalekometnom puškom.

— Već mi je žao tih jadnika, moj bijeli brate. Krećem.

I brzo je krenuo. Ovako uigranom paru kao što su bili

njih dvojica, nije trebalo mnogo dogovaranja.

Sada je praskanje vinčesterki, koje je pratilo Indijančevo kretanje, bilo besprekidno. Cilj im je bio da Indijancu onemoguće svako kretanje, da ga prikuju za zemlju.

Indijančev je prijatelj iz svog zaklona lagano i pažljivo birao svoj cilj. Našavši ga, dolinom odjekne pucanj iz njegove puščetine. Na suprotnoj strani jedno se tijelo uzdiže uvis, zanesse lijevo pa desno, sve dok ga neka nevidljiva ruka ne povuče ravno naprijed. Tijelo licem zarova u zemlju i skotrlja se skoro do podnožja brijega gdje osta nepomično ležati. U mrtvoj tišini, koja nastade poslije toga, drugi hitac iz dalekometke odjeknu još stravičnije. Još jedno tijelo ispusti iz sebe samrtnički krik i počne se valjati niz brežuljak.

Zaprepaštenje među napadačima nije trajalo dugo, pa ipak i suviše dugo za hitrog Indijanca, koji već bijaše otvorio brzu paljbu na preostalog napadača. Indijanac ga je napao s boka i sa skoro nezaštićene strane.

Kad se oglasila Indijančeva

puška, njegov bijeli prijatelj ustane iz zaklona, pozove konja i povede ih naprijed prema logorištu gdje nepoznati napadači bijahu napravili zasjedu.

Indijanac je još pucao. No bitka je bila završena. Igrao se s trećim napadačem tjerajući ga da umire od straha i neizvjesnosti.

Indijanac se prevario u ocjeni trećeg čovjeka iz zasjede. On je znao na što su naletjeli on i njegovi drugovi isto tako dobro kao što je znao da samo smrt znači izlaz iz ove bjesomučne i beznadne bitke. Kad je čovjek počeo ne neki način organizirati svoju obranu, Indijancu ne preosta ništa drugo no da ga ustrijeli. Učinio je to tako hladnokrvno kao da puca na metu postavljenu na sajmovima povodom Dana nezavisnosti.

Kad se više ništa nije micalo na poprištu bitke, preko Indijančeva lica preleti neka sjena, jedva primjetan trzaj, a oči prekri tuga.

— Mom crvenom bratu je žao što je pobio svoje neprijatelje?

— Učio si me da za njima ne treba žaliti, da ih ne treba štedjeti, da im ne treba dati nikakvu šansu da prežive. Neprijatelj uvijek ostaje neprijatelj. Ako preživi obračun onda je još gori, podmukliji, osvetoljubiviji, krvoločniji.

— Zašto je onda tuga obavila tvoje srce, moj crveni brate?

— Moraju li se ljudi ubijati, bijeli moj brate? Zar u ovoj zemlji nema dovoljno prostranstva da u njoj sretno žive svi ljudi? I crveni i bijeli.

— Crne si zaboravio, poglavico.

— Nisam, bijeli moj brate. Moje srce plače zbog crvenih i bijelih ljudi. Oni neprekidno ratuju, vode svoju bitku do uništenja. Srce mi stežu ledeni jutar-nji mrazevi jer to uništenje čeka moju crvenu braću. Mora li tako biti, Millo?

— Mnogo me pitaš, poglavico. Moja mudrost još ne može ići tako daleko. Reći ću ti nešto drugo. Ljudi se ne dijele po boji kože već po dobru i zlu. Bez obzira na boju svoje kože oni su dobri ili zli. U ljudskom životu dobro i zlo se neprestano međusobno bore. Na kraju uvijek pobjeđuje dobro. Tako bi barem trebalo biti.

— Skupe su te pobjede, moj bijeli brate. Bitke traju bez prestanka. U tim bitkama nestaju ratnici, starci, žene, djeca. Nestaju narodi. Što će nam ostati za utjehu?

— Da umremo kao ratnici na strani dobra, poglavico. Nemoj se žalostiti zbog ovih ljudi. Oni su ratnici koji su se borili na strani zla. I umrli su zbog tog zla.

Ubrzo su pronašli konje svojih napadača. Bili su to dobri i uhranjeni konji. I svi žigosani istim žigom. Trokut u krugu.

Dok je Indijanac tražio konje na kojima su dojahali njihovi napadači, Millo je pretresao džepove svojih ubijenih. Nije našao ništa. Bar ništa značajno što bi ga uputilo na porijeklo i boravište ovih razbojnika. Kod dvojice je pronašao potjernice raspisane za njima tamo negdje u dalekom Teksasu. Sudeći po svotama, na koje su bili ucijenjeni — sitan ološ — zaključio je Millo. Za svakoga po dvije stotine dolara. Tek kad je Indi-

Indijanac priveo konje i Millo na njihovim sapima ugledao trokut u krugu, s usta mu se ote dugačak zvižduk.

— Što te je iznenadilo, prijatelju Millo?

— Svi ovi razbojnici imaju konje žigosane trokutom u krugu.

— Što to znači, Millo?

— Da potiču s istog ranča, da na njemu rade i u isto vrijeme pljačkaju.

— Ne pljačkaju svog rančera. Pljačkaju ovakve kao što smo mi.

— Šališ li se, poglavico?

— Zašto bih se šalio, Millo? Sam si rekao da su pljačkaši.

— Rekao sam. Istina je. Ti namjerno zaboravljaš da su oni pri svojoj prvoj pljački naletjeli na ovakve kao mi, već bi tada postali mrtvaci.

— Nisu oni krivi što su dosta dugo imali sreću. Uostalom, konje su mogli i ukrasti na tom ranču s tim čudnim totemom.

— To ćeš ti ustanoviti, poglavico.

— Nadam se da to neće biti tako teško za već umornog i gladnog Indijanca.

— Što se toga tiče, možemo se dobro najesti i popuniti naše zalihe. Bisage na sedlima su dobrano nabrekle. Oho! Ima i vatrene vode za mog prijateja indijanskog poglavicu.

— Ne šali se, Millo. Ja ne pijem vatrenu vodu.

— Mogu li ja potegnuti za obojicu?

— Ako voliš, nategni — mrzovoljno odvrati Indijanac i gadljivo pljunu.

— De, de! Ne ljuti se odmah, poglavico. Vatrena voda nije sve zlo kojim su bijeli ljudi obdarili tvoju zemlju, bolje rečeno,

zemlju tvojih predaka. U vatrenoj vodi ima mnogo toga i dobrog.

— Što je to dobro u vatrenoj vodi?

— Njome se može, poslije dužeg puta iz usta isprati prašina. Može se koja čaša i popiti s prijateljem, kao što Indijanci puše lulu mira. Vatrena voda može poslužiti i kao dobar lijek protiv bolova u želucu. Kad se u nekoga naliže dovoljno vatrene vode, može mu se bezbolno izvaditi zub ili metak iz tijela.

— Hrabrim indijanskim ratnicima ne treba vatrena voda pri vađenju metaka.

— Nisu svi tako hrabri kao tvoji indijanski ratnici. Eto, ja na primjer.

— Ti si, Millo, čegrtuša koja lijeno drijema na kamenu. Kad joj se najmanje nadaju ona napada. Naravno, uvijek smrtonosno.

— Ni šamari nisu jednaki a kamo li ljudi. Eto, ti se duriš na vatrenu vodu a ja je pijem s užitkom. Uh, uh! Još jedan gutljaj za pokoj duša ovim jadnicima. Laka im bila zemlja tvoje braće Apača, poglavico.

Millo nategnu iz boce. Čulo se obilno grgotanje. Kad je zadovoljio svoju potrebu za pićem, Millo s olakšanjem odahnu i s užitkom cmokne jezikom. Zatvori bocu, podiže je u ruci, dignu visoko iznad glave i baci je u obližnji kamen. Boca prsnu na stotine komadića. Indijanac odskoči brzinom pume. Nije želio da ga popraska ostatak te proklete vatrene vode. Bio je duboko uvjeren da je vatrena voda prokleta, bar što se tiče njegove crvene braće.

— Dragi moj poglavico! Vrije-

me jo da tvoj bijeli brat, tvoj bijeli prijatelj, tvoj bijeli rođak, prestane ludovati. Ljutiš li se, moj crveni brate?

— Nemam se pravo ljutti. Poslije pokolja u kanjonu Palo Duro moraš iz sebe ispustiti jad, bol i tugu. Tamo je ostala moja sestra, a tvoja skvo,* tamo je ostao moj narod, tamo je ostala tvoja radost življenja. Imaš pravo da se svega toga oslobodiš, bijeli moj brate. Makar i uz pomoć vatrene vode.

— Dobar si ti momak, poglavico. Tvoje je srce otvoreno i spremno da primi tuđu bol. Hvala ti veliki ratniče. U mom želucu gori vatrena voda. Prihvatimo se jela da je ugasimo!

* Skvo (squaw) — indijanska žena (op. ur.)

Jeli su šutke. Dok je Indijanac sitno rezao govedinu, osušenu na dimu i vjetru, Millo je napravio malu vatru i na njoj pržio na štapiće nabodene komade dimljene slanine. Dok se slani na pržila, žvakali su osušenu govedinu. Dvopek je prštao među zubima, a na njega položena slanina tek je tada dobivala pravi okus.

Malo podalje primjer svojih gospodara slijedili su i njihovi konji. U hladovini ispod drveća pasli su sočnu travu.

Šalica vruće kave dobro je došla ovim ljudima koji su bar polovicu svog života proveli u sedlu.

Kad je nad brežuljcima počeo pirkati lagani, svježi povjetarac, bez prethodnog dogovora oba čovjeka ustadoše.

Mrtvace su natovarili preko njihovih konja i privezali ih. Millo pljesnu konje po sapima, malo na njih povika, a konji

krenuše najprije polako, zatim sve brže i brže prema svom stalnom prebivalištu.

Ne tako rijetko kauboји su bili zahvalni svojim konjima koji su ih mrtve pijane, privezane preko sedla, donijeli njihovim kućama ili na ranč gdje su radili.

— Konji su pametniji od mnogih ljudi — govore su zapadnjačke žene.

* * *

Mrak se lagano spuštao na dolinu rijeke Zuni. Sjene manjih i većih bregova počele su prekrivati pašnjake i rijeku. U ovim krajevima mrak dolazi brzo. Još je to daleko od noći, prave zapadnjačke noći koju srebrni sjaj mjesečine čini lijepom i čarobnom. Stijene su ponegdje izrasle iz samog dna ravnice. Kišama i vjetrovima oblikovane su u figure kakve ni sam čovjek ne bi mogao napraviti. U zemlji Apaša, kad mjesečina prevlada mrak, samo u zemlji Apaša, moguće je vidjeti tako čudesne tvorevine prirode kao što je Konjska glava, ili još savršenija Kočizova glava.

Kroz Apašku zemlju osvijetljenu mjesečinom kreće se Modri Kaput prateći tragove karavane mrtvaca i srebrni tok rijeke Zuni.

Indijanac je dobio svoje ratničko ime Modri Kaput, nakon što je s jednog narednika, razbojnika prikrivenog u konjici Sjedinjenih Država, nakon dvoboja golim rukama skinuo naredničku bluzu sa sjajnom mjedenom dugmadi.

Upravo ta bluza bila je predmet dvoboja.

Mladi Indijanac, kad je prvi put u svom životu ugledao modru bluzu sa sjajnom mjede-

nom dugmadi, bio je toliko ushićen da nije mogao skinuti oka s bluze. Narednik nije podnosio Indijance. Zapravo ih je mrzio svom dušom. Snažan, razbacan u ramenima i s rukama čije su šake ličile na maljeve, narednik je više ličio na vjetrenjaču nego na čovjeka. Pričalo se da taj gorostas može šakom ubiti trogodišnjeg bika. Bez obzira na priče, narednik je svojom pojavom ulijevao strahopoštovanje.

Mladi Indijanac je prošao Millovu borbenu školu i nije poznavao strah. Od Milla je naučio da sirova snaga, ako se njome ne zna upravljati, i ne predstavlja pravu snagu. S nekoliko dobro uvježbanih judo zahvata Indijanac je uspio da snažnu narednikovu tjelesinu vitla kroz zrak i baca iz jednog ugla saluna u drugi. Iz narednikovog tijela, kao iz probušenog balona, isticala je snaga i on je malaksavao kao sipljiv konj u trci. Na kraju borbe se skljkao na prljavi pod posut piljevinom. Još pri svijesti, duboko povrijeđene sujete, nadmeni narednik nije mogao trpjeti poraz. I dok su svi u salunu pljeskali mladom Indijancu, narednik je potegnuo revolver u namjeri da metkom sravni Indijanca.

Millo je bio na mjestu. Puška, koja mu je ležala u krilu, kao da je opalila sama od sebe. Krupna narednikova tjelesina kao da se izvila do plafona. No samo za trenutak je stajala tako i onda se stropoštala na pod gdje je ostala nepomično ležati.

Iz Millove puške, koja je i dalje mirno ležala u njegovu krilu, izvijao se lagani pramen barutnog dima.

Nastali muk u salunu prekinuo je šerif koji je sve vrijeme promatrao dvoboj.

– Indijanac je pobijedio u poštenoj borbi golim rukama. Narednik je pokušao da nepošteno puca u Indijanca. Stranac, koji tamo sjedi, spriječio je narednika da učini zločin. Sve je po propisu. Jeste li ga morali baš ubiti, stranče?

– Nisam ga morao ubiti, ali bolje je da sam to učinio – odgovorio je Millo i iz svog unutarnjeg džepa rukom izvukao i raširio jednu potjernicu. Pružio ju je šerifu.

– Čovjek na potjernici i ovaj mrtvi narednik ista su osoba, šerife. Dugujete mi dvije tisuće dolara. Na tu svotu je ovaj razbojnik ucijenjen, šerife.

– Jeste li lovac na glave, stranče?

– To vas se ne tiče, šerife! Uzmite potjernicu i pobrinite se za novac.

Uočivši Millov ledeni pogled šerif sleže ramenima i naredi:

– Iznesite mrtvaca, ljudi! Zaboravite ubijenog narednika.

Ljudi se otkraviše i prasnuše u smijeh tek kad ugledaše mladog Indijanca s modrom naredničkom bluzom na plećima. Višestruki žuti širiti naredničke oznake čina plesali su neki čudan ples. Pravi prolom smijeha nastade tek onda kad ljudi shvatiše da taj ples širita nije ništa drugo do Indijančevo nastojanje da donjim dijelom rukava još više podigne sjaj mjedene dugmadi.

Indijanac je bio ponosan na svoju pobjedu i na svoje ratničko ime koje mu je nadjenao Millo.

Modri Kaput je jahao kroz mjesečinom obasjanu noć i s osmijehom na licu sjećao se tih događaja.

Mrtvačka karavana se kretala bez ikakve žurbe. Konji su znali svoj put i nisu žurili. Na udaljenosti većoj od pola milje avetinjsku povorku pratio je Indijanac. Nije ni pokušavao pospješiti kretanje životinja koje su i onako nevoljko nosile svoj teret. Kad bi to bilo moguće, najradije bi ga se riješile.

Indijančevom strpljenju nije bilo granica. Baš ovakvo sporo jahanje ga je odmaralo, dozvoljavalo svakom njegovom mišiću, svakom njegovom živcu, da se do kraja opusti. Već ujutro novi dan donijet će i nova saznanja. On će znati tko su ovi ljudi iz mrtvačke kolone koju slijedi.

* * *

Prije nego što je naišao na gaz na rijeci Zuni, Millo je ugledao Deer Spring. Svanulo je prije više od dva sata, pa ipak je bilo prerano da upadne u pospani gradić i zatraži svoj topli obrok, jaja pržena na slanini i nakon toga vruću kavu. Tako se nešto nije moglo dobiti u još snenom gradu. Millo odluči da se spusti do rijeke, da se okupa, da istrese prašinu iz svog odijela od jelenske kože. Što više, kad je skinuo košulju, ukrašenu kožnatim resama, odluči je oprati. Košulja je često bila natapana znojem koji se upio u meku jelensku kožu i u njoj se skorio. Omirisao je svoju košulju, s gađenjem je baci u plićak i izgazi bosim nogama. Da mu brza voda u plićaku ne odnese košulju navali na nju jedan osrednji kamen.

Bacio se u rijeku i predao njevoj matici koja ga povuče svojim tokom. Ne za dugo. Njegove ruke počеше se odupirati vodenom struji a tijelo krenu uzvodno. Millo se rvao s rijekom, čas ju nadvladao a čas joj se prepustao. Ova igra potraja više od pola sata. Nakon što je oprao košulju, raširi je preko jednog grma da se suši. Onako gol Millo se ispruži preko glatke stijene da i njega osuši sunce. Nije se bojao nikakvih iznenađenja. Njegov konj bio je pouzdaniji čuvar od bilo kojeg psa.

Potrajalo je više od jednog sata dok su se košulja i donje rublje osušili. Millo se obukao, pozvao svog konja, uzjahao.

— Krenimo, momče! Spremni smo i uređeni kako treba. Ovaj grad nema razloga da nas ne ugosti.

Konj frknu i zagazi u rijeku. Činilo se da odobrava svom gospodaru. I on se veselio gradu u kojem ga čeka puna zobnica.

Millo je ujahao u gradić Deer Spring. Čudio se da u ovo doba dana na ulici nema ni žive duše, ni jedne zaprege, ni jednog konja.

Pritegne uzde i zaustavi konja.

— O, Cezare! Stani da osmotrimo ovaj grad. U njemu kao da nije sve kako treba.

Millo još nije, tako reći, ni završio svoj govor konju kad zapraštaše puščani meci. Ispred i oko konja i jahača poskakivali su oblačići prašine koju su dizali ispaljeni meci. I konj i jahač stajali su mirno. Svaki pokret i konja i jahača mogao bi biti smrtonosan. Isto tako naglo

kao što je počela, pucnjava pre-stade.

– Okreći konja, skitnico! Ovom grad nisu potrebni takvi kao ti. Osim ako ne želiš da te objesimo.

– To baš nije lijep doček za umornog jahača i njegovog konja. U prolazu sam i želim samo nešto dobro pojesti. Odmoriti se malo.

Iza Millovih leđa pojavi se snažna ljudeskara. Kožna pregača, garavo lice i ruke jasno su govorili da je čovjek mjesni kovač i vjerojatno važna ličnost u gradu.

– Rekao sam ti, stranče, okreći konja i gubi se što brže možeš iz grada! Zaobiđi nas izdaleka jer bi te mogao zahvatiti neki metak iz naših pušaka.

– Ja sam...

– Šuti! Ne tiče nas se tko si i što si. Ovaj grad je odlučio da se brani od skitnica, probisvijeta i razbojnika. Ti nam ličiš na takvog. Putuj!

Kovač ispali metak među Cezarove noge, te ponovo repetira.

Nije imalo svrhe više razgovarati s ovim čovjekom kao ni drugima koji su ga držali na nišanu. Millo polako okrene konja i pođe natrag. Jahao je lagano i razmišljao o ovim čudnim ljudima i ovom čudnom gradu.

– Brže potjeraj tu ragu, lopužo – viknu za Millom kovač i opet ispali metak konju pod noge. Kao da je ovo bio znak i za druge strijelce, skrivene između kuća, pa i oni otvoriše vatru na njih. Millo podbode konja i on jurnu iz sve snage.

Millo i njegov konj izlazili su iz grada. Iza njih se još čuo samo gromoglasan smijeh.

– Što možemo. moj Cezare Neće biti ni jaja, ni slanine, ni zobi – govorio je Millo svom konju. Ostavit ćemo dobar trag. Nek Modri Kaput vidi kud smo otišli.

Millo je odlučio da zaista na što većoj udaljenosti obide ovaj negostoljubivi grad. Kad ga je već potpuno izgubio iz vida, u daljini ugleda nekoliko manjih zgrada.

– Možda ipak dobijemo naš obrok, prijatelju. Kreni malo brže.

U početku se Millu činilo da su zgrade na udaljenom ranču ili farmi vrlo blizu. Prevario se. Kad je tamo stigao prošlo je više od jednog sata.

* * *

Otužna povorka konja, na čijim su se leđima ljuljala trojica mrtvaca, stigla je na plitki gaz i zagazila u rijeku Zuni. Konji su zastali, pili vodu, oblizavali svoje gubice, osvrtali se pogledima uokolo. Kad zadovoljiše svoje potrebe za vodom, pregažiše rijeku, raširiše se po drugoj obali i počеше preko žvala pasti travu. Tko zna dokle bi pasli da ih tu ne zateče Modri Kaput.

Indijanac nije imao namjeru da čeka dok se konji napasu. Zato se neopaženo privuče do žbunja na obali rijeke.

Urlik pume iznenadi životinja. Konji s ukočiše, srce kao da im se sledilo. Još jedan krik pume. Konji jurnuše kao pomahnitali.

– Više neće stati do svojih staja – s osmijehom na licu zaključí Indijanac.

Vodeći na uzdi svog konja k vodi pride i Modri Kaput. Pustio je konja da pije do mile volje. On se začas razodjenuo i ba-

cio u rijeku. Koprcao se u vodi poput nestašna dječaka. Kapljice vode prštale su na sve strane. Kad mu je bilo dovoljno kupanja, izide iz vode, pa na obali iz kose, crne poput gavranova krila, istrese vodu.

Kad se osušio, obuče hlače od jelenske kože i obuče mokasine. Na toplom suncu, koje je počelo prigrjavati, pri svakom pokretu njegova tijela bakrene boje, bljeskali su njegovi snažni mišići. Indijanac pride svom konju, iz bisaga izvadi lijepo složenu vojničku modru bluzu i raširi je. Potom je, za svaki slučaj, malo istrese i obuče na golo tijelo. Dok je zakopčavao bluzu rukavom je pomilovao svako od mjedenih dugmadi koja su se bljeskala na suncu zlaćanim sjajem.

Pripasao je oružje. Na desnoj strani opasača visio je teški vojnički revolver kalibra četrdeset pet, a na lijevoj nož bowie. Kad je s tim završio, na glavu natače šešir konjičkih oficira, malo ga poravna i nadnese se iznad vode koja mu posluži kao ogledalo.

Uređen i dotjeran, Modri Kaput uzjaše svog prekrasnog mustanga i krenu za konjima koji su na svojim leđima nosili mrtve razbojnike.

* * *

Sunce je već bilo visoko u zenitu kad je Millo ujahao na prostor gdje su se nalazile rančerske zgrade. Po svemu sudeći, zgrade oko glavne kuće bile su tako građene da mogu dobro poslužiti i farmeru i rančeru, pa Millo tako zaključi i o čovjeku na čijem se imanju nalazio. Vlasnik ovih zdanja bavio se i obradom zemlje i uzgojem sto-

ke. Bilo je to nekako normalno, jer je blizina grada omogućavala da se gotovo svi farmerski proizvodi odmah prodaju stanovnicima grada. Tako je uvijek u ovoj kući bilo dovoljno gotovog novca za podmirenje rančerskih potreba. Vlasnik ranča nije morao čekati gonidbu i prodaju goveda kako bi namaknuo novac za održavanje svog gazdinstva. Upravo ta dvostruka djelatnost osiguravala je vlasnika dok ne padne u ovisnost od bankara i okorjelih zeleniša.

Millov dolazak na ranč bio je popraćen bjesomučnim lavežom ogromnog psa vezanog za gredu ispod šupe gdje bijehu smještena jaka farmerska kola i dugi poljoprivredni alati. Millo se divio snažnom psu i njegovoj želji da se otrgne i spriječi njegov pristup rančerskoj zgradi.

Prasak puške i metak koji fuknu tik kraj Millove glave natjeraše Milla da naglo zaustavi konja koji se od snažnog trzaja uzda uspravi u propanj.

– Stoj, stranče! Ni koraka dalje.

– Koji je vrag s ljudima u ovom kraju da me dočekuju pucnjavom? Jesi li poludjela, ženska glavo?

– Nitko nije poludio, stranče.

– Zašto onda pucaš na mene? Mogla si me bar upitati tko sam i što tražim na tvom imanju.

– To me ne zanima stranče. Okreni svog konja i jaši dalje! Ništa ne pokušavaj. Odučno pucam, uvjeravam te.

– Nisi me pogodila prvim metkom, gospodo.

– Samo zato što nisam htje-

la, stranče. Budi siguran da sljedeći put neću promašiti.

Bilo je neke teške gorčine u tom glasu. Možda pomalo i očaj. Millo osjeti potrebu da sazna što muči tu ženu, odakle toliko patnje u njezinoj duši.

– Molim vas, gospodo. Hajdemo se nešto dogovoriti!

– Nema ovdje nikakvog dogovaranja, stranče! Ovo je moj dom. Bez moje dozvole ne možete ni sjahati u mom dvorištu i napojiti svog konja.

– Ništa od toga neću učiniti bez vaše dozvole, gospodo. Odbacit ću svoje oružje i izići goloruk pred vas.

Millo zaista otkopča svoj opasač i odbaci ga nekoliko koraka od konja.

– Nisam naoružan, gospodo. Mogu li sada sjahati i zamoliti vas za dobar zalogaj i punu zobnicu za moga konja. Sve ću vam to pošteno platiti.

– Rekla sam, ne! I ne pokušavajte sjahati!

– Pusti ga, mama. I ja ga držim na nišanu.

Ovaj dječaćki glas dolazio je Millu iza leđa. Tamo od šupe iz koje je ovčarski pas još lajao i pokušavao se otrgnuti. Millo pogleda dječaka koji je jedva mogao imati desetak godina. Dječak je vinčesterku držao prilično sigurno i dobro. Millo mu se prijateljski osmijehne.

– Vidiš, mladi prijatelju. Muškarci se uvijek lako sporazumiju.

– Steve! Miči se odatle! Hoćeš li da te ovaj stranac ubije isto onako kao što su ubili tvog oca? Miči se, kad ti govorim!

– Ovaj čovjek to neće uraditi, majko. Pusti ga neka sjaše i na-

hrani sebe i svog konja. Naša kuća to nikom nije odbila.

– Mislim da bi ti ipak trebao poslušati majku, mladi prijatelju. Ona te želi zaštititi. Mogu ja odjahati dalje, ako baš moram. Okrenut ću svog konja i otići. Budi dobar i dodaj mi moje oružje. Bez njega ipak ne mogu putovati ovim negostoljubivim svijetom. Zbogom, gospodo!

– Sjašite, čovječe Moj sin ima pravo. Nikada nismo odbili da nahranimo strane ljude i njihove konje. Osim toga, moj sin i ja se možemo obraniti od jednog čovjeka.

Millo se nasmije naivnosti ove jadne žene.

– Svakako, gospodo. Hvala vam na ukazanom povjerenju. Zovem se Millo. Mađ Millo.

– Ludi Millo? Pa i ne izgledate tako pametno kad jašete sami ovim krajem.

– Nigdje nisam čuo da je ovaj kraj na zlu glasu.

– Niste ni mogli čuti. Da vam je to uspjelo, već odavno ne biste bili ovdje. Zaobišli bi ovaj kraj u krugu od stotinu milja.

Dok je konju opuštao kolan i vezao ga za ogradu korala, Millo upita još nasmijan.

– Što je tako opasno u ovom kraju, gospodo?

– Ljudi, gospodine Millo. Zli ljudi.

– Oni iz grada?

– Ne zna se više odakle su. Prošli ste kroz grad? – upita žena.

– Htio sam se zadržati u njemu. Nahraniti sebe i konja, popuniti zalihe hrane.

– Zašto to niste učinili?

– Nisu bili ljubazni u tom gradu. Dočekali su me pucnjavom. I ispratili su me na isti na-

čin. Nema od tada ni dva sata.

– Dobro ste prošli. Da ste ujahali noću, raznijeli bi vas.

– Što se to ovdje događa, gospodo?

– Marlock. Judy Marlock. Tako se zovem. Tamo u ambaru je zob. Nahranite svog konja i dodite u kuću. Priredit ću vam nešto za jelo i usput vam sve ispričati.

Dječak je sa zanimanjem promatrao kako Millo posluje oko konja i vješa mu punu zobnicu oko vrata. Pušku je dječak držao u desnoj ruci okrenutu k zemlji.

– Putujete li dugo, gospodine Millo?

– Dugo, moj mladi prijateju. Gotovo sam uvijek u sedlu.

– Skitnica?

– Od onih dobrih skitnica, prijatelju Steve. Lutam svijetom i nastojim ga popraviti. Zašto me to pitaš, Steve?

– Imate lošeg konja. Ružna stara raga.

– Prevario si se, Steve. To je najbolji konj kojeg sam ikad vidio i jahao. Brz kao vjetar. Neuhvatljiv. Danima može izdržati bez vode i hrane. Izdržljiv kao pustinjska deva.

– Tako je ružan.

Cezar oštro zarže.

– Ne govori tako o njemu, Steve! On te razumije i vidiš da se ljuti jer ružno govoriš o njemu. To je vještac a ne konj. Namazam je svim mastima. Lukav i žestok kao planinski lav. On zapravo i jest neka vrst planinskog lava.

– Kako možeš biti planinski lav, kad je konj? Obični konj, gospodine Millo.

– Eh, dragi moj Steve. Ovaj konj, kom je ime Cezar, bio je

nekad planinski lav. Onda ga je jedan zli čarobnjak pretvorio u konja. Doduše, ružnog ali izvrsnog konja.

– Zašto je čarobnjak to napravi, gospodine Millo?

– Cezar mu se zamjerio dok je bio lav. Pojeo mu je ručak.

– Vi meni pričate bajku, gospodine Millo – odvрати dječak pomalo uvrijeđen.

– Bajke i jesu za takve dječake kao što si ti, Steve. Za pušku je prerano u tvojoj dobi.

– Ništa nije prerano. Previše je rđavih ljudi oko nas. Moramo biti sposobni da se branimo.

– Tko ti je to rekao, Steve?

– Moj otac. On me i naučio da upotrebljavam oružje.

– Da, Steve. Tvoj otac je imao pravo. Ali ja ipak mislim da dječacima trebaju bajke i radosno djetinjstvo.

– Dodite, momci. Jelo je na stolu.

Tek kad je čuo glas iza svojih leđa, Millo je opazio da je Judy Marlock čula dobar dio razgovora između njega i dječaka.

– Ne šuljajte se iza leđa i ne prisluškujte tuđe razgovore, gospodo Marlock.

Ona je pocrvenjela. Jedre grudi su joj se uzbuđeno dizale i spuštale. Radovala se što prvi put poslije muževe smrti netko lijepo razgovara s njezinim dječakom. Brzo je svladala trenutnu zbunjenost i kroz smijeh odgovorila:

– Ženska znatiželja, gospodine Millo. Njoj je sve dozvoljeno, zar ne?

– Samo ponekad, gospodo Marlock. Oprostit ću vam ako je i vaše kuharsko umijeće tako veliko kao vaša znatiželja.

– Neću vas razočarati, gospodine Millo.

– Oh, gospodine Millo! Mama je najbolja kuharica na svijetu.

– Provjerit ćemo to, Steve.

Nisu dugo čekali da provjere kuharsku vještinu Judy Marlock. Ona je zaista bila izvanredna kuharica i domaćica. Komadi pečenog mesa i kobasice izvađeni iz bačve, gdje su ležali zaliveni mašću, bili su postavljeni na stolu pred njima. Usoljeni krastavci, crno meksikansko vino. Millo je bio zabezeknut ovim čudom serviranim na stolu. Nešto takvog bi možda jedva našao još negdje u Arizoni. Kad je počeo jesti, zaboravio je na pristojnost. Gutao je halapljivo a mali ga je Steve oponašao. Nakon nekoliko zalogaja nalio je vina u čašu, ispijao ga u laganim gutljajima uživajući u njegovoj aromi.

– Pravo, meksikansko! Odatle vam ova čuda na stolu, gospodo Marlock?

Njeno je lice sjalo od radosti. Uživala je u ovoj pohvali.

– Čarolija, gospodine Millo. Isti onaj čarobnjak što je vama darovao planinskog lava za konja napunio je i moju smočnicu.

– Dobar neki čarobnjak. Kako se zove?

– Zvao se John Marlock, gospodine Millo. Naselili smo se ovdje prije desetak godina. Steve se ovdje rodio. John je bio radišan. Sve što bi započeo, polazilo mu je za rukom. Stvorio je ovaj ranč. I farmu. Sve što smo uzgajali, lako smo prodavali u Deer Springu ili novim doseljenicima. Bili smo neovisni od bankara i trgovaca. Na našoj farmi radile su tri Meksikanke

a na ranču petorica kauboja. Imali smo vlastito žito, meso, sjemenje, sitnu stoku, kokoši. Raj na zemlji, gospodine Millo.

Zašutjela je. Njezino lice prekrili tuga i sjeta. Misli odlutaše negdje daleko. Jedna joj se suza skotrlja niz obraz.

– Što je bilo dalje, gospodo Marlock?

– Nesreća, gospodine Millo. Kao iz zemlje, u ovom kraju su se pojavili pljačkaši i banditi. Znaate kako to već ide. Krađa stoke, pljačka i otimačina svega što smo trebali prodati u Deer Springu ili negdje drugdje. Dvojicu kauboja su ubili. Druga dvojica su pobjegla. Novih nigdje nije bilo. Nitko nije htio doći na ranč na kom se brzo umire. Banditi su terorizirali i Deer Spring. Nitko nam nije želio ili mogao pomoći. Samo ranč Trokut u krugu odolijevao je banditima i uspješno se borio protiv njih.

– Je li John Marlock tražio pomoć od ranča Trokut u krugu?

Tražio ju je, ali je nije dobio. Joshua Bradock, vlasnik Trokuta u krugu mu je ponudio da otkupi njegov ranč. Isto je učinio i Alan Lewis, saluner i trgovac u gradu. Moj muž nije prihvatio ni jednu ponudu.

– Zašto ih je odbio?

– Svota koju su mu nudili bila je ništavna. Samo ova kuća vrijedila je više.

– I onda? Što se dogodilo poslije?

– Poslije su ubili Johna, na pašnjaku, dok su tjerovali naše stado. Goveda više nema na našim pašnjacima. Sve što je ostalo meni i Steveu ovo je malo farme i sitne stoke. Od toga ži-

vimo nas dvoje. Meksikanke su otišle u grad. Bradock postaje sve bezobzirniji. Hoće otkupiti ranč. I mene s njim. Uzet će i mladog junca. Tako naziva mog sina, Stevea.

– A vi, gospodo Marlock? Što vi kažete na to?

– Ništa. Šutim i čekam.

– Što čekate, gospodo Marlock?

– Nekakvog čaobnjaka, gospodine Millo. Mogu dugo čekati. Ni razbojnici se neće usuđiti ubiti ženu i dijete.

– Nemojte u to biti previše sigurni, gospodo Marlock. Kad bi ti ljudi imali nekakvih obzira prema drugima, ne bi bili razbojnici.

– Znam to, no što mi preostaje? Da se preselim u krevet Joshue Bradocka? Da utjeram mog junca u njegov koral?

Judy je milovala svog sina po čupavoj glavi. Iz očiju joj je sijevala iskra nade, nade u nešto što će razriješiti sve njene muke i patnje.

– Ne, nisam to mislio. Mogli biste prijeći u grad i tamo se zaposliti.

– Tamo me sa sličnom ponudom čeka drugi strvinar, trgovac Alan Lewis. Neću ništa od toga, gospodine Millo. Radije ću umrijeti ovdje braneći svoj kućni prag i svoje dijete.

* * *

– Stoj! Ni makac dalje. Držim te na nišanu!

– Pa što onda ako me držiš na nišanu? Valjda ne misliš pucati na konjicu Sjedinjenih Država?

– Možda i mislim ako mi ne odgovoriš na moja pitanja.

– Pitaj! Što čekaš?

– Tko si i što tražiš na ranču Trokut u krugu?

– Narednik, izviđač američke konjice. Tražim vlasnika ranča.

– Zašto ga trebaš?

– To ću reći njemu, moj prijatelju.

– Nisam ja tvoj prijatelj.

– Baš mi je drago. Ne bih želio takve kao ti za prijatelje. Smrdiš na lošeg kravara.

– Za ovo bih ti mogao malo probušiti kožu, Plavi.

– Nećeš biti prvi koji je to pokušao. Mnogima od njih kosti trunu u preriji. Miči tu pušku i sklanjaj se!

Prasnu hitac i prozviždi visoko iznad Indijančeve glave. Modri Kaput ne trepnu ni okom.

– Je si li ti to na mene pucao, kravaru? Ako si ti uopće kravar.

– Što sam ja, to se tebe ne tiče. A da sam pucao na tebe već bi ležao u prašini.

– Ležao bi jedan od nas, htio si reći?

– Što sam htio reći to ćeš čuti jednom prilikom kad se sretne nemo izvan granica ovog ranča. Moj gazda ne voli kavge na svom ranču, Plavi.

– Nadam se da na taj susret neću dugo čekati, lažni kravaru.

Tko zna koliko bi trajao ovaj razgovor između Modrog Kaputa i čuvara na ranču Joshue Bradocka da na glavni ulaz nije stigao jahač obučen sav u crno. Bijela je bila samo njegova kosa koja je virila ispod crnog stetsona. Revolveri su mu bili nisko obješeni, lice bezizražajno, oči staklasto zelene. Uši malo povelike i klempave. Činilo se da ih može pomicati u svim

pravcima. Nos, reklo bi se normalan, da nije imao prijelom u blizini korijena. Opći dojam: vrlo opasan tip.

– Što se događa, Hawy? – upitao je i ne gledajući čuvara.

Gledao je u izviđača i proučavao ga. Modri Kaput je to isto činio proučavajući ga.

– Ovaj Plavi hoće do gazde, šefe.

– Što hoćeš, Indijanče?

– Za vas sam narednik konjice Sjedinjenih Država, gospodine. A što hoću, reći ću vašem gazdi.

– Plava uniforma ti ne daje pravo da budeš drzak i bezobrazan, naredniče.

– Uzvraćam samo istom mjerom, gospodine.

– Podi, naredniče. I jaši malo podalje iza mene. Ne podnosim indijanski smrad.

– Slični smo, gospodine. Ni ja ne podnosim smrad bjeloglavih lešinara.

– Konjaca Sjedinjenih Država neće mnogo tugovati za tobom, naredniče. Obuzdaj svoju jezičinu.

– Nije to teško isprobati, bjeloglavi. Za mnom jašu još stotinjak revolvera, pušaka, sabalja. Mogao bi birati oružje od kojega ćeš umrijeti, bjeloglavi.

Revolveraš mu nije ništa odgovorio jer su već stigli pred rančersku kuću gdje ih je čekao Joshua Bradock, kršan pedesetogodišnjak. Bio je naočit i vrlo snažan muškarac. Orlovskim je pogledom mjerio pridošlicu Indijanca u uniformi narednika američke konjice.

– Lajavi Indijanac, narednik, izviđač američke konjice, gospodine Bradock – predstavi ga revolveraš.

– Dobro je, Landone. Što hoće?

– Nije rekao, gospodine Bradock. Želi razgovarati samo s vama.

– Što želite, naredniče? – upita Joshua Bradock.

– Vojna tajna, gospodine Bradock. Možemo razgovarati samo u četiri oka. U kući po mogućnosti.

– Mora li biti tako, Indijanče?

– Modri Kaput mi je ime, gospodine. Mogli bi to upamtiti. Narednik je moj čin, Bradock.

Bradocka nešto štrečne ispod lijeve plečke a njegov pogled presiječe Indijanca koji se usuđuje opomenuti ga na pristojnost pri ophođenju s ljudima.

– Neka vam ovaj put bude, naredniče! Ali mislim da je to i posljednji put što uživete moje gostoprimstvo. Ovu iznimku nisam učinio zbog vaše indijanske krvi, već zbog čina i uniforme koju nosite. Sjašite i udite u kuću, naredniče!

Podsmijeh i ironičan pogled Modrog Kaputa nisu silazili s Joshue Bradocka. Joshua je opazio kako ga Indijanac gleda i kako mu se podsmijeva. To ga još više razbjesni i sledi oštre crte njegova lica Najracije bi tog smrdljivog Indijanca sravnio sa zemljom. Pa ipak, Joshua brzo odbaci takvu pomisao. Na ovom je Indijancu uredna uniforma konjičkog narednika. Tko zna koliko još takvih uniformi jaše u neposrednoj blizini Deer Springa ili s onu drugu stranu rijeke Zuni gdje se motaju oni apaški razbojnici.

Modri Kaput je sjahao, pustio na zemlju uzde svog mustanga i krenuo u kuću za Joshuom Bradockom. S vrha stubišta

obratiti se bjeloglavom Landonu i još dvojici kauboja koji su stajali uz njega.

– Ne približavajte se mom konju. Grize kao čegrtuša. Odlami i kopitom. To naročito vrijedi za tebe, bjeloglavi.

Okrenuo im leđa i ušao u kuću. Landon je od bijesa škripao zubima i stezao dršku svog revolvera sve dok mu ruka nije pobijelila.

– Platit ćeš mi to, indijansko kopile!

Modri Kaput ga nije čuo a da se to i dogodilo, više ne bi obratio pažnju Peteru Landonu. Sva njegova čula bila su usmjerena prema unutrašnjosti kuće. Njegove, širom raširene nosnice, usisavale su mirise koji su dolazili sa svih strana i svaki je bio drukčiji. Bijelac te razlike, ako ne bi bile oštre, nikad ne bi osjetio. Planine, prerija i bezvodna pustinja razvili su sva njegova čula do krajnjih granica. Bez savršeno razvijenih čula teško se moglo živjeti i opstati u ovoj divljini u kojoj iza svakog kamena vreba smrtna opasnost.

Učas je svojim čulima upoznao kuću Joshue Bradocka. I njega bi prepoznao u najcrnjem mraku po njegovim mirisima, po načinu disanja.

Ušli su u rančerovu radnu sobu. Bila je to velika prostorija, bogato namještena i raskošna. Raskošna za kraj u kom je rančer živio.

Sobom je dominirao veliki radni stol s nadgrađenim policama rezbarenim tko zna gdje i kada. Po svoj prilici dopremljen s Istoka. Na stolu savršen red. Tintarnica, pera, zečija šapa za brisanje prašine, ujedno i

omiljena igračka Joshue Bradocka. Tom šapom Bradock je gladio svoje ruke milujući ih mekanom zečijom dlakom. Onaj koji je stajao ili sjedio ispred Joshue Bradocka, nikad nije znao što ga čeka kad Joshua prestane maziti svoje ruke mekanom zečijom šapom.

A Joshua je volio zečiju šapu. Volio je da pred njim budu i ljudi tako mekani i podatni stisku njegove ruke.

Znao je Joshua pritisnuti kad god mu je to trebalo!

Iza njegovog stola, lijevo uza zid, ormari. Ne bilo kakvi ormari. Ormari-vitrine puni raznovrsnog oružja. Indijanska koplja i lukovi, stare puške kremenjače, teške jednometke za lov na bizonu, moderne šestometke tipa sarps i najnovije vinčesterke sa po petnaest metaka u spremištu. Pištolji svih vrsta koje je Amerika tada poznavala. Bradock je volio i skupljao oružje a nije prezao ni od njegove upotrebe.

Okolo po zidovima lovački trofeji. Lubanje odstrijeljenih životinja, krzna, indijanski totemi.

Dok je sjedao za svoj radni stol, ispod njegovog kaputa provirila je srebrom okovana drška kolta.

– Sjednite, naredniče! Spreman sam da saslušam vašu priču. Što muči Armiju Sjedinjenih Država?

– Ne znam što muči Armiju Sjedinjenih Država, gospodine Bradock. Ja predvodim samo jednu njenu četu koja krstari ovim krajem na putu za Navajo Forest. Usput nailazimo na neke čudne stvari i pojave.

– Koje, ako smijem znati, naredniče?

– Smijete znati, zašto ne? Čak sam obavezan da vas i upozorim na njih pod uvjetom da to i dalje ostane vojna tajna.

– Ja nisam vojnik, naredniče.

– Dat ćete mi riječ da o tome nećete pripovijedati. Nikome, gospodine Bradock!

– Ako je to tolika tajna zašto mi je povjeravate?

– Očekujemo pomoć od vas, gospodine Bradock. U vašem je interesu da surađujete s Armijom.

– Kakav je moj interes, naredniče?

– Trebat ćemo vam, gospodine Bradock. Ako još niste ugroženi, bit ćete uskoro.

– Imam dovoljno ljudi i mogu se sam braniti, naredniče.

– To vi mislite, Bradock!

Namjerno je Modri Kaput izostavio riječ »gospodine« do koje je mnogim bijelcima stalo. To nije izmakli Joshui Bradocku i on oštrije pogleda u izviđača.

– Mnogi su tako mislili kao vi – nastavio je Modri Kaput.

– Na žalost danas ih više nema. Zemlja Apaša postala je stjecište razbojnika svih vrsta. Lovište u mutnom, stratište na otvorenom, gospodine Bradock.

– Što bih ja trebao učiniti, naredniče?

– Dati mi riječ da ćete šutjeti o ovome što vam budem rekao, pomoći nam informacijama kojima raspolazete.

– Neka vam bude ta riječ, naredniče! Nikome neću pripovijedati o ovom našem razgovoru. Sad mi recite o čemu se zapravo radi?

– Polako, gospodine Bradock. Još vam moram reći nešto o interesima Armije na ovom području. Na drugoj stra-

ni rijeke Zuni žive Indijanci iz plemena Apaša. To je njihova zemlja, kao što je nekada bila i s ove strane rijeke Zuni.

– Valjda ne mislite da će to tako ostati, naredniče?

– Ne, ja ne mislim. Ja sam Indijanac i znam što će se u skoroj budućnosti dogoditi. I Armija to zna. Ona ne može i neće pokušati spriječiti daljnje naseljavanje bijelaca i njihov prijelaz preko rijeke Zuni. U ovom trenutku Armija želi nešto drugo. Želi da kroz izvjesno vrijeme ne bude nikakvih ratova u zemlji Apaša. Kad bude uslijedilo naseljavanje mi želimo da ono bude bezbolnije, s manje krvi, s manje smrti, gospodine Bradock.

– U čemu se sastoji pomoć koju ja mogu pružiti Armiji, naredniče?

– Tako je već bolje, gospodine Bradock. S ovu stranu rijeke Zuni obitava vrlo snažna banda ili više njih. Pljačkaju i ubijaju sitne rančere, krađu stoku.

– Toga je uvijek bilo u ovim krajevima, naredniče. Održali su se samo jaki i moćni rančeri.

– To je točno, gospodine Bradock. Međutim, te bande, u manjem ili većem broju, prelaze rijeku Zuni i tamo se udružuju s drugim banditima koji bježe pred zakonom. Tako udruženi napadaju Indijance, uništavaju njihove porodice, žene, djecu, starce i usput ih skalpiraju.

– Skalpiraju i Indijanci, naredniče?

– Točno je, gospodine Bradock. Međutim skalpiranje nije običaj bijelih ratnika. Mi raspoložemo podacima da taj lov na indijanske skalpove netko organizira i plaća za svaki skalp

onome tko ga donese. Je li vam poznato nešto o tome, gospodine Bradock?

— Nikad ništa nisam o tome čuo, naredniče.

— Ne ljutite se što ću vas još nešto pitati. Znate li nešto o bijelim razbojnicima koji operiraju s obje strane rijeke Zuni.

— Čuo sam o tome. Bilo je krađa stoke i ubojstava u okolini Deer Springa. Pa i u samom gradu bilo je nekoliko pljački i ubojstava. Tko su napadači ne mogu vam reći. Ne znam ništa o njima.

— Jesu li napadali vas i vaše ljude?

— Ne. Pretvrdi smo mi orah za njih, naredniče.

— Čudno, gospodine Bradock.

— Što je čudno, naredniče?

— Prije nekoliko sati rijeku Zuni prešla su tri konja sa žigom trokuta u krugu. Je li to vaš žig?

— Jest. Moj je to žig. To što se ti konji muvaju oko rijeke Zuni nije ništa čudno. Do rijeke dopiru moji pašnjaci, naredniče.

— Što se pašnjaka tiče zbilja nije ništa čudno.

— A što je onda čudno, naredniče?

— Preko leđa tih konja bila su prebačena tri leša. Tri bijela leša, gospodine Bradock. Sudeći po konjima bili su to vaši jahači. Pratio sam tragove. Stigli su na vaš ranč, Bradock.

* * *

U dvorištu Judy Marlock nije osvanulo obično jutro, jutro sumorno i tužno kao sva jutra od kad je njezin muž John Marlock izgubio život na pašnjacima svog ranča. Sunce kao da je drukčije sijalo i razlijevalo svo-

je zrake pune topline po njenom dvorištu, po njezinoj kući, pa i po njoj samoj. Neka neobjašnjiva toplina strujala je kroz njene žile. S njezina lica sjala je radost, sijevnuo je i prvi osmijeh s njezinih usana, prvi za ovih turobnih mjeseci tugovanja i straha od neizvjesnosti. Nije strahovala za sebe, već za dio sebe, dio svog srca, dio svog života.

Bio je to njezin dječak, njezin Steve.

Što se to dogodilo što ju je odjednom izmijenilo i unijelo nešto novo u njezin život? Je li to ovaj čudnovati stranac koji ulijeva toliko povjerenja, vjere u bolje i ljepše dane. Što je da je, tko bio da bio, Judy Marlock mu je bila zahvalna jer u svojoj duši i oko svog srca više nije osjećala obruč tjeskobe.

Dok je u kokošinjcima skupljala jaja i trpala ih u skupljenu pregaču, ponovno se osmijehnula.

— Steve Hej, Steve! — dozivala je.

Steve se nije odazvao. Nije se ni mogao odazvati. Izjahao je rano s Millom. Htio mu je pokazati pašnjake. Millo je prihvatio njegovu ponudu više da mu učini po volji, no što su ga pašnjaci zanimali. Tek usput se sjetio da bi možda negdje u nekoj dragi mogao pronaći koje goveče i priterati ga bliže kući. Bio bi to lijep dar za Judy Marlock. Pri pomisli na Judy Marlock pred očima mu se pojavi jedro i rumeno lice, nabrekle grudi koje su jedva mogle stati ispod košulje. Čvrste i stamene noge, zaobljeni i raskošni bokovi za čas stvoriše sliku koja ga ispuni unutrašnjom toplinom, željom za ženom koju je tek ju-

čer sreo i koja ga je odmah uzdrmala.

— Do đavola! Zar ipak tako brzo? — progovori Millo glasno kao da razgovara sa svojim konjem.

— Što se dogodilo tako brzo, Millo?

— Ništa naročito, Steve — prenu se Millo. — Brzo zarastaju pašnjaci. Nema stoke da pase po njima.

— Opet ćemo imati stoke. Samo da ja porastem.

— Naravno. Steve. Ti si jedina muška glava i na tebi je da ovaj ranč ponovno oživi i bude obnovljen.

Prekinuto zadovoljstvo u maštanju o Judy Marlock oneraspoložilo je Milla. Još nešto. Sad, kad se vratio u realnost, osjetio je uznemirenost koja mu je strujala kroz želudac i izazivala nelagodu. Naslućivao je da negdje u njegovoj blizini nešto nije u redu. Snažno povuče uzde i natjera Cezara u propanj. Konj se okrenu u mjestu stojeći samo na zadnjim nogama.

— Što se događa, Millo? — upita dječak preplašeno.

— Ne znam, Steve. Vraćamo se odmah kući!

Tek sad je Steve vidio kakav je konj taj Cezar. Taj je neobični konj jurnuo preko pašnjaka brzo i nedostižno. Steve je mogao samo gledati kako Cezar nestaje prema zgradama ranča udaljenim nekoliko milja. Odustao je da prati jahača pred sobom. Zadovoljio se samo ushićenim pogledom za oblačkom prašine koji mu je nestajao na obzorju.

Judy Marlock je izišla iz košinjca. Jednom je rukom zatvarala vrata a drugom, u skupljenoj pregači, pridržavala

skupljena jaja. Još nije do kraja ni povukla kračun kojim su se zatvarala vrata, a ruka joj zastade kao da ju je neka nevidljiva sila zaustavila, te tako ostade u zraku. I cijelo tijelo Judy Marlock se ukočilo i pretvorilo u nepokretni kip.

— Ha! Uхватili smo macu s mlijekom pa se uplašila. Gle, nema ni noktiju!

Judy se zaista bila uljuljala u nekakvu sigurnost i protiv svih svojih običaja jutros nije nosila pušku bez koje se inače nije kretala izvan kuće.

— Ne dočekuju se gosti puškom, Hawy. Možda dobijemo i nekakav poljubac. Pogledaj je kako samo uzbuđeno diše i kako joj se grudi nadimaju. Očito se raduju susretu s nama.

Judy je i dalje nepomično gledala u pridošlice. Nije ih poznavala, niti vidjela u gradu. Razbojnici, zaključila je. Krv joj jurne u glavu.

— Prostačine! Kako se usuđujete ulaziti u dvorište tuđeg doma? Šuljati se iza leđa jedne žene?

— Možemo mi i sprijeda, golubice. Uh, kako si slatka kad se naljutiš. Dozvoli da te pomilujem, lijepa gospođo.

Hawyjev prijatelj pođe rukom prema licu žene. Judy u istom času izvadi iz pregače jedno jaje i njime raspali nasrtljivca posred čela. Jaje se razli i gusta ljepljiva masa zatvori oči Hawyjevu prijatelju. Hawy prasnu u smijeh. — Baš ti pristaje to jaje na oko, Geralde.

— Zaveži, Hawy! Ukrotit ću ja tu divljakušu. Konačno, zbog toga smo i došli ovamo.

Gerald se počeo lagano i oprezno približavati k Judy. Nije više želio nikakva iznenađenja.

— Da me nisi ni dirnuo, razbojniče! Gospodin Josuha Braddock će ti oderati kožu ako me samo dodirneš.

— Više mu je stalo do tvog ranča nego do tebe, divljakušo. Tebe je prepustio meni i mom prijatelju Hawyju. Mi ćemo se s tobom malo poigrati.

I Hawy i Gerald zagradiše joj put za uzmak prema kući. To joj se nije dopalo. Judy ispusti jaja iz krila i jurne prema koralu. Gerald se baci za njim i uspije je obuhvatiti oko bedara. Oboje padoše na zemlju, a Hawy protrča da uhvati ženine ruke. Gerald je pobjedonosno likovao i očima gutao uplašenu Judy. Hawy još nije uspio uhvatiti obje ženine ruke, kad se dvorištem razliježe bolni krik njegovog druga Geralda. Jedna čizma bila mu je zabijena posred lica. Gotovo se začuo i prasak pri pucanju nosne kosti. Gerald ispusti ženu i rukama se uhvati za lice. Činilo mu se da će mu među dlanove iscuriti oba oka. Možda i zubi.

Hawy je ostao u zgrčenom položaju i počeo polako i pažljivo uspravljati svoju glavu i pogledom tražiti nepoznatog napadača koji se je usudio tako žestoko raspaliti čizmom po licu njegovog drugara. Dok je Judy ubrzano pokrivala svoju golotinju i nastojala se što prije dići iz prašine, Hawy je gledao u čovjeka pred sobom. Dobro ga je odmerio i učinilo mu sa da će taj kravar, što pred njim stoji bez oružja u rukama, za njega postati lak plijen. Za svaki slučaj još jednom osmotri oko sebe, i kad se uvjerio da je čovjek sam, njegove oči zasjaše ubitačnim sjajem. Samo čovjek koji

ubija iz zadovoljstva može imati takav sjaj u očima. Oko usta mu se razli zburadi osmijeh. Oblize suhe usne i obrati s čovjeku koji je svojom čizmom zgnječio nosinu i lice Geralda.

— Tko si ti, bivši čovječe? Što radiš na ovom mjestu?

— Radnik sam na ovom ranču, siledžijo. Tko sam? Pa zovu me Millo. Mad Millo.

— Zaista si lud, Millo. Lud od rođenja. Sreća tvoja da ćeš se brzo oprostiti od ovog svijeta pa više nitko neće vidjeti tvoje ludosti. Hoćeš li da umrš brzo ili polako, luđače?

— Kako bi ti volio umrijeti, junačino koja napadaš žene?

— O tvojoj smrti je riječ, kravaru ludi! Ti biraš!

— Izaberi umjesto mene ti ...

— Hawy mi je ime, Ludi. Lakše se umire kad znaš od čije ruke smrt dolazi.

— Drago mi je, Hawy. Tvoja velikodušnost nema granica. Naročito kad nekom poklanjaš smrt od svog metka. Jesi li odabrao smrt za mene?

— Ako ti je to zadovoljstvo, Ludi Millo, odabrao sam. Umirat ćeš polako. S pet metaka ću ti odbiti ruke i noge. Tek šesti metak će završiti u tvojoj ludoj glavi.

— Mnogo laješ, Hawy. Nemam namjeru da ti priredim takvu smrt makar si je zaslužio. Draže mi je kad bitange kao ti umiru brzo i još brže napuštaju ovaj svijet. Na čijem si kazanu, Hawy?

— Zašto pitaš, Ludi?

— Želim tamo poslati tvoju strvinu privezanu za sedlo. Ne-ka te oni sahrane.

— Pokojniku kao što si ti mo-

gu to reći. Trokut u krugu je ranč za koji jašem.

— Tamo sam već poslao tri paketa mrtvaca. Pridruži im se Hawy.

Tek što je to rekao Millo opazi novi bljesak u očima razbojnika Hawyja. Hawyjeva ruka jurnu ka revolveru. Potegao je brzo, čak vrlo brzo.

Prasak metka ga zaustavi u tom pokretu. Dok se crvena mrlja rascvjetavala na Hawyjevim grudima on je zaprepašteno zurio u Milla. Još nije mogao povjerovati da je ovaj kravar pred njim bio brži i da ga je pogodio posred grudi. Nastavio je dalje izvlačiti svoj revolver, i kad mu to na kraju uspije, drugi ga metak pogodi posred čela i obori na leđa. Umirao je brzo, a u otvorene oči mu se uvlačilo nebesko plavetnilo.

— Millo! — vrisnu Judy. U tom vrisku, koji je upozoravao, bio je sav njezin strah i sva njezina ljubav prema čovjeku koji se tako nenadano pojavio i spasio je od zlikovaca.

Gerald je već stezao kažiprst oko obarača na svom revolveru uperenom u Milla. Sve je to Judy vidjela kad je kriknula.

Prasnu pucanj, žestoko i neumoljivo. Judy ponovo vrisnu i pokri lice rukama. Nije htjela da vidi kako njezin zaštitnik pada od razbojničkog metka.

Mukla tišina povratu Judy iz šoka i straha koji ju je nadvladao u trenutku kad je Gerald stezao obarač revolvera u namjeri da ubije Milla. Kao da ne vjeruje svojim očima Judy ih protrlja i ponovo uperi u Milla koji je stajao na istom mjestu kao i malo prije. Zamjenjivao je razne čahure u revolveru no-

vim mecima. Podigao je pogled prema Judy, no njoj se činilo da taj pogled ide iznad nje.

— Stigao si, poglavico!

— Stigao, moj bijeli brate. Čak i prije tebe.

— Zašto se nisi umiješao ranije?

— Učinio bih to da se ti nisi pojavio. Ovako je bolje. Bijelu ženu neka zaštiti bijeli čovjek. Bijeli čovjek će biti bliži njenom srcu nego li jedan Indijanac.

— Pa ipak si pucao, poglavico.

— Onda kad je to bilo potrebno.

— Uplašio si se za mene?

— Ni govora, bijeli moj brate.

Nije red da sve ovo obaviš ti sam.

— Neće biti samo to, poglavico!

— I nije samo to, Millo. Ove dvije protuhe, naročito onaj kojeg si ti ustrijelio, zamjerio mi se jučer na ranču Trokut u krugu.

— Bio si tamo, poglavico?

— Bio sam i sve vidio. Razgovarao sam i s vlasnikom ranča.

— Dobro. Poslije ćemo o tome.

Millo je prekinuo razgovor s Modrim Kaputom jer je opazio da se Judy sabrala, ali je šok još nije sasvim napustio. S druge strane, od pašnjaka, dolazio je Steve. Ujahao je u dvorište, pogledom obuhvatio mrtvace, majku, Milla. Tek na kraju mu se pogled zaustavio na Indijancu. Gledao je u njega kao opčinjen. Snažna figura Modrog Kaputa, njegova crna kosa podvezana kožnom trakom, odijelo od jelenske kože okićeno resama, puška na koju se Indijanac naslonio i osmijeh kojim ga je

dočeka, sve je to općinilo dječaka, pa čak i zbunilo.

– Jesam li se dopao Malom bijelom ratniku? – upita Indijanac dječka.

Dječak skrene svoj pogled prema Millu, pa kad na njegovu licu ugleda mirnoću, vrati pogled prema Indijancu i osmijehne mu se.

– Dopao si mi se, poglavico!

– Tko ti je rekao da sam poglavica?

– To se vidi. Samo poglavice izgledaju tako kao ti. Snažni, hrabri i pravi ratnici.

– I Mali bijeli ratnik se dopada Modrom Kaputu. Nadam se da ćemo biti veliki prijatelji. Hoće li Mali bijeli ratnik pomoći svom crvenom prijatelju?

– Hoću, poglavico! Što trebam uraditi?

– Dovedi konje ovih razbojnika. Poslat ćemo ih na putovanje do njihovog gospodara.

– Gdje su im konji, poglavico?

– Tamo, naprijed. Ispod ona tri velika drveta.

Dječak je odjurio da potraži i dovede konje koji su pripadali razbojnicima. Judy se potpuno pribrala i znatiželjno pogledavala čas u Milla, čas u Indijanca.

– Ovo je moj crveni brat, indijanski poglavica Modri Kaput. Smatraj ga i svojim prijateljem, Judy.

– Znači li to da ti nisi slučajno dolutao ovamo, Millo?

– Otprilike tako, Judy. Kasnije ću ti mnogo toga objasniti.

Judy se okrene Indijancu.

– Dobro došao u moj dom, poglavico! Osjećaj se mojim dragim gostom. Moj dom je i tvoj dom, poglavico.

– Zahvaljujem ti na dobrodošlici, bijela ženo! Bilo bi dobro da svoju dobrodošlicu potkrijepiš dobrim zalogajem. Tvoj novi prijatelj Modri Kaput već davno nije pojeo dobar i ukusan zalogaj.

– Ima li poglavica neku posebnu želju?

– Iz tvojih ruku, bijela ženo, sve će biti dobro. Ako budeš manje pripovijedala a više radila bit ću zadovoljniji.

Millo se smijao dok je Judy hitro ušla u kuću.

– Jedna žena dobro bi došla u tvom vigvamu,* poglavico. Znaš od žene zahtijevati ono što želiš.

– Nema tu nikakve mudrosti, Millo. Sve je to samo staro indijansko iskustvo.

– To iskustvo nisi stekao u vigvamu sa svojom skvo, poglavico.

– Ljudski rod koristi iskustvo i svojih predaka. Moji indijanski preci uvijek su govorili: što žena manje priča to više radi. Nauk je jednostavan. Tjeraj ženu da radi!

– Uh, uh! Modri Kaput je oštar kad se radi o ženama.

– Izazivaš li me, Millo?

– O, ne! Mislím da si mudar i da u svakom trenutku znaš što ti je činiti.

– Naravno, bijeli moj brate! Mnogo sam toga naučio i od tebe! Dolazi Mali bijeli ratnik. Natovarit ćemo ove mrtvace na njihove konje i poslati na ranč Trokut u krugu. Isprazni njihove bisage, Millo!

– Zašto? Nisu nam potrebne njihove zalihe hrane.

– Prazne bisage one trojice,

* Vigvam (wigwam) – koliba sjeveroameričkih Indijanaca građena od motki vezanih korom stabala (op. ur.)

što sam ih dopratio na ranč, izazvale su nedoumicu među tamošnjim jahačima. Bio je zbunjen i rančer. Misle da je to netko učinio radi pljačke. Neka misle da imaju velik broj neprijatelja.

— Želiš ih uvjeriti da su dobili konkurentsku bandu?

— Upravo tako, bijeli moj brate. Dvostruki strah najbolji je strah.

— Igraš se sa mnom, poglavico. Ne volim zagonetke. Kakav je to dvostruki strah?

— Pa, nova banda na njihov terenu je prvi strah. Drugi strah je konjica Sjedinjenih Država koja upravo krstari ovim krajem uz rijeku Zuni.

— Gdje si vidio konjicu Sjedinjenih Država?

— Nisam je vidio nigdje. Vidjeli su je oni s ranča Trokut u krugu.

— Kako znaš da su oni vidjeli konjicu, poglavico?

— Posjetio ih je jedan narednik-izviđač. Indijanac, naravno.

— To si bio ti, zar ne?

— Bio sam ja. U mom novom modrom kaputu s blistavom dugmadi.

— I povjerovali su ti?

— Svakako.

— Igraš se vatrom, poglavico.

— Takav mi je život, Millo. Uvijek tražim izazov.

— Jesi li ih izazvao?

— Svakako, Millo. Rekao sam im za trojicu njihovih jahača koje su mrtve na ranč donijeli njihovi konji. Nije im bilo drago da američka konjica zna da ti mrtvaci pripadaju njihovom ranču.

— Što su ti rekli na to?

— Najradije bi me ubili i zakopali tamo na ranču.

— Zašto to nisu učinili?

— Nisu znali koliko je udaljena konjica od njihova ranča.

— Znači li to da smo iskopali ratnu sjekiru protiv ranča Trokut u krugu?

— Davno smo to učinili, Millo.

— Kada, poglavico?

— Onog časa kad smo ubili onu trojicu razbojnika koji su nas napali na onoj strani rijeke Zuni.

Steve je doveo konje dvojice ljudi s ranča Trokut u krugu.

— Hvala, Mali bijeli ratniče. Sad ih samo pridrži dok mi preko sedla prebacimo njihove bivše jahače.

Millo je ispraznio džepove i bisage obojice razbojnika. Kad su mrtvace dobro privezali njihovim lasima, pljesnuli su konje po sapima. Osjećajući se neugodno pod teretom mrtvaca konji otkasaše prema njihovom ranču.

— Podimo, Mali bijeli ratniče! Naučit ću te kako se brišu tragovi — pozva Modri Kaput Stevea.

— Dječak radosno pođe za njim.

* * *

Joshua Bradock se ushodao po svojoj radnoj sobi. Ličio je na gorskog lava kog su netom strpali u kavez. Bijes, koji ga je zahvatio, ovladao je svim njegovim bićem. Priđe k stolu, nalije punu čašu viskija, i iskapi je na dušak. Viski ga zapeče u grlu ali ne uspije da smiri njegov bijes.

Bradock priđe prozoru, nagne se van i vikne.

— Landone! Hej, Landone!

Iz kuhinje proviri kuhar i uplašeno pogleda u gazdu ko-

jeg nikad nije čuo da tako ljuto
to više.

– Gdje je Landon, do đavola?

– Odmah ću ga potražiti,
gazda.

– Potraži ga brzo i neka
smjesta dođe ovamo!

Bradock je još gledao za ku-
harom, zatim se okrene. Prišao
je stolu i opet natio čašu vi-
skija. Ispijao ga je ovaj put po-
lagano. To ga je konačno počeo
smirivati i kad Landon poku-
ca, on ga dočeka.

– Ulazi, ulazi! Čekam te čita-
vu vječnost. Gdje si bio?

– Morao sam se pobrinuti o
onoj dvojici mrtvaca.

– Mogao je to i netko drugi!

– Bili su to moji dobri ljudi.
Kauboji moraju vidjeti da pred-
vodnik vodi brigu o svojim lju-
dima.

– Ovako kako ti brineš usko-
ro ćeš ih sve pokopati tamo iza
staje.

– I to spada u moju dužnost.
Što vi, gospodine Bradock, mi-
slite da bih trebao raditi?

– Ustanoviti tko ti ubija lju-
de. I zašto?

– Ovu dvojicu ste vi poslali
da ukrote udovicu Johna Mar-
locka.

– Misliš da bih zato ja trebao
istraživati tko ih je ubio? – To
ne. Dovoljno je da samo naredi-
te pa ću to ja učiniti. Sa svojim
ljudima, dakako.

– Kako bi ti to učinio, Lando-
ne?

– Pošao bih njihovim trago-
vima.

– Odlično, predradniče. Tako
bi došao do kuće lijepe udovice
i učinio ono što su oni propusti-
li. A što, ako su ih baš tamo ubi-
li?

– Uhvatio bih ubojice i kaz-

nio udovicu što ih je dovela na
svoj ranč.

– Udovica ti mnogo zapinje
za oko. Landone?

– Mnogo, gospodine Bra-
dock. Lijepa je i ponosna. Takve
volim i lud sam za njima.

– Vjerojatno su i tvoji tvrdi
borci, Gerald i Hawy poludjeli
za njom. Toliko su poludjeli da
ih je to stajalo lude glave.

– Neće biti ni prvi ni posljed-
nji koji su zbog neke žene izgu-
bili glavu. Žena je prečesto go-
rak napitak, gospodine Bra-
dock.

– Čuvaj se tog napitka, Lan-
done! Mogao bi se taj napitak
pretvoriti u vruće olovo koje se
neće moći svariti u tvom želu-
cu.

– Sve je moguće, gospodine
Bradock. Trudit ću se da me ni-
šta ne iznenadi. Dozvoljavate li
da pođem do ranča lijepe udo-
vice?

– Možeš poći, ali ovaj put
bez ikakvog nasilja. Strogo se
pridržavaj zadatka da prona-
đeš onog ili one koji ubijaju na-
še ljude. Udovicu ostavi na mi-
ru!

– Dopada li se lijepa Judy i
vama, gospodine Bradock?

– Zašto ne? Pristajala bi i
kao gazdarica na ovom ranču.

– Kad su Gerald i Hawy po-
šli na njezin ranč, mislio sam
da ste je otpisali.

– Bilo je tako, Landone. Ali,
nešto se novo zbiva na ovim pa-
šnjacima. Vojska krstari ovim
područjem. Netko nam ubija
ljude. Danas otpisati jednu že-
nu ili je napastovati prava je lu-
dost. Još veća ubiti je.

– Je li vas strah, gospodine
Bradock?

– Strah koji se ponekad javi

u meni ne znači kukavičluk, Landone. Za mene je strah samo opomena da budem oprezan. Mene strah podstiče na mudrost.

– Možete li biti dovoljno mudri, gospodine Bradock?

– Niti jedan čovjek u svom životu nije dovoljno mudar. To ne znači da ne treba pokušati biti mudar.

– U ovom trenutku što predlaže vaša mudrost?

– Jahat ćeš tragom svojih ljudi. Ako te trag dovede na ranč lijepe Judy, otvori četvoro oči. Pokušaj što više doznati tko prolazi kraj njezine kuće i svrača k njoj. Je li možda vidjela konjičku patrolu, nepoznate jahače, skitnice u sedlu. Sve što doznaš može biti vrlo važno za nas. I, još jednom te upozoravam, Landone! Ne diraj udovicu i dječaka. Ponašaj se lijepo i pristojno.

– Težak posao za mene, gospodine Bradock. Kad je vidim, onako jedru i rumenu, najradije bih je zajahao kao divlju ždrebicu.

– Pamet u glavu, Landone! Upozorio sam te.

– Bit će onako kako vi želite, gospodine Bradock. A poslije toga?

– Poslije toga, dođi sa svojim ljudima u salun Alana Lewisa u Deer Springu. Bit ću i ja tamo.

– Pozivate li nas na piće?

– Među ostalim i to.

– A što je ono ostalo, gospodine Bradock?

– Možda ćete morati štititi svog gazdu u odstupnici. Nije dobro biti sam u salunu Alana Lewisa. Čak ni za mene, nekada strašnog Bradocka.

– Vi ste i sad strašan, gospo-

dine Bradock. Teško bih vam se i ja suprotstavio u izravnom dvoboju.

– To ti ne bih preporučio, Landone.

– Što vas navodi na to da imate zaštitu u Deer Springu?

– Alan Lewis.

– Što je s njim, gospodine Bradock?

– Sumnjiv mi je od glave do pete.

– Zašto?

– Samo on je u stanju da se na ovom području uz rijeku Zuni umiješa u borbu za pašnjake. On ima svoju grupu plaćenika s kojom drži u svojoj vlasti čitav grad.

– Ta je grupa mnogo slabija od moje.

– To kažeš ti jer si samouvjeren i misliš da si najjači. A što ako Alan Lewis ima na indijanskom teritoriju jaču grupu od tvoje, Landone?

– To ne može biti, gospodine Bradock. Većina mojih ljudi živi na indijanskom teritoriju. Kad bi takva grupa postojala, oni bi to znali i odmah me obavijestili.

– Možda bi, a možda i ne bi.

– Zašto ne bi, gospodine Bradock?

– Zato jer Alan Lewis opskrbljuje indijanski teritorij namirnicama, viskijem i municijom. Da o oružju i ne govorim.

– Svi ti ljudi su izvan zakona. Odgovori mi, Landone! Ako Lewis prestane da ih snabdijeva, tko će to činiti umjesto njega?

– Neki drugi trgovci.

– Takvih trgovaca u Deer Springu neće biti, Landone.

– Zašto ih ne bi bilo?

– Kad potpuno zavladam ovim teritorijem i kad ga raspardeliram na farme, misliš li

da ću dozvoliti da na drugoj strani rijeke Zuni borave snažne bande ljudi izvan zakona? Ni govora, Landone! Te bande neće pljačkati i ubijati farmere, silovati njihove žene i kćeri i podržavati nesigurnost na tom području. Ne, dragi moj Landone, takvo nešto neću dozvoliti.

— Kako ćete to spriječiti, gospodine Bradock?

— Jednostavno. Trgovci će živjeti od farmera i mojih jahača. Preći ću rijeku Zuni, očistiti je od bandita i potisnuti Indijance malo dalje na sjever. I Indijanci bi se već smirili da ih netko sistematski ne huška i ne naoružava. Oni razbojnici preko rijeke ubijaju Indijance i skalpiraju ih. Za te skalpove razbojnici od nekog ubiru novac. U mom budućem carstvu i miroljubivi Indijanci trebaju dobiti nekakvo svoje mjesto. Izvrsni su lovci. Mogli bi postati i dobri uzgajivači konja.

— Jeste li vi rančer ili farmer, gospodine Bradock?

— Ja sam rančer, Landone, prvenstveno rančer. Međutim, budućnost pripada farmerima. Ja to vidim i osjećam. Zato im i pružam priliku, priliku u kojoj ću i ja naći svoju korist.

— Kad vas čovjek ovako sluša, gospodine Bradock, pomislio bi da ste svetac, oličenje svega što je dobro. Ali to nije istina, gospodine Bradock. Vi ste vuk u janjećoj koži i nemilosrdno proganjate sitne rančere i poneke farmere s ovu stranu rijeke Zuni, vaše strane rijeke, kako često govorite. Zašto to radite, gospodine Bradock?

— Mnogi od njih se ne uklapaju u moj plan. Ne mogu naći svoje mjesto pod svojom ka-

pom. Previše su ponosni na svoju samostalnost.

— Na tom putu, tako ste bar malo prije rekli, stoji vam i Alan Lewis, zar ne?

— To ćemo još vidjeti. Možda već danas. Dat ću mu priliku da se uklopi u moje carstvo i prekine s ljudima s onu stranu rijeke Zuni i s onu stranu zakona. Ne želim šerife i redžere na mom teritoriju.

— Tko će onda braniti vaše carstvo, gospodine Bradock?

— Valjda onaj tko mi danas pomaže da ga stvaram. Jesi li to još ti, Landone?

— Vraški ste me spetljali, gospodine Bradock. Morat ću povesti pravi rat protiv onih s druge strane rijeke.

— Ne protiv svih, Landone. Samo protiv onih koji se ne budu mogli staviti ispod tvog šešira.

— Mog šešira? Što je vama, gospodine Bradock? Nisam ja glavni gazda u vašem poduhvatu.

— Za njih ćeš ti biti glavni gazda, Landone. O njima ćeš ti brinuti. Uostalom, sve su to tvoje kolege, Landone. Mnogima i danas zapovijedaš, zar ne?

— Shvatio sam vas. Gospodin Bradock će biti poštenjak i zaslužan čovjek za razvoj kraja oko rijeke Zuni. Što će usput pobrati i novac samo je slučajnost, zar ne, gospodine Bradock?

— Točno, Landone! Kad već govorim o usputnom novcu, ne zaboravi, ti i tvoji ljudi, koje sam odabereš, bit ćete na mojoj platnoj listi. I još jednom usput, što ne smiješ nikada zaboraviti: mene se sluša. Ako ti to nije prihvatljivo, možeš odmah stati na drugi kraj dvorišta. Potegnut ćemo revolvere, Landone.

— Zašto bi potezali, gospodine Bradock?

— Ne volim da netko tko zna i upoznat je s mojim planovima odbije poslušnost i suradnju sa mnom. Kakav je tvoj stav, Landone?

— Nemam izbora, gospodine Bradock. Na vašoj sam strani i vi ste gazda mog revolvera.

— I duše, Landone!

— Pravi ste đavo, Bradock.

— Upravo tako, Landone. I nikad ne zaboravi uz moje ime dodati i onu riječ: gospodine.

Landon je gledao u njega, pa oborivši pogled promrmlja pokorno:

— Da, gospodine Bradock!

Dok mu se Bradock smiješio, Landon je napustio radnu sobu svog gazde a da nije ni okusio dobri Bradockov viski. Sjetio se toga tek kad je uzjahao i krenuo sa svojim ljudima tragom Geralda i Hawyja.

Rančer ga je ispratio pobjedničkim smiješkom. Opet je lagano ispijao viski i, gledajući u leđa Landonu, samozadovoljno rekao:

— Ako želiš da ti bude dobro i da dugo živiš, slušaj me, Landone!

* * *

Alan Lewis, u svom prilično dugom životu za ljude takva soja, nikad nije bio sitna riba. Prije bi se moglo reći da je Alan Lewis bio krupna proždrljiva ribetina koja se hranila sitnim i glupim ribicama. Mladost mu je počela prilično jadno. U njegovoj dvanaestoj ili trinaestoj godini, u nekom bezimenom gradiću Luizijane, prilikom razbojničkog napada na banku, ubijen je, među ostalima, i njegov otac, zanatlija, koji je vrlo

vješto pravio sedla i šivao orme za konje. Pri napadu na banku razbojnici nisu imali namjeru da ubiju bilo koga, a najmanje nekakvog sedlara. Sedlar Lewis se ubio sam, zapravo ubila ga je njegova želja da svojim sugrađanima pokaže osobnu hrabrost i odanost gradu u kojem živi.

U trenutku kad se oko banke u centru gradića začula pucnjava, sedlar Lewis je zgrabio pušku i istrčao iz svoje radionice na ulicu. Imao je nesreću da su napadači i pljačkaši banke, pucajući na sve strane, morali projahati pokraj njega i njegove radionice. Bio je odista hrabar sedlar Lewis. Nije šmugnuo natrag u radionicu. Prinio je pušku ramenu, nanišanio i opalio. Na udaljenosti od dvadesetak metara nije mogao promašiti. Razbojnik kojeg je pogodio, skljojao se iz sedla točno Lewisu pred noge. Ni Lewis nije bolje prošao. Razbojnici su ga izbušili kao staru vreću. Nije ni zateturao. Pao je odmah mrtav preko razbojnika.

Gradani su ga dostojanstveno pokopali kao svog heroja, uz sve počasti koje uz to pripadaju.

Ucviljenoj udovici i sirotom dječaku Alanu Lewisu isplatili su tisuću dolara. Na toliko je bio ucijenjen ubijeni razbojnik. U to vrijeme prilično velika svota. Toliko velika da jadona udovica nije znala što da počne s njom. To je na vrijeme osjetio pomoćnik sedlara Lewisa i potrudio se da utješi ucviljenu udovicu. Svadba je održana prije isteka vremena korote. Novi gazda sedlarnice i Alanov očuh bio je pametan i poduzimljiv čovjek. Prodao je staru kuću i sedlarnicu, te na velikom pro-

storu, iza saluna i hotela, sagradio novu kuću, novu sedlarnicu, užariju za proizvodnju ulara i konopaca za lasa, kovačnicu i lijepu veliku staju. Sve za konja na jednom mjestu i pod istim ključem. Lijepo i u to vrijeme sve izvanredno opremljeno. Desetak radnika radilo je za njega, a Lewisova sedla postala su čuvena u Luizijani. Alanov očuh je iz poštovanja prema svom bivšem gazdi zadržao njegovo ime na firmi. Sugrađani su to proglasili pozitivnim i dobrim. Ime njihovog heroja ne smije biti zaboravljeno.

Mladi Alan Lewis, ma koliko se opirao, morao je da izuči zanat sedlara. Tek što je taj zanat izučio, nadobudni očuh je odlučio da budući nasljednik firme Lewis mora biti i dobar kovač. Kad je to čuo, tada već sedam-nestogodišnjak, Alan je raspalio svog očuha ularom po gubici i zauvijek nestao iz grada. Tako se riješio svog očuha i svojih sugrađana, koji su mu se popeli navrh glave pokazujući ga strancima kao neko posebno čudo i znamenje svoga grada. Naravno, pri tom su uvijek pripovijedali priču o sedlaru Lewisu, heroju grada.

– Ovo je sin sedlara Lewisa, onog što je ubio pljačkaša banke.

Ovu rečenicu, koju je godina-ma slušao desetak puta na dan, Alan je za svoje potrebe i shvaćanja izmijenio i često mrmljao sam sebi u bradu:

– Ovo je sin sedlara i budale Lewisa koji je ubio pljačkaša banke i zajedno s njim trune na mjesnom groblju.

Napustio je majku i očuha, napustio svoj rodni grad i pri-

tom čvrsto odlučio da ne bude budala i ludí sedlar Lewis. Odlučio je da bude Alan Lewis, a ne nečiji sin koji će isto tako jednoga dana glupo umrijeti poput svoga oca.

Alan Lewis je brzo učio u školi života i još brže shvatio da samo veliki i jaki uspijevaju. Uz to, svakako, treba imati i dovoljno odlučnosti. Vjerovao je u svoju sreću i uvijek ju podsticao da djeluje u njegovu korist. Ako je bilo potrebno, podsticanje svoje sreće vršio je i revolverem. Gubici i neuspjesi ga nisu mogli zaustaviti i obuzdati u njegovoj želji da se izdigne iznad onih koji nisu imali dovoljno snage i smjelosti da bez straha zakorače u ralje života. Mora mu se priznati da je bio vrlo hrabar, čak hrabriji od svog oca, ali i pametniji u onom smislu da se ne treba žrtvovati za bilo kakve ideale ili za druge. Životno geslo mu je bilo jednostavno: sve što živi oko njega treba da živi i radi za njega.

Može se reći da je u tome prilično uspio. Stekao je dosta dobar kapital, ali, budući da ga nije krasila skromnost, želio je još više. Više novca i više moći.

Deer Spring mu se učinio gradom koji bi mogao zadovoljiti sve njegove ambicije. Otkupio je sve trgovine, zanatske radionice, krčme i salune. I gradska staja pripadala je njemu. I vlast u Deer Springu pripadala je gradonačelniku, a gradonačelnik bio je on, Alan Lewis. Tek mu je bilo trideset pet godina a bio je već silno moćan. Čvrsto je držao grad i nametnuo mu svoja pravila ponašanja. Tko nije imao novca ili je tako izgledao, nije imao što tražiti u Deer

Springu. Da bi prisilio građane da svakog takvog protjeraju iz grada, inscenirao je razbojničke napade i ubojstva poštenih građana. Obično su to bili oni ljudi koji su pročitali njegovu igru i predstavljali opasnost za njega.

Njegova osobna pratnja i tje-lohranitelji, svi trgovci i zanatli-je, koji su bili samo formalni vlasnici svojih radnji, radili su sve što je Alan Lewis od njih zahtijevao. Nametnuo je gradu vlastiti sistem zaštite koji je, na-ravno, najviše štutio njega i nje-gove interese. Njegovi interesi zahvaćali su uglavnom sam grad i okolne rančeve. Snabdijevao ih je svim i svačim. U po-sljednjih godinu dana Alan Le-wis je proširio svoju djelatnost i na drugu stranu rijeke Zuni, na takozvani indijanski terito-rij, na kojem su se sjatili mnogi bjegunci pred zakonom. Bilo ih je iz Arizone, Novog Meksika i Teksasa. Svi su oni trebali hra-nu, piće, oružje i municiju. Za oružjem i municijom vapili su i Indijanci. I njih je snabdijevao Alan Lewis, nekad više, nekad manje, ovisno o tome kako su se razbojnici ponašali i koliko su bili spremni da slušaju Ala-na Lewisa. Kad bi njihova po-slušnost zatajila, Alan Lewis bi hitno poslao Indijancima oružje i municiju, a za uzvrat od njih zahtijevao da napadaju i ubija-ju bijele razbojnike.

Bilo je normalno da su to In-dijanci rado činili.

Alanu Lewisu nije bilo potpu-no jasno zbog čega tjera na po-slušnost bijelce i Indijance koji žive s druge strane rijeke Zuni, ali njegov instinkt mu je govo-rio da veliki poslovi tek dolaze

i da bi mu ti ljudi mogli trebati pri realizaciji tih poslova. Na-slutio je to po ponašanju starog jastreba Joshue Bradocka. Če-kao je samo da Bradock otvori karte. Uskoro mu se pružila pri-lika da dobrano zaviri u karte Joshue Bradocka i da među nji-ma razazna nekoliko dobrih aduta.

U radnoj sobi Alana Lewisa leleujao je dim iz zapaljenih ci-gara najbolje vrste, jer samo ta-kve pričaju Alanu Lewisu i Jos-hui Bradocku, koji je sjedio s druge strane Lewisovog radnog stola. Boca i dvije čaše najbo-ljeg burbona iz dalekog Ken-tuckyja bile su tu da razgale sr-ca dvojice tvrdih ljudi.

— Pa, gospodine Bradock, ovoj kući i meni osobno čast je pozdraviti vas. Rijetko vas vida-mo u Deer Springu.

— Niste mnogo izgubili, go-spodine Lewis. Poslovan čovjek kao ja nema vremena obilaziti salune. Uostalom, iz svake po-šiljke pića, koja stigne u Deer Spring, po neki sanduk dobijem i ja. Vi se uvijek trudite da mi to pošaljete na vrijeme.

— Samo znak pažnje i pošto-vanja, gospodine Bradock. Vaš ranč je veliki potrošač i kupac moje robe. Osim toga, vi osobno simpatičan ste i drag čovjek. Snažna ličnost koju treba po-štovati i cijeniti.

— Držite li se toga uvijek, go-spodine Bradock? Mislim da bi-smo se nas dvojica trebali ispo-magati.

— Ne radite baš tako, gospo-dine Lewis. Čak mi se čini da mi odmažete.

— Nije namjerno, gospodine Bradock. Možete mi vjerovati na riječ. Ispijmo, gospodine

Bradock! Za dobre odnose među nama. Živjeli!

Bradock je uzeo čašu, podigao je uvis i klimnuo glavom.

– Živjeli, Lewis!

Pili su lagano i jedan drugog odmjeravali nastojeći naslutiti krajnji ishod razgovora. I jedan i drugi nastojali su prodrijeti u posljednje misli sugovornika. Alan Lewis je u tom prednjačio.

– Gdje sam to pogriješio, gospodine Bradock?

– Niste dovoljno i dobro pratili sve ono što se događa u ovom kraju, Lewis. Još manje ste dobro shvatili bit budućeg razvoja ovog kraja. Gdje ste vi, Lewis?

– U trgovini, gospodine Bradock. Mislim da je tu moje mjesto. Tu počinju i završavaju moji interesi, gospodine Bradock.

– Za kog vruga sputavate razvoj ovog jadnog grada? Zatvorili ste ga samo za sebe i za one ljude koji su vama po volji. Imam osjećaj da terorizirate ovaj grad. Čemu vam to treba, Lewis?

– Oštri ste, gospodine Bradock. Istina je da, ovaj grad smatram svojim. Istina je i da ne dozvoljavam protuhama i skitnicama da ulaze u Deer Spring a još manje da se u njemu zadržavaju. Valjda ste čuli da takav ološ pljačka i ubija poštene ljude u ovom gradu.

– Na žalost opazio sam i još nešto. Svi ti ljudi koji su ubijeni u ovom gradu bili su i vaši protivnici, pružali su otpor vašoj politici zatvaranja grada. Drugim riječima ugrožavali su vas, Lewis.

– Ne mene, gospodine Bradock. Nisu bili dorasli tome. Ugrožavali su, u izvjesnom smi-

slu, moje interese. Ipak ćete priznati, gospodine Bradock, da to nije razlog, bar dovoljan razlog, da nekoga dadem ubiti. Bar ne ja.

– Niste me uvjerali, gospodine Lewis. Nemojte se ni truditi da to učinite. Ne mogu vam vjerovati.

– Vi me vrijeđate, gospodine Bradock!

– Ako vas istina vrijeđa, onda se osjećajte uvrijeđenim.

– Ali ovo je moj grad, gospodine Bradock. Ovdje sam ja gazda.

– Bili ste gazda, Lewis. Od danas to više niste. Prekoračili ste svoja prava i kao čovjek i kao gradonačelnik.

– U čemu, molim vas?

– Zatvorili ste grad. Ginu najbolji ljudi u njemu. U vašim rukama i rukama vaših tjelohranitelja nalazi se zakon. Vaš zakon, Lewis!

– Netko mora zastupati zakon u ovom gradu, Bradock.

– Točno je, Lewis. Netko mora predstavljati zakon. Takvog predstavnika biraju građani i on se zove šerif. Vaši razbijači i izbacivači nisu izabrani za šerife.

– Što vi zapravo hoćete, Bradock?

– Hoću da vam objasnim neke stvari kojih bi se vi morali pridržavati ako mislite dio trgovine zadržati u svojim rukama. Kažem, dio, jer ovaj grad uskoro namjeravam proglasiti otvorenim gradom, a čitav teritorij, koji zauzimaju moj ranč i moji pašnjaci s ove strane rijeke Zuni, otvorenim za naseljavanje.

– I zato ste prigrabili sve rančere u ovom kraju. Neke milom neke silom. Rada li se to

novi kralj pašnjaka, Bradock?

– Moram vas razočarati, Lewis. Kralj pašnjaka umire. Rada se jedno novo vrijeme, vrijeme farmera, vrijeme velikih proizvođača hrane, vrijeme velike trgovine, vrijeme industrijalizacije Zapada, vrijeme gradnje velikih prometnica. Rada se ...

– Moderniji gulikoža, Bradock. Jeste li to namjeravali reći?

– Između ostalog i to, Lewis. Vi ste trgovac, a u novom vremenu koje dolazi, rođeni ste da postanete jedan od vodećih gulikoža. Naravno, ako vam to ja dozvolim u ovom kraju.

– Što bih trebao učiniti da dobijem tu dozvolu od velikog Bradocka?

– Prihvatiti moj stil igre kao prvo. Drugo, odmah ćete prestati izazivati nemire na drugoj strani rijeke Zuni. Neću da s onu stranu rijeke, na indijanskom teritoriju, snabdijevate Indijance i bijele razbojnike oružjem, municijom, pićem i hranom. Ako prihvatite moje zahtjeve, možda se provučete kroz slobodnu konkurenciju koja će uskoro zavladati svim poslovima u ovom kraju. Shvatite, Lewis. Ako hoćete za sebe izvlačiti korist od novih doseljenika, morate im omogućiti da rade neometano od razbojnika svoje boje kože. Hoću mir i sigurnost za te ljude. I za sebe, naravno.

– Kako ćete to postići, Bradock?

– Jednostavno, Lewis. Sve mutikaše i razbojnike s ove strane rijeke Zuni sredit ću ja. S mojim ljudima, svakako. Poznato vam je da raspolazem s više od stotinu jahača, a mnogi od njih su prvorazredni revol-

veraši. Mnogo bolji od onih koji po neki put poslušaju vaše naredbe.

– Što je s drugom stranom rijeke Zuni? Kako ćete tamo uvesti vaš zakon?

– Čini mi se da to već čini konjica Sjedinjenih Država. Oni već češljaju po indijanskom teritoriju i obračunavaju se s ljudima koji stoje s druge strane zakona. Naravno, Lewis, svesrdno ću im pomoći u tome.

– Lažete, Bradock. Nema tamo nikakve konjice. Ako se ikada i pojavi, progonit će Indijance, a ne bijelce.

Prasak metka ispaljenog iz revolvera prekine razgovor između Lewisa i Bradocka. Obojica u isti mah pritrčase prozoru. Četvorica Lewisovih tjelohranitelja stajala su pred salunom s koltovima u rukama. Nasuprot njima, na prekrasnom pastuhu, sjedio je konjanik sa šeširom američke konjice na glavi i obučen u naredničku bluzu, čija je dugmad sjala na suncu.

– Vi pucate na američku konjicu, stokokradice. Za takav ispad plaća se glavom!

– Pih! Američka konjica! Miči se indijansko kopile iz ovog grada. Takvima kao ti zabranjen je ulaz u ovaj grad, još manje smiješ ući u salun.

– Zabranjuju li to ovi šugavi psi što stoje preda mnom?

– Udesimo, momci, ovu indijansku ...

Dalje nije stigao ništa više reći. Pastuh, na kom je sjedio Indijanac, vrisnu i prope se na zadnje noge. Indijanac odleti s njega kao da ga je ovio nekakav nevidljiv vjetar. Iz prašine, koju je stvorio pastuh i pad Indijanca, osu se stakato ispalje-

nih metaka iz revolvera. Pucao je Indijanac ležeći na zemlji. Pucao je strahovito brzo i precizno. Ni jedan od Lewisovih tjelohranitelja nije uspio ispaliti ni metka, mada su svi imali revolvere u rukama prije Indijanca. Bili su zapanjeni onim što se događalo, pa nisu bili ni svjesni svog umiranja. Umirali su brzo. Isto tako brzo kao što je Indijanac brzo pucao.

Lewis i Bradock su zaprepaseno zurili u scenu koja se odigravala pred njihovim očima. Indijanac se podigao sa zemlje, skinuo prašnjavu bluzu i istresao je. Kad ju je ponovno obukao, rukavom je obrisao sjajnu dugmad da slučajno ne bi ostao kakav trun prašine na njoj.

Nekoliko naoružanih građana trčalo je prema salunu. Bili su spremni da pucaju na svakoga tko se usudio pucati u njihovom gradu, pogotovo, ako je taj uljez, skitnica i stranac.

Ponovno zapraštaše pucnji iz revolvera. Meci uzdigoše prašinu ispred građana i oni stadoše kao da su naletjeli na nevidljivi zid pred sobom. Zapanjeno su zurili u sporednu ulicu iz koje su dolijetali meci, a kad ugledaše predradnika s ranča Trokut u krugu, sa skupinom njegovih jahača, ukočiše se od straha.

– Ostanite tamo gdje ste stali. Ne miješajte se u ovo jer ćemo vas poskidati kao vrapce s krova. Što se mene tiče, možete se vratiti i svojim kućama.

Nitko od građana se ni ne pomakne. Znatiželja je prevladala strah. Svi su željeli saznati što se događa u Deer Springu.

– Hej, Landone! Dodi ovamo!

– vikao je Bradock s prozora Lewisove kancelarije.

– Idem, gospodine Bradock! Tek sada, kad se uputio prema salunu, Landon je počeo bolje gledati ljude koji su ležali na zemlji, i u njima prepoznavati Lewisove revolveraše. Prepoznao je i Indijanca, pa kad dojah do njega, zaustavi se.

– Ovaj pokolj si ti napravio, Indijanče?

– Ja, bjeloglavi. Je li ti žao?

– Nije.

– Zašto si ih pobio?

– Volim bitangama pomagati da što prije stignu u vječna lovišta. Možda i ti žuriš tamo, bjeloglavi?

– Još ne! Čini mi se da ćeš ti ubrzo tamo. Saluner i trgovac Lewis ti to neće oprostiti. Bili su to njegovi najbolji ljudi. Kladim se da ti skalp ne vrijedi ni dva dolara.

– A tko će mi skinuti skalp, bjeloglavi?

– Specijalisti koji žive s druge strane rijeke Zuni. Ponekad rade za Lewisa baš takve poslove.

– Zašto me opominješ, bjeloglavi? Žališ li me?

– Ni malo! Želim te sačuvati za sebe? Čekat ću da skineš tu bluzu.

– Bojiš li se konjice?

– Ne bojim se ja nikoga. Ali ne želim se zamjerati svom gazdi. On me plaća i moram ga slušati.

– Živiš kao pas na gazdinom lancu, bjeloglavi. Ipak si ti samo osrednji revolveraš. Poput onih što leže ovdje. Ne vjerujem da si mnogo bolji.

– Uvjerit ćeš se u to kad ti duša bude lepršala prema vječnim lovištima. A sad mi se miči s puta.

– Imaš pravo da me tjeraš. Usta su mi se osušila od blebe-

tanja s tobom. Treba mi hladno i dobro pivo.

— Bolje bi ti prijalo vruće olovo! — doviknuo mu Landon.

Indijanac mu je okrenuo leđa i napravio se kao da je prečuo ovu opasku. Resko je zviznuo. Pastuh dotrča i Modri Kaput ga priveza za prečku ispred saluna. Zatim ga potapše po vratu i uđe u salun. Prilazio je točioniku za kojim je stajala jedna salunska djevojka.

— Točite li vi pivo, gospodo?

— To radi jedan muškarac. Otišao je da otpremi svoje mrtve prijatelje. Ne morate ga čekati. Za vas ću ja natočiti pivo i s veseljem ga platiti, naredniče.

— Čemu to mogu zahvaliti, gospodo?

— Zgazili ste onu gamad koja mi je do sada pila krv. Hvala vam, naredniče!

Modri Kaput je dobio svoje pivo. Čavrljao je s djevojkom i razmišljao o tome što radi rančer Bradock kod salunera i trgovca Lewisa. Vjerojatno bi se slatko smijao da je čuo njihov razgovor.

— Što sad kažeš, Lewis. Lažem li još?

— O čemu govoriš, Bradock?

— O konjici Sjedinjenih Država. Upravo je sredila četvoricu tvojih revolveraša.

— Onaj Indijanac pripada konjici?

— Ne samo da joj pripada. Narednik Modri Kaput je njezin izviđač i prethodnica.

— Mnogo znaš o njemu, Bradock. Da ih nisi ti pozvao?

— Još nisam, Lewis. Možda to ipak jednog dana učinim. Ovisi o tome kako će se neki ljudi iz Deer Springa ponašati.

— Prijetiš li mi, Bradock?

— Ne, Lewis Samo te opominjem.

— Opomenut ću i ja tebe, Bradock. Činim to jer nisi ništa bolji od mene. Otimao si i još otimaš tuđu zemlju. Zbog toga je nekoliko poštenih rančera i desetine njihovih kauboja izgubilo živote. Ubili ste ih. Ti, Bradock, i tvoji ljudi na čelu s Landonom. Sada želiš sa svoje odjeće sprati njihovu krv, izigravati dobrotvora i naprednog čovjeka. Dovest ćeš doseljenike, prodati im zemlju i pljačkati ih preko svoje banke i svoje trgovine. Prozreo sam te, Bradock, i mogu ti reći da ćeš imati žestokog protivnika ako se odlučim boriti protiv tebe. Pripazi se, Bradock! Tvojih stotinjak revolveraša mogu biti lako zbrisani.

— Čini mi se da si ih već počeo brisati. Ovih dana petorica od njih su ubijena. Je li to tvoje djelo, Lewis?

— Ne, još nije! Mogla bi mi to uskoro postati navika da skidam s konja tvoje jahače. Nikome neću dozvoliti da me tako lako istisne iz Deer Springa. I ja hoću svoj dio kolača od napretka koji ti obećavaš.

— Opomenuo sam te, Lewis! Dobro pripazi da taj tvoj dio kolača ne postane vruće olovo. Nitko me neće spriječiti u mojim namjerama. Najmanje ti, Lewis. Ja sam svoje rekao.

— Obojica smo rekli pa će se vidjeti što će se sve zbiti u Deer Springu i oko njega. Putuj, Bradock, i ne zaboravi što sam ti rekao!

Rastali su se s kiselim osmjehima na licu i pogledima kojima bi najradije jedan drugog ubili.

Joshua Bradock nije imao namjeru da se zadržava u salunu. Prišao je točioniku i obratio se Landonu.

— Popijte još jedno piće i nemojte se dugo zadržavati u salunu. Moraš istražiti smrt Geralda i Hawyja. U Deer Springu ne započinjite nikakvu kavgu. Lewisu je dosta i današnje lekcije koju smo mu pružili ja i Indijanac.

Tek što je pomenuo Indijanca ugleda ga na drugoj strani točionika.

— O, naredniče! Čestitam vam. Odlično ste sredili one revolveraše. Danas smo radili zajedno, naredniče. Svaki od nas uradio je po nešto dobro za ovaj grad.

— Nisam vas vidio dok se pucalo, gospodine Bradock. Recite mi što ste vi tako dobro danas uradili za ovaj grad!

— Pritisnuo sam gradonačelnika da ovaj grad otvori svim ljudima koji žele doći u njega ili živjeti u njemu.

— Je li prihvatio?

— Vi ste ga uvjerali da brže prihvati. Ako vas još koji put nanese vjetar na moj ranč, bit će mi drago.

— Vidjet ćemo, gospodine Bradock. Vidjet ćemo.

* * *

Mjesečina se poput srebra razlila po krovovima, po dvorištu i okolici ranča Judy Marlock. Lagani povjetarac lelujavao je lišće na drveću, a iz staje bi odjeknuo po neki tup udarac konjskog kopita. Bilo je to sve što je remetilo tišinu noći. Makar tananim snom, spavao je čak i pas pod trijemom u šupi.

Iz sjene rančerske kuće odvo-

ji se prilika obučena u bijelo, pretrča mjesečinom obasjano dvorište i pripi se uz vrata sjenika. Bila je ta žena u bijelom. Kad joj je to donekle uspjelo, prihvati se stajskih vrata i počne ih lagano otvarati. Davno nepodmazana vrata škripnuše. Žena se okrenu i pogleda po dvorištu. I dalje je sve bilo mirno i tiho. Ona počeka još jedan tren, brzo otvori vrata, uđe u sjenik i zatvori vrata za sobom. Tad malo zastade da joj se oči privuknu na tamu. Iznenada je zgrabiše dvije snažne ruke i privukoše. Nije mogla viknuti jer joj je jedna ruka brzo začepila usta a druga stegla oko pasa. Pokuša se istrgnuti ali bez uspjeha. Tad se smiri i poče da čeka sljedeći potez nepoznatog.

* * *

— Ne miči se i ne viči! — iako šaptom strogo naredi nepoznati.

— Oh, Millo! Kako si me uplašio! — prošapta Judy, jer to je bila ona, kad joj je Millo skinuo ruku s usta. Druga ruka, koja ju je stezala oko vrata, također popusti. Judy se okrene prema Millu, napipa njegovu glavu, zagrli ga, te ljubeći ga po vratu i licu pronade njegova usta i na njih čvrsto utisne svoja. Nije popuštala sve dok joj se ne učini da će se onesvijestiti zbog uzbuđenja i nestašice zraka. Nije ga puštala iz zagrljaja. On je prihvati u naručje i ponesse dublje u sijeno.

Položio ju je na svoj ležaj, skinuo s nje dugačku bijelu spavaćicu i počeo je ljubiti. Činio je to nježno, počev od usta, preko vrata...

Dodir dvaju tijela izazva u

njima vatru koja ih zapali do kraja.

– Oh, Millo! Moj Millo!

– Što je draga Judy?

– Ljubi me! Dragaj me, Millo! Dugo, dugo! Beskrajno dugo. . Želim da te osjetim u svakom dijeliću tijela, u svakom kutku srca. Želim da moja duša bude puna tebe, Millo!

Probudi ih pucanj. Millo skoči kao oparen, navuče hlače, dohvati pušku i potrči do vrata kroz čije pukotine je prodiralo rano jutarnje sunce.

U dvorištu, sjedeći na konjima, bila su trojica jahača. Konji su im bili nemirni i vrtjeli se na sve strane. Millo udari nogom po vratima sjenika koja se naglo otvoriše i tresnuše u vanjsku stranu drvenog zida.

Sva trojica jahača usmjeriše konje prema štaglju i ugledaše Milla golog do pojasa. U rukama je držao brzometnu vinčesterku modela. 73.

– Poštenim ljudima nije običaj doći u rano jutro pred tuđu kuću pucati. Što želite? – upita ih Millo, dok mu je puška bila usmjerena u sjedokosog jahača u čijoj ruci se još dimio revolver.

– A tko si ti, do vraga? – upita ga bjelokosi jahač.

– Novi radnik na ovom ranču. A tko ste vi, gospodo?

– To te se ne tiče. Nismo došli k tebi u posjet nego tvojoj gazdarici. Gdje je ona?

– Još u zoru je odjahala u grad. Pozvao ju je neki trgovac. Hoće da kupi njezin ranč.

– Vidi vraga! Lewis, znači, ne spava. A kad si ti došao ovamo na ranč?

– Prekjučer u podne. Bio sam u prolazu pa mi je gospođa

Marlock ponudila posao. Kao što vidite, prihvatio sam.

– Bolje bi ti bilo da nisi.

– Zašto? – kako u čudu upita Millo.

– Zato jer ne volim strane ljude na ovim pašnjacima. Još manje volim da oni rade za Judy Marlock.

– Nisam znao da netko mrzi moju gazdaricu.

– Zato ti ovaj put i opraštamo. Kad sljedeći put navratimo, bolje će biti za tebe da ne budeš ovdje. Kupi svoje prnje i što prije nestani.

– Vjerojatno će biti tako ako se ne desi nešto drugo.

– A što bi se moglo desiti drugo? – upita sjedokosi.

– Da vi promijenite svoje mišljenje, pa da ja ostanem ovdje.

– Ideja ti nije loša. I to bi se moglo udesiti. U gradu i okolici se nešto čudno događa i o tome bismo rado bili na vrijeme obaviješteni. Mogli bismo ustrebat svog čovjeka ovdje. Ako pristaneš da radiš i za nas, dozvolit ćemo ti da ostaneš ovdje.

– Pristajem ako mi i vi platite – odvrati Millo, a pušku u znak povjerenja usmjeri prema zemlji.

Sjedokosi ubaci revolver u kožne korice, zavuče ruku u džep i izvadi iz njega zlatnik od dvadeset dolara. Dobacio ga je Millu koji ga vješto uhvati.

– Naš gazda redovno i dobro plaća svoje ljude. Evo ti predugjam i otvori dobro oči. Što češće lunjaj i po gradu, pa ako bude prilike, ponudi svoje usluge i Alanu Lewisu, trgovcu i saluneru u Deer Springu. On radi protiv nas pa bi ti i kod njega bio naš čovjek. Slažeš li se?

– Slažem, gospodine...

– Landon. Peter Landon. A kako se ti zoveš, kauboju?

– Millo. Mad Millo, gospodine Landon.

– A jesi li i lud, kako ti ime govori, Millo?

– Ponekad, gospodine! Samo ponekad!

– A kada je to?

– Kad počnem pucati, gospodine Landone. Onda pucam kao lud. Jednostavno, ne znam prestati.

– Onda što rjeđe pucaj, barem dok to od tebe ne zatražim.

– Kako vi kažete, gospodine Landone!

– Reci mi, Millo, vrzmaju li se ovuda kakvi jahači?

– Ni žive duše nisam vidio osim gazdarice i njezinog sina. Zašto pitate, gospodine Landone?

– Jučer ujutro su nam ubijena dva jahača. Htjeli bismo znati tko ih je ubio.

– Nikoga nisam vidio, gospodine Landone! Pripazit ću i javiti vam. Samo, ne znam gdje ću vas naći.

– Mi smo s ranča Trokut u krugu. Ja sam predradnik. Nemoj dolaziti tamo. Netko od mojih ljudi potražiti će te ovdje. Ne bih htio da netko opazi da imaš nekakve veze s nama. Drži se plota i veži konja tamo gdje ti gazda kaže.

– Razumio sam, gospodine Landone.

– Ostaj nam zdravo i doviđenja, Millo!

– Doviđenja, gospodine Landon! – odvrati Millo i isprati trojicu jahača sve do kraja dvorišta.

Još je dugo gledao za njima i razmišljao o svemu što se kuha

oko Deer Springa i u njemu, oko ranča Judy Marlock.

– Mog je bijelog brata posjetila bijela žena u svom vigvamu. Bijela žena je našla put do srca mog bijelog brata. Je li on našao put do njezinog srca? – čuo je Millo glas iza svojih leđa.

– Našao je, poglavico, našao! Njezino srce ne laže, ona voli.

– Voliš li ti, Millo?

– Volim, poglavico, volim! Već davno nisam tako volio.

– Vidio sam kad je sreća i radost, obučena u bijelo, ulazila u vigvam mog bijelog brata. Volim kad tvoje srce napušta tuga, Millo.

– Znao sam da si na ranču i bez straha pustio ljubav i sreću da me obuzmu do kraja, poglavico.

– Kako si to mogao znati?

– Moje srce osjeća tvoju blizinu, poglavico. Gdje si bio jučer?

– U gradu. Posjetio sam Deer Spring.

– Pustili su te u grad, poglavico?

– Pokušali su me istjerati iz grada, Millo.

– I što se dogodilo?

– Nema ih više, Millo. Otišli su u vječana lovišta.

– Znači li to da si zapčeo rat i u gradu, poglavico?

– Tako nešto. Četiri klipana, s izvučenim koltovima, pokušala su me istjerati iz grada. Jedan je pucao pod noge mom konju. Očito nisu voljeli Indijance pa su se odlučili da me ubiju.

– Vidim, nisu uspjeli. Čudi me da se nisi sukobio sa čitavim gradom. Jedinostveni su kad treba otjerati stranca iz grada. I mene su otjerali kad sam pokušao da u tom gradu pojedem

neki slastan odrezak s krumpirom.

— Žao mi je što to nisam vidio. Veliki Millo bježi pred nekolicinom ljudi koji ne znaju ni pušku držati u rukama.

— Samo se ti smij, poglavico. Bolje je pobjeći nego ratovati bez razloga. Osim toga, ne treba nikome otkriti pravi razlog našeg dolaska u ove krajeve.

— Tvoja lukavost na jeziku bijelih ratnika zove se mudrost. Mogu ti reći da bih se u tom gradu možda i loše proveo. Na vrijeme sam dobio pomoćnike. Naoružani građani poletjeli su na mene.

— Tko ti je pomogao, poglavico?

— Nećeš vjerovati, Millo. Ovaj bjeloglavi i njegovi ljudi, Millo, ljudi s ranča Trokut u krugu. Iz svojih revolvera su zaprašili ispred građana koji su od straha stali i mene ostavili na miru. I veliki rančer Bradock me ljubazno pozdravio. Bio je na razgovoru kod trgovca i krčmara Lewisa. Zabranio mu je da grad drži zatvorenim. Lewis je i gradonačelnik. Otkrio sam još nešto. Stigli smo na pravo mjesto, Millo. S druge strane rijeke Zuni žive razbojници koji skalpiraju Indijance. Zapovijeda im Lewis.

— Po tvome trgovac Lewis ima svoju bandu s kojom drži grad u pokornosti. Vjerojatno huška Indijance proti bandita i obrnuto.

— Zašto bi ga slušali i jedni i drugi, Millo? ii

— Zato što ih snabdijeva oružjem, hranom, municijom i pićem.

— Sve bi to oni mogli napljackati s ove strane rijeke, Millo.

— Nije baš tako, poglavico. Kad bi to činili, sukobili bi se s rančerom Bradockom. On može pozvati vojsku, šerife. Može uspostaviti zakon s obje strane rijeke Zuni.

— Zakon ne odgovara ni njemu. I on je bandit koji otima drugim rančerima zemlju, pašnjake, stada.

— Mislim da je on taj posao završio, poglavico. Za takve protuzakonite postupke sumnjčiti ga može još jedino Judy Marlock. Čak i optuživati, ali bez pravih dokaza. Svi ostali su ubijeni ili su imanja prodali budzašto i odselili u drugi kraj.

— Po tvome, Millo, ispada da bi se Brock sada mogao pretvoriti u anđela, borca za pravdu i zakon.

— Mogao bi, poglavico!

— Millo, ti si zaista sasvim lud ako i jednog jedinog trenutka pomisliš da ćemo mu mi to dozvoliti. Je li tebi jasno zašto smo mi došli ovamo?

— Da prekinemo ubijanje Indijanaca i poštenih bijelaca, poglavico. Da uspostavimo nekakvu pravdu dok zakon ne stigne ovamo.

— Opet me nisi razočarao, Millo. Već sam pomislio da si omekšao i da ćeš se prepustiti užitku s bijelom skvo.

— Doručak je gotov, momci. Ako se jaja sa slaninom ohlade, ne valjaju! — s praga kuće dovikivala je Judy.

— Hajdemo, Millo. Prava žena zna vratiti svom čovjeku svu snagu koju je s njom potrošio — smijao se Modri Kaput i namignuo Millu.

— Idi do vraga, poglavico!

* * *

Otvorena farmerska kola, u

koja su bila upregnuta dva zaprežna konja, truckala su po neravnom putu. Kola su bila natovarena krumpirom, grahom, slaninom i jajima. To je Judy Marlock vozila svoje proizvode u Deer Spring, gdje će ih odmah prodati i usput kupiti neke stvari za kuću, sebe i dječaka. Kolima je upravljao Millo, ne toliko, što to Judy ne bi mogla i sama raditi. Zapravo je nije htio pustiti da sama ide u grad. Nije želio bilo kome dozvoliti da slučajno naiđe na Judy i da je izvrgne maltretiranju i napastovanju. Smatrao je, bez obzira što Judy sada pripada njemu, da joj mora pružiti pomoć i punu zaštitu. Judy je uživala u tome. Odjednom Judy zapita: Što nije u redu, Millo?

— U susret nam dolazi jedan konjanik. Stavi moju pušku u svoje krilo tako da cijev bude okrenuta prema njemu.

— Misliš li da je jahač neprijateljski raspoložen prema nama?

— Nikad se ne zna, Judy. Sad, kad se sve uzburkalo u ovom kraju, treba biti oprezan.

Kad se konjanik približio kolima, Millo zaustavi zapregu. Jahač također zaustavi svog konja, skine šešir s glave i pozdravi Judy. Milla je samo ovlaš dotaknuo pogledom.

— Dobar dan, gospodo Marlock.

— Dobar dan, gospodine — odvrati Judy.

— Pa, gospodin baš nisam. Ja radim za gospodu. Ovaj put za gospodin Lewisa.

— Kuda ste se uputili?

— Na vaš ranč, gospodo. Šalje me gospodin Lewis.

— Što želi gospodin Lewis?

— Poručio vam je da dodete u grad i svratite k njemu. Čeka vas još od jučer. Mislio je da ste sami na ranču pa mi je naredio da vas dopratim. Kako vidim za to nema potrebe. Već imate pratnju.

— Da. To je moj novi radnik. Ime mu je Millo.

Tek sad jahač malo bolje pogleda u Milla. Millov ledeni pogled ga oštrecnu negdje ispod rebara te on, gotovo nesvjesno podiže dva prsta u zrak, prinese ih do ruba svog šešira i pozdravi.

— Drago mi je, prijatelju! Ja vam više nisam potreban, gospodo. Doviđenja! — doviknu jahač dok je okretao svog konja prema gradu. Činilo mu se da ga Millov pogled probija kroz leđa i, osjetivši nelagodu, podbode konja i jurnu.

— Zanima me što li hoće Lewis kad mu se toliko žuri.

— Pretpostavljam da želi kupiti tvoj ranč koji se proteže sve do rijeke Zuni, s jedne strane, a s druge graniči s gradom. Tako bi se direktno spojio s indijanskim teritorijem s druge strane rijeke.

— Ali ja neću da prodajem svoj ranč!

— Prodaćeš ga, July. Dobit ćeš novac za ranč, a stoku badova. Na kraju ostat će ti sve troje — novac, ranč i stoka.

— Ne shvaćam te, Millo.

— Lewis se odlučio na rat s rančerom Bradockom. Ni jednom ni drugom se ne piše dobro. Lewis će doro platiti tvoj ranč, jer mu je neophodno da na njemu drži svoje ljude i onaj ološ što živi s druge strane rijeke. Tako će svi njegovi ljudi, pa ako bude potrebno i Indijanci,

njemu biti pri ruci da može što snažnije i jače udariti po Bradocku.

— S toliko ljudi Lewis će i pobijediti Bradocka a ja ostati bez ranča.

— Niti će Lewis pobijediti niti ćeš ti ostati bez ranča. Slušaj me pažljivo.

July je slušala dok joj je Millo objašnjavao kakav će ugovor sklopiti s Lewisom i koliko će novca zatražiti za svoj ranč.

Stigli su u grad i dotjerali svoju zapregu u dvorište Turnrove trgovine. Trgovac je izišao da pozdravi July.

— Raduje me da vas vidim, gospodo Marlock. Da niste stigli vi ovamo morao bih ja k vama. Nestalo mi je krumpira, jaja i pilića.

— Do neki dan bila sam sama na ranču, gospodine Turner. Sad imam radnika pa mi je sve lakše. Budite dobri i preuzmite robu. I natovarite mi na kola sve ono što je na spisku. Kad obavim sve poslove, koje još imam u gradu, doći ću po robu.

— Naravno, gospodo Marlock. Sve će biti u redu. Za dva sata možete doći.

Dok su se July i Millo udaljavali trgovac naredi svojim pomoćnicima da ispregnu konje i istovare robu iz kola. Momci se prihvatiše posla a trgovac Turner čeznutljivim pogledom isprati vitku figuru July Marlock.

Za život ovakvog grada, kao što je Deer Spring, bilo je još rano, pa se nije osjećala nikakva vrema uobičajena za večernji i noćni život ovakvih gradova. Tek tu i tamo kretao se poneki pješak hitajući za svojim poslom.

Millo se ogledavao oko sebe želeći upamtiti položaj kuća i nekoliko manjih uličica koje su se granale iz centra u kom se nalazio i Lewisov salon. Zvao se Zlatni pijevac. Bila je to impozantna građevina na kat, s lažnom fasadom na krovu. Ovu fasadu ukrašavala je ogromna figura pijetla obojenog zlatnom bojom. Na glavi pijetla, obojenoj crveno-jarkom bojom, kočoperila se pijetlova kriješta sa zlatnom krunom na vrhu.

Građevina je bila ujedno i hotel. Cijeli prvi kat zauzimale su hotelske sobe, dok je u prizemlju bio smješten salon, recepcija hotela i privatne prostorije Alana Lewisa. U privatne prostorije ulazilo se i iz saluna i iz recepcije. Oba ulaza vodila su u predvorje u kom je neprekidno dežurao jedan od Lewisovih tjelohranitelja. Taj je ujedno najavljivao i posjetioce koji su željeli razgovarati s njegovim poslodavcem.

Kad su se zaustavili pred hotelom Millo upita svoju gazdaricu.

— Gazdarice, gdje je ured toga gospodina Lewisa?

July ga pogleda i vragoljasto mu se osmijehne.

— Oprosti, zaboravila sam da si ti moj radnik. Neprirođeno je da žena ulazi kroz salon. Ući ćemo kroz recepciju hotela.

Dočeka ih krupna ljudina. Ustao je sa stolice, prinio dva prsta obodu svog šešira, kojeg nikada i nikom nije skidao, u znak pozdrava, i lagano se naklonio Judy Marlock.

— Gospodin Lewis vas već čeka, gospodo Marlock. Izvolite, udite!

Judy krenu prema vratima koja joj je čovjek pokazao. Kad

to učini i Millo, ljudina ga zaustavi.

– Ti ne! Možeš gospodu pričekati u salunu i popiti viski na gazdin račun.

– Moram li?

– Bila bi uvreda da to ne učiniš. U ovoj kući je običaj da čovjek, koji prvi put dolazi u nju, popije prvo piće na gazdin račun.

– Nema razloga da to činim, prijatelju. Mogu li i u tvoje zdravlje popiti jedno piće?

– Možeš, ali ga sam plati.

– Razumije se – odvrati Millo i uputi se u salun.

Na kraju točionika, u neposrednoj blizini vrata kroz koja je ušao Millo, stajala je neka djevojka i smijala se točiocu pića koji joj je servirao nekakav liker.

– Samo se ti smij, Sheila! Lako ti se smijati. Gazda plaća tvoje piće. Reći ću mu da ti zatvori slavinu pa ćeš biti učtivija prema meni.

– I meni jedan viski na gazdin račun, prijatelju.

– Zar hoćeš da moj gazda bankrotira?

– Izdržat će. Zlatni pijevac ima i zlatne koke koje nose zlatna jaja.

– Ta koka pokraj vas najviše popije u ovom salunu. Na gazdin račun, dakako. Vi ste prvi put u ovom salunu?

– Prvi put, prijatelju.

– James mi je ime. Odakle dolazite?

– S ranča gospode Marlock. Radim na njezinom ranču. Dopratio sam je na razgovor tvom gazdi, James. Pripada li mi sad to piće kojim kuća časti?

– Svakako! Dobit ćeš ga u velikoj porciji. Mogu li ti natočiti i Sheilu o istom trošku?

– Millo, Mad Millo mi je ime, James. Toči! Dama je lijepa i draga.

Sve troje prasnuše u smijeh.

U tom su trenutku tri naoružana grubijana ušla u salun i naručila viski. Odjednom jedan od njih vikne:

– Miči se, kravaru! Tko ti je rekao da sakrivaš iza leđa tu lijepu mačkicu. Ta mačka od ovog časa pripada nama.

– Od kada mačke pripadaju miševima, klipane?

– Ljudi! Čujete li vi ovog kravara? On nas naziva miševima. Očito ti je život dosadio! Kravaru!

– Millo mi je ime. Mad Millo me zovu, klipane! Znači li ti to nešto, praznoglavče?

– Ništa osim da si lud kao što ti i ime govori. Ispij taj viski i neka ti to bude oproštaj sa životom, ludi Millo. Za nekoliko minuta grobar će ti uzeti mjeru.

Millo se nije ni pomakao.

– Nitko u ovom lokalu neće nikome uzimati mjeru, momci. Ispijte svoje piće, ostavite na točioniku tri dolara i gubite se!

Rekao je to James. Istog trena našla mu se u rukama sačmarica skraćene cijevi.

Trojica grubijana su iznenađeno buljila čas u Jamesa, čas u sačmaricu. Dobro su znali da ih svu trojicu može zbrisati samo jedan naboj sačme ispaljen iz takve puške. Nisu se usuđivali ne poslušati pipničara. Čak im se i povelik strah nazirao u očima. Prividno se opustiše, uzeše svoje čaše i ispiše. Onaj visoki, koji je izgledao kao njihov predvodnik, položi tri dolara na točionik.

– Ovaj put si pobijedio, pipničaru! Vratit ćemo ti istom mjerom. Od danas mi preuzi-

mamo vlast u ovom lokalu.

– Ovdje vlada moj gazda, pa onda ja. Vi možete samo izbacivati pijance.

– Ako taj dan doživiš, pipničaru. Ti, kravaru, otvirao si svoje. Pričekat ćemo te napolju.

– Dok ja izidem, naručite tri lijesa i tri rake ako ne želite da idete sva trojica u jednu.

– Bit će dosta i samo po jedno od toga. Za tebe, kravaru!

Izišli su. Bijes im je iskrio iz očiju. Nisu očekivali da će ih pipničar tako zaskočiti sačmaricom kratke cijevi.

– Hvala ti, James!

– Ne zahvaljuj meni, Millo. Zahvali gazdi ako budeš imao priliku. Njegova je naredba da u salunu ne smije biti pucnjave.

– A što bi bilo da su potegli?

– Raznio bi ih sačmom. Još nitko nije bio toliko brz da pobjegne ispred sačme.

– Kažu da su novi gazdini ljudi. Vjeruješ li u to, James?

– Zašto ne bih vjerovao? Ovima će trebati malo više škole lijepog ponašanja i navika da slušaju. Nakon toga bi mogli i zadovoljiti.

– Mogli bi, James. Ako stignu izučiti tu školu i steći naviku slušanja.

– Kako to misliš, Millo?

– Oni će me čekati napolju. Ja neću ustuknuti. Da i ne potegnem pucali bi u mene.

– Točno si ih procijenio, Millo. Na žalost, vani ti ne mogu pomoći.

– Nije potrebno. Jame. Snaći ću se nekako i sam.

– Budi oprezan, Millo. Jedna runda na moj račun – rekao je James i natočio piće za sve troje. I dok su oni ispijali i čavrljali, kao da žele zaboraviti malopri-

jašniji događaj, u radnoj sobi Alana Lewisa odvijao se sljedeći razgovor:

– Pet tisuća dolara za vaš ranč je masna svota, Judy. No, ja ću vam je dati. Imate li još nekih želja?

– Imam. Sagradite mi neku manju kuću u gradu i ostavite mi oporuku kojom u slučaju vaše smrti sva vaša imovina, uključujući i moj ranč, pripada meni i mom sinu Steveu.

– To za kuću je u redu. Zašto bih vam davao oporuku?

– Vi, gospodine Lewis, vodite rat protiv Bradocka. U ratu je svašta moguće. Ako vi izgubite, Bradock će me protjerati, jer sam prodajući ranč vama a ne njemu stala na vašu stranu. Svojevremeno ste me bili zaprosili, gospodine Lewis. Da sam se tada udala za vas, kao vašoj udovici pripala bi mi sva vaša imovina. Vi nemate nasljednika. Nema razloga da svoju imovinu ne ostavite meni ako slučajno izgubite bitku. Tako se je neće dočepati ni Joshua Bradock. Kao vlasniku zemlje i drugih nekretnina Joshua Bradock ni meni neće moći ništa. Svi bi osudili njegov postupak da s vlastitog imanja protjera nemoćnu ženu i udovicu s djetetom.

– Imate pravo. Što ja dobivam ako pobijedim u ovoj bitci?

– Mene, gospodine Lewise. Ako pobijedite, udat ću se za vas. Kao što vidite, i ovce i janjci ostaju u vašoj kući, gospodine Lewis.

– Pametna ste žena, Judy. Oduvijek ste mi se dopadali. Očekujem vas prekosutra da potpišemo kupoprodajne ugovore. Tad ću vam predati i opo-

ruku ovjerenu potpisima vjerodostojnih svjedoka. Još ću danas dati nalog da vam sagrade kuću. Sve po vašoj želji. I ne zaboravite, bit će mi drago da postanete gospoda Lewis.

— Nema razloga da to ne bude, gospodine Lewis — osmijehne mu se Judy jednim od svojih najljepših osmijeha. Ustajala je a Alan Lewis, uprkos svojim godinama, hitro skoči.

— O, ne, Judy! Ostanite da popijemo po jedno piće. Obavili smo vrlo uspješno lijep posao za nas oboje. Kuda vam se žuri?

— Došla sam s mojim radnikom. On me čeka. Osim toga imam još poslova u gradu. Rijetko dolazim ovamo pa su moje potrebe za raznom robom porasle do te mjere da ću mnogo toga odnijeti iz trgovine. To će me opet vratiti u siromaštvo.

— Bez brige, Judy! Od danas sve što u ovom gradu kupite ide na moj račun. A sad jedno slatko piće. Najslade u mom životu, Judy.

Lewis je nastavio da prosipa lijepe riječi pune udvaranja.

U salunu Millo se uputio izlazu.

— Dovidjenja, Sheila. Dovidjenja, James! — pozdravljao je Millo.

— Nije li bolje kroz zadnja vrata, Millo?

— Nije, James! I tamo je jedan od njih.

— Bit će lakše s jednim nego s dvojicom.

— To se nikad ne zna, James. Kad su dvojica zajedno malo su neoprezniji. Ne brinite, James! Sitna je to riba za mene.

— Puno sreće, Millo.

— Držat ću palce za vas! — doviknu mu Sheila.

Millo se nasmije na Sheilinu opasku i prije nego što otvori široka dvokrilna vrata saluna zastade, da mu se oči priviknu na danje svjetlo. Nakon toga otvori samo jednu polovicu vrata i stade na drveni nogostup. Red stubova koji su zaklanjali velik dio ulice lijevo i desno ometao mu je dobar vidik i on istupi na prašnjav kolnik.

Nije dugo čekao.

— Pa, kravaru, dočekali ste. Misliš li još da mačke ne pripadaju nekim miševima?

— Bit će vam bolje da se izgubite jer vi ste samo štakori.

Smrdljivi štakori!

— Poteži, balegaru! — dovikne onaj krupniji i jači, onaj što je ličio na predvodnika ove trojice revolveraša.

Bio je samouvjeren. Njegov ortak već je zauzeo stav za pucanje. Ruka mu je lebdjela nad drškom revolvera. Millo shvati da je ovaj manji revolveraš opasniji i podmukliji, te veći dio svoje pažnje posveti njemu.

— Imate priliku da odselite s ovog svijeta. Takvoj gamadi uvijek dajem prednost.

Nizi revolveraš prihvati izazov.

— Kad baš tako želiš, momče, do viđenja u paklu. Sad! — viknuo je snažno i brzo potegao.

Kad ga je metak iz Millovog revolvera pogodio, on je tek uspio izvući revolver. Nije stigao ispaliti ni jedan metak.

Predvodnik također nije stigao pucati. Metak iz Millovog revolvera pogodio ga je u čelo. Nekoliko trenutaka stajao je nepomično. I njegov revolver bio je uperen u Milla. Činilo se da će uspjeti da stegne prst oko obarača. Millo je bio opčinjen

snagom tog čovjeka koji je stajao pred njim. Stajao je čvrsto. Pucanj se nije čuo iz njegovog revolvera. Taj pucanj je došao iza ugla saluna. Millo osjeti da ga nešto poput vatrene munje opeče po rebrima. Pucao je ne okrećući se prema razbojniku koji se pojavio iza ugla. Iako ga je vidio samo krajičkom oka, Millo nije promašio. Oba metaka, što ih je Millo ispalio, pogodila su u grudi. Razbojnik se rušio u prašinu istovremeno sa svojim vođom.

Millo se okrenu prema salunu i uđe.

Sheila ga je gledala razrogačenih očiju, dok ga je James ozbiljno proučavao.

– Tvoji prstići su mi pomogli Sheila. Jesi li ih čvrsto stiskala?

– Aha. Pogledaj!

– Bravo, Sheila! Tri pića, James! Oni koji ostanu živi moraju častiti. Zar nije tako?

– Tako je, Millo. Opasan si protivnik. Ovo što si učinio neće se dopasti mom gazdi. Ako naredi, morat ću pucati u tebe, Millo.

– Bi li pucao, James?

– Pucao bih, Millo. Ovdje zarađujem svoj kruh. I više od toga.

Na vratima saluna pojavi se Alan Lewis. Lice mu se izobličilo od bijesa. Iza njega uleti i njegov tjelohranitelj koji je dočekao Milla i Judy pred Lewisovom kancelarijom.

– Jesi li ti pred salunom pucao u moje ljude? – pitao je Lewis buljeći u Milla i ne vjerujući da je taj kauboj, što zaista liči na običnog kravara, mogao s nekoliko metaka smaknuti trojicu njegovih revolveraša.

– Pucao sam, gospodine! Oni su željeli taj obračun. Željeli su

taj obračun ovdje u salunu. James im je to zabranio pa su me čekali-na ulici. Pred salunom.

– Je li to istina, James?

– Istina je, gospodine Lewis. Momci su bili siledžijski raspoloženi pa sam ih istjerao.

– Kakvi su to ljudi, James, koji rade za mene? Običan Indijanac, kao od šale, smakne četvoricu a kravar trojicu. Kakvi su to ljudi, James? – ponavljao je Alan Lewis svoje pitanje.

– Obična bagra, gospodine Lewis. Osrednji revolveraši i obične siledžije. I glupani, gospodine Lewis. Ne mogu procijeniti s kim imaju posla, a potežu revolvere.

Odgovor koji je tražio Alan Lewis dolazio je iz Millovih usta.

– A ti? Tko si ti, čovječe?

– Kauboj na ranču gospode Judy Marlock, gospodine.

– I tako si dobar revolveraš da smakneš, igrajući se, trojicu mojih ljudi?

– Nisam revolveraš, gospodine. Branim samo svoju kožu. Pri tom se pomalo znam služiti svojom glavom i svojim revolverom.

– Vidio sam da ti revolver ide za rukom. Kakva ti je pamet to još ne znam. Ako ustreba, otvorit ću ti glavu da zavirim u nju. Kako se zoveš?

– Millo. Mad Millo, gospodine.

– Ludi Millo. Jesi li zaista lud kako govori tvoje ime?

– Nisam uvijek, gospodine...

– Alan Lewis se zovem. Kad ti dolazi to ludilo u glavu?

– Samo onda kad pred sobom imam nekoliko revolveraša. Tad pucam kao lud. Sve dok i jedan od njih stoji na nogama.

– A da oni tebe upucaju?

— To se rijetko događa, gospodine Lewis. Samo im ponekad uspijeva da me ogrebu, kao ovo danas.

Millo okrene lijevu stranu svojih rebara prema Lewisu. Lijeva strana debele platnene košulje bila je natopljena krvlju.

— Ranili su te, Millo?

— Nije to ništa, gospodine Lewis. Ogrebotina samo.

— Svejedno. Ne bih je želio imati na svojoj koži. Gospođa Marlock je prodala ranč i za koji dan seli u grad. Neće trebati radnika. Ako ne znaš kuda ćeš, posao možeš dobiti i kod mene.

— Ja nisam običan radnik. Kod gospođe Marlock sam bio predradnik. Ako mi možete takav posao ponuditi, rado bih razmislio.

— Vidjet ćemo. U svakom slučaju kad u grad preseliš gospođu Marlock, javi se. Pametni i spretni ljudi mi uvijek trebaju.

— Svakako, gospodine Lewis.

Alan Lewis ga više nije slušao. Okrenuo se i pošao prema svom uredu. Usput je razmišljao i smijuljio se igri riječi koja nastaje pri svakom Millovom susretu s nepoznatim ljudima.

Lewisov tjelohranitelj pratio ga u stopu, ne ispuštajući Milla iz vida. I njega su mučile misli o ovom ludom kauboju koji tako vješto barata revolverom.

Millo nije obraćao pažnju na njega. Nazdravio je Jamesu i Sheili te ispio svoje piće. Kad je napustio salun, uputio se prema trgovini. Gomila ljudi ga je radoznalo promatrala, strahovala od njega i divila mu se. Kováč je u njemu prepoznao jahača kojeg su, prije nekoliko dana, bili istjerali iz grada.

Svi su ti ljudi, koje je Millo posmatrao u prolazu, bili čudno raspoloženi. Nekakva strava, izazvana tolikim brojem mrtvih, pobijenih u tako kratkom roku, u svega dva dana, uvlačila se u njihova srca. Osjećali su ovi ljudi da nadolaze crni dani, dani u kojima ljudski život sve više gubi na cijeni dok na kraju i jedan običan metak ne bude više vrijedio od ljudskog života.

Znali su ovi ljudi da život u pograničnom području nije tako lak, bili su spremni da podnesu sve teškoće osim umiranja. Naročito ako je to umiranje besmisleno kao ovo sada.

Grobar i još dvojica-trojica tovarili su na kola mrtve revolveraše. Ljudi, koji su bar djelomično vidjeli ovaj obračun, potiho su prepričavali događaj onima koji nisu imali sreće da vide bar nešto od toga.

Millo je ušao u trgovinu i ugledao Judy kako s trgovcem pravi obračun. Isplatio joj je novac za njezinu robu, a sve ono što je ona kupila nije htio naplatiti.

— Ali to nije u redu, gospodine Turner. Ja želim platiti sve ono što sam naručila.

— Ne uzrujavajte se, gospođo Marlock. Tako je naredio gospodin Lewis. Ne mogu i ne smijem uzeti vaš novac. Moram poslušati Lewisa. U mom poslu više je njegovog kapitala nego mog.

— Zašto vas to brine, gospođo Marlock? — umiješa se Millo koji je slušao razgovor između nje i Turnera. Lewis ima novca i valjda zna što će s njim uraditi? — nastavio je Millo.

— Oh, Millo! Gdje ste bili kad

se odvijala ona strašna pucnjava?

– Pucao sam, gospodo Marlock. Oni praznoglavci su htjeli da mi oderu kožu.

– Izgleda da su vam je i oderali. Bar jedan komad – umiješa se trgovac Turner, gledajući u Millovu zakrvavljenu i podeiranu košulju. Sad i Judy opazi krv. Oči joj se raširiše od straha.

– Za boga miloga, pa vi ste ranjeni, Millo!

– Ogrebotina samo. Ne brinite, gospodo Marlock. Malo viškija je bilo dovoljno za ovu ranicu. Krećemo li kući, gospodo Marlock?

– Naravno. Konji su upregnuti i možemo poći. Uzmite novu košulju. Na moj račun, gospodine Turner.

Dok se Judy pozdravljala s Turnerom i plaćala Millovu košulju, Millo je izišao iz trgovine, popeo se na kola i čekao. Kad je stigla u pratnji Turnera, Millo joj pruži ruku koju ona prihvati, te je povuče na kola. Judy s lakoćom uskoči i sjedne do Milla.

– Hiii-ja Naprijed konjići – viknu Millo i kimne na pozdrav trgovcu Turneru.

Ovaj mahnu, još jednom pogleda Judy i njezinog vozača te zamače u trgovinu da Alanu Lewisu priredi masan račun za sve one stvari što je odnijela Judy Marlock.

Ljudi su gledali za njima dok su napuštali grad. Obračun, koji se prije nepunih pola sata odigrao pred njihovim očima usred Deer Springa, zaboravljen je. Nova tema bila je Judy Marlock.

– Prava žena je ta Judy. Ne da se pokoriti ni Lewisu ni Braddocku.

– Našla je i pravog revolveraša da je brani od njihovih nasrtaja. Dok si okom trepnuo sva trojica Lewisovih ljudi nestala su s lica zemlje.

Kad su već dobrano odmakli od grada Judy zagrlj jednom rukom svog dragana, a drugom mu čvrsto stisne mišicu, privijajući se uz nju.

– Oh, Millo Mislila sam da će mi srce iskočiti iz grudi kad sam čula onu pucnjavu ispred saluna. Znala sam da si ti počeo svoju bitku s Lewisom i njegovim ljudima. Drhtala sam od straha. Kad je Lewis istrčao na ulicu, istrčala sam i ja. Vidjela sam te kako ulaziš u salon. Ona su trojica bila u prašini. Došlo mi je, Millo, da se zaletim za tobom u salon, da ti se ovjesim oko vrata, da te izljubim od sreće što si ti pobjednik i što si živ.

– Taman posla, Judy. Da si to učinila, naš bi plan da zgrabimo Lewisa potpuno propao.

– Zato sam i pobjegla u trgovinu. Bojala sam se da Lewis nešto ne opazi.

– Sve je dobro prošlo, draga Judy. Poljubi me i snivaj slatke sne koji će postati stvarnost čim stignemo na ranč. Morat ću ti vratiti sve te poljupce koje ćeš mi dati dok putujemo u naš lijep dvorac i njegov mirišljavi sjenik.

Judy se radosno smijala i ljubila ga, stezala mu snažnu mišicu prodirući svojim noktima do krvi. Razdragana, zarila je i svoje zdrave bijele zube u nju.

– Hej, stani! Ako netko vidi te crnjavke na mojoj mišici pomislit će da me je ujela neka divlja ždrebica.

– Neka misli što hoće, Millo.

Ujela te tvoja ždrebica. Izaziva te da je krotiš!

— I ukrotit ću je. Dobrim dijelom još noćas.

— Ne juri tako brzo, kauboju. Trebat će ti mnogo vremena da me ukrotiš do kraja.

* * *

— Malom Bijelom Ratniku je dosadno.

— Uh, poglavico! Uplašio si me. Nisam te ni čuo ni vidio.

— Mali Bijeli Ratnik ima oči da gleda i uši da sluša. To treba vježbati, prijatelju! Isto kao i sakrivanje tragova. To o tragovima si dobro naučio. Sad vježbaj svaki dan. Sve dok sam ne budeš mogao otkriti tragove koje si izbrisao.

— Htio bih od tebe, poglavico, naučiti još mnogo stvari koje ti znaš.

— Pružit ću ti priliku, mladi prijatelju. Zamolit ćemo tvoju majku da te pusti sa mnom na jahanje nekoliko dana.

— Molba vam je ispunjena, poglavico. Prije polaska na put morate se dobro najesti. Ručak je gotov.

— Rado ćemo vas poslušati, Judy. Gdje je Millo?

— U gradu je. Nadzire gradnju moje nove kuće. Doći će večeras.

— Mi ga nećemo čekati. Kad dođe, recite mu da smo odjahali na indijanski teritorij.

— Reći ću mu, poglavico. Čuvajte mi Stevea.

— Bolje je da ga naučim kako će se sam čuvati, Judy. Još je ovo divlji i opasan kraj. Da čovjek ovdje opstane, mora svladati surovu školu. Rado ću mu biti učitelj, Judy.

— Hvala vam, poglavico!

Za ručak, na koji je pozvala

Indijanca i dječaka, Judy je skuhalala grah na meksikanski način. To što je grah bio žestoko ljut nije smetalo mlade i zdrave ljude kao što su Modri Kaput i Steve. Svojski su se prihvatili ručka i začinili ga slanom pitom od sira.

— Uh, mama! Mogla si napraviti kolač od jabuka.

— Uz čili i grah ne ide ništa slatko, Steve. Kad se vratite, bit će i kolač od jabuka.

Uzjahali su, mahnuli na pozdrav i krenuli. Judy ih je još dugo pratila pogledom. Nije se plašila za Stevea. Vjerovala je ovom Indijancu isto toliko koliko je vjerovala i Millu.

— Netko nas prati, poglavico. Jaše usporedno s nama na lijevoj strani.

— Prate nas Indijanci već dva dana. Čim smo prešli rijeku Zuni dobili smo pratnju. Dobro učiš, kad si ih opazio. Onaj Indijanac što nas prati, također je mlad i neiskusn. Ovako kako on nas prati tako se nikad ne radi. Uvijek je bolje onoga kog namjeravaš pratiti, pustiti da prođe kraj tebe i ići njegovim tragom. Tako imaš manje prilika da budeš otkriven. I ovaj način pratnje ima loših strana. Možeš izgubiti trag na kamenitu terenu. Može ti onaj koga pratiš postaviti zamku.

— Kako je najbolje nekoga pratiti, poglavico?

— Najbolje je saznati kud ide pa ga čekati tamo gdje ne može opaziti da ga pratiš. Obično su to naselja i gradovi. Kad je mnogo ljudi koji se kreću ulicom ili su po lokalima teško je vidjeti da te prate. Tad vidiš s kim se taj čovjek sastaje, često čuješ njegove razgovore, saznaš

njegove namjere. Ako ti je neprijatelj, najbolje je da mu što prije izmakneš ili se s njim odmah obračunaš. Naravno, ako su uvjeti obračuna povoljni za tebe.

— Kako ću to znati, poglavico?

— Tako što ćeš vidjeti je li on sam ili ima prijatelje i pomagače. Možeš li se po svojoj spretnosti upustiti u takav obračun ili ne možeš, ovisi u prvom redu o tebi. Ako nisi siguran da si jači, bolje je izmaći i čekati povoljniju priliku. Sad ćemo s našim pratiocem izvesti jednu šalu.

Ujahali su u jedan malo veći šumarak. Modri Kaput pogleda Stevea.

— Jaši brzo za mnom, Steve. Polegni po konju da te ne zahvati kakva grana.

Brzo su projahali šumarak i sjahali. Privezali su konje u gustišu u namjeri da ih prikriju.

Poglavica i Steve uspiju se prebaciti preko čistine do gomile stijena, gdje ostanu u zasjedi. Čekali su mladog indijanskog ratnika. Ovaj se uskoro pojavio i mladen stijenom promatrao čistinu iza šumarka. Čekao je da se pojave ljudi koje je pratio. Budući da se oni dugo nisu pojavljivali, Indijanac postade nestrpljiv, sjaše i počeo se šuljati prema šumarku.

— Mladi indijanski ratnik je izgubio strpljenje? — iznenadi Indijanca glas Modrog Kaputa.

Indijanac se ukočio od iznenađenja i tijelom mu prostrušaše trnci straha. Brzo je prevladao i strah i iznenađenje. Odskoči od stijene, naglo se okrene i s nožem u ruci jurne na poglavicu. Divlji krik mu izobli-

či lice kad je zamahnuo nožem u želji da zahvatom odozdo raspori trbuh Modrog Kaputa. Učinilo mu se da je nemoguće izbjeći oštrici njegovog noža i u očima mu zasja osjećaj pobjede. Odjednom u Indijančevoj glavi bljesnu munja i on se sruši tik do nogu Modrog Kaputa. Bio je nepomičan i Steveu se činilo kao da Indijanac više i ne diše. Gledao je čas poglavicu čas Indijanca.

— Ništa mu nije, Steve. Uskoro će doći k sebi. Dotle mu kupi oružje. Budi oprezan. Indijanac se često zna pretvarati kao da je mrtav i nastoji tako iznenaditi svog neprijatelja.

Steve ga posluša i kad je obavio posao, sjedne na kamen uz poglavicu. Čekali si da mladi ratnik dođe k svijesti. Uskoro se Indijanac počeo micati i stenjati. U glavi mu je tutnjalo kao da kroz nju juri stado bizona. Stresao je glavom u želji da rastjera tamne kolutove koji su se brzo kretali ispred njegovih očiju. Pogled mu se postepeno bistrio i on pred sobom ugleda stasitog snažnog Indijanca i bijelog dječaka.

— Je li se mladi ratnik osvijestio? — upita ga Modri Kaput.

— Što se dogodilo? Ti bi trebao biti mrtav čovjek. Zar moj nož nije rasparao tvoj trbuh?

— Kao što vidiš nije. Moja šaka je bila brža i gotovo razbila tvoju glavu. Imao si sreće što te ne smatram mojim neprijateljem i zato još živiš.

— Bolje bi bilo da me ubiješ. U mom plemenu je sramota biti pobijeden od nekog bezimenog ratnika.

— Ja baš i nisam bezimeni ratnik. Ja sam poglavica Apaša.

Moje je ratničko ime Modri Kaput.

— Čuo sam za tebe, poglavico. Svi koji su se s tobom borili, bili su pobijedeni. Preživjet ću ovaj poraz — osmijehne se mlađić. — Moje je ime Brzi Jelen, poglavico.

— Drago mi je da sam te upoznao, Brzi Jelene. Ovo je moj prijatelj Mali Bijeli Ratnik. Bijelci ga zovu Steve. Jaše samnom u vigvam tvog poglavice. Pretpostavljam da si nas pratio zato da doznaš kuda smo se uputili.

— Točno si rekao, poglavico. Pratimo sve one koji se kreću našim teritorijem. Moj poglavica, Veliki Soko, misli da se ovdje događaju neke čudne stvari. Nešto se sprema i mi moramo znati što.

— Tvoj je poglavica mudar, Brzi Jelene. Mnogo je loših bijelih ljudi na vašem teritoriju. Nas više ne moraš pratiti. Jaši ispred nas i najavi Velikom Sokolu naš dolazak. Kad prođu tri dana bit ćemo u njegovom vigvamu.

Indijanac nije oklijevao. Pokupio je svoje oružje, koje mu je oduzeo Steve, pozdravio se s Modrim Kaputom i Steveom te nestao u guštiku gdje je ostavio konja. Više ga nisu vidjeli.

— Kako ćemo naći indijansko selo i vigvam Velikog Sokola? Nisi pitao Indijanca za njihovo selo, poglavico.

— Ugledni ratnik nikad ne pita Indijance za njihovo selo. On to mora sam naći.

— Kako ćemo to učiniti, poglavico?

— Jednostavno, Steve. Brzi Jelen će nas odvesti u svoje selo najkraćim i najboljim putem.

— Sada ćemo mi njega pratiti. Je li tako, poglavico?

— Tako je, Steve. To ćeš ti raditi ovaj put. Moraš postati majstor u čitanju tragova. Nečiji trag zna reći više, nego čovjek na čijem si tragu. Trag je najveći izdajnik. Zato ga treba prikrivati. Krećimo! Vodi nas, Mali Bijeli Ratniče!

* * *

— O tebi ništa ne znam, Millo. Predstavio si se kao čovjek koji lako poteže revolver, puca vrlo brzo i odmah ubija. Pаметан čovjek mora misliti da je bolje imati te na svojoj strani, nego protiv sebe. Kao protivnik si vrlo opasan. Čini mi se i neprijatan. Moj je zaključak logičan. Želim te na svojoj strani. Čak na čelu ljudi koji će se boriti za moje interese. Slažeš li se, Millo?

— Koliko to donosi, gospodine Lewis?

— Tri stotine dolara mjesečno i otvoren račun u mom hotelu, restoranu i salunu. Ako pobijedim u obračunu s Joshuom Bradockom, dobit ćeš i nagradu od dvije tisuće dolara. Što misliš, Millo?

— Priprihvaćeno, gospodine Lewis! Kakav je vaš plan?

— Prvo, ti i dalje ostaješ na ranču koji sam kupio od Judy Marlock. Kao predradnik, naravno. Ovih dana na ranču će stići oko tisuću goveda. Više od toga ih tamo ne možemo ni držati ni uzgajati. Ta će goveda biti dovoljno opravdanje za ljudstvo koje će se na ranču okupiti. Ne moram ti reći da su svi ti ljudi s druge strane zakona i dolaze s indijanskog teritorija. Nas to neće smetati sve dotle dok oni budu izvršavali moje

naloge i borili se svojim revolverima za moje interese. Kako smo se maločas sporazumjeli i tvoji interesi su usklađeni s mojim. Prema tome, glavni borbeni zadatak ležat će na tebi. Ljudi te moraju slušati bez pogovora. Na ranču ne želim nikakve raskalašenosti, pijančevanja i samovolje. Uvest ćeš red i disciplinu i u tom smislu imati potpuno odriješene ruke. Hoćeš li to sve moći, Millo?

— Uz pomoć kolta, svakako. Nekoliko njih morat ću pokoriti silom.

— Ne protivim se. Utjeraj im strah u kosti! Moraju odmah shvatiti tko je gazda u ovoj igri.

— Bit ćete zadovoljni, gospodine Lewis. Pretpostavljam da vi nemate namjeru ove ljude dugo zadržati na svom platnom spisku.

— Samo tebe i neke najbolje od njih. Ostali ološ, koji oстане živ poslije obračuna s Bradockom, protjerat ćemo tamo odakle su i došli.

— Ne vjerujem da će ih mnogo ostati poslije obračuna. Bradock ima dosta ljudi, a mnogi su također s one strane zakona. Predvodi ih Peter Landon. Okorjeli je revolveraš i ubojica. Vrlo je sposoban predvodnik i borac.

— Želiš li možda nekoliko stotina dolara unaprijed, Millo?

— To će mi dobro doći, gazda. Prvi čvjek mora imati dovoljno novca pri sebi. Mora biti dobro obučen, jahati najboljeg konja, grliti najbolju djevojku, piti najbolje piće.

— U svemu tome nećeš oskudijevati. Pet stotina dolara za početak bit će ti dovoljno.

— Sasvim dovoljno, gospodine Lewis. Hvala vam!

— Nema na čemu, Millo. Imaš li još kakvih pitanja?

— Ako nije previše, htio bih znati oko čega se tučete vi i Bradock?

— Oko novca i vlasti u ovom kraju. I ne samo to. I jedan i drugi želimo prijeći rijeku Zuni... i otvoriti indijanski teritorij za naseljavanje. Jedan od nas dvojice će uspjeti. Kad se to dogodi, možeš zamisliti rijeku doseljenika koji hrle ovamo. Trgovine, banke, stoka, alat, sve će to biti u mojim ili njegovim rukama. Novac će curiti sa svih strana i slijevati se u jednu jedinu banku. Ako me ne iznevjeriš ili ne razočaraš, Millo, bit će to moja banka.

— Ako pobijedimo Bradocka još nam ostaju Indijanci. Što ćemo s njima, gospodine Lewis?

— Za njih nema nade, Millo. Ionako ih već dugo pomalo čistimo i smanjujemo njihov broj broj. Malo ja, malo Bradock. U tome smo potpuno suglasni.

— Što će o tome reći Indijanci, gospodine Lewis?

— Pitati ih neće nitko. Ako se pobune, skršit ćemo ih u jednom jedinom naletu.

— Nisam u to uvjeren, gospodine Lewis. Indijanci su izvanredno i moderno naoružani. S lakoćom se suprotstavljaju bijelcima, koji se na njihovoj teritoriji skrivaju pred zakonom.

— Samo onda kad ja to hoću, Millo. Indijance sam naoružao ja. Snabdijevam ih i municijom, ali nikad s tolikom količinom da bi mogli potpuno potući i istjerati bijelce. Bolje reći razbojnice. Njih ćemo istjerati onog časa kad istjeramo i Indijance.

Sada ćemo Indijancima poslati nešto pušaka i municije da drže ravnotežu snaga i da se odupru Bradocku ako nasrne na njih.

– Nije li preopasno snabdijevati Indijance oružjem i municijom. Ako nas uhvati vojska...

– Dragi moj, bez rizika nema profita. Mislim da od vojske ne treba mnogo strahovati. Oni će se pojaviti tek onda kad se Indijanci pobune, kad iskopaju ratnu sjekiru. Tad će se vojska pojaviti, udariti po njima i slistiti ih do kraja.

– Što će biti ako se vojska ne pojavi a mi iskrvavimo s Bradockom?

– Pojavit će se sigurno. Prije nekoliko dana boravio je ovdje jedan vojni izviđač – Indijanac. Jaka vojna patrola kreće prema Fort Defianceu preko Navajo Foresta. U slučaju potrebe potražiti ćemo te vojnike.

– Zna li Bradock za te vojnike?

– Zna. On mi je i ispričao sve o njihovom kretanju na indijanskom teritoriju. Vjerojatno i on računa na njihovu pomoć u slučaju sukoba s Indijancima.

– Bojim se da ne zakuhamo prevruću kašu s tim Indijancima i s vojskom.

– Bez straha, Millo! Gazda misli na sve. Vaše je da slušate. Sutra preselite Judy Marlock u grad. Neka ponese samo osobne stvari. Ta lijepa žena živjet će od sutra kao golubica.

– Trebat će joj i golub, gospodine Lewis.

– Zar tvoj gazda ne liči na takvu pticu Millo?

* * *

– Od sutra te više neće biti uz mene, Millo.

– Neće, Judy. Od sutra ćeš živjeti kao golubica.

– A moj golub?

– Lewis kaže da on liči na tu pticu.

– Nadam se da će ga, prije nego se predamnom pojavi u takvom izdanju, dobro očerupati i nabiti na ražanj.

– Dobit ćeš najbolji komad tog pečenja. Tvoj golub Lewis oporučeno ti je ostavio svu svoju imovinu.

– Bit će mu i to dio kazne za sve zlo što su učinili on i Bradock u ovom kraju. Zahvaljujući njima izgubila sam muža.

– I stekla mene, Judy.

– Ti nisi čovjek koji bi mogao biti vezan uz ženu i djecu, porodicu. Ne mari, Millo! Uvijek ću biti tvoja i voljeti te ludo. Vratio si mi pouzdanje u sebe, u život, u ljude. Bit ću slobodna golubica, odgajati mog Stevea i čekati mog goluba da navrati u moje gnijezdo. Hoćeš li mi često dolaziti, Millo?

– Dulje vrijeme ću ostati uz tebe. Samo da završim ovu gužvu s Lewisom i Bradockom. Treba pomesti i razbojnike s druge strane rijeke Zuni.

– Hoćeš li imati dovoljno snage da sve to učiniš, Millo? Ne bih te htjela izgubiti. I suviše si mi prirastao srcu.

– Ne brini, Judy. Ja im samo pomažem da se međusobno pokolju i istrijebe.

Judy mu je položila glavu na grudi, grlila ga i nježno ljubila. Nisu ni osjetili kad su zaspali.

* * *

Joshua Bradock sjedio je u svojoj radnoj sobi za radnim stolom. U trenutku kad je u sobu, uz obavezno kucanje, ulazio Peter Landon, Joshua je nata-

kao viski. Napunivši obje čaše pogleda u Landona i jednu gurne prema njemu.

– Uzmi piće i sjedni, Landone!

Dok je Landon sjedao, Joshua je i sam uzeo piće. Srkao je viski i premjeravao svog predradnika.

– Jesi li spreman, Landone?

– Moj je revolver uvijek čist i podmazan, gospodine Bradock. Brzo ga mogu izvući i još brže pucati ako vi naredite.

– Naređujem, Landone, naređujem. Onaj pas Lewis je iskopao ratnu sjekiru i izazvao nas.

– Što je učinio, gospodine Bradock?

– Od Judy Marlock je otkupio njezin ranč, preselio je u grad, a na njezinom ranču napravio bazu za svoje ljude i razbojнике s indijanskog teritorija. Onu skitnicu, što je desetak dana radila kod Judy Marlock, postavio je za svog predradnika. Taj bi trebao predvoditi njegove ljude protiv nas.

– Ha-ha-ha-ha! Jadni Lewis. Taj je sam sebi potpisao smrtnu presudu.

– Ne razumijem te, Landone. Što hoćeš reći?

– Zaboravio sam vas obavijestiti, gospodine Bradock. Čovjek kojeg je Lewis postavio za svog predradnika, na našem je platenom spisku. Taj će raditi ono što mi budemo zahtijevali od njega.

– Možda hoće a možda i neće, Landone. U svakom slučaju taj je čovjek vrlo lukav i spretn. Ne zaboravi, taj se s lakomćom uspio ubaciti u dva platna spiska.

– Mislim da to nama odgo-

vara, gospodine Bradock. Jedino na što moramo računati nova je cijena tog čovjeka. On sad visoko kotira i skupo će nas koštati.

– Novac nemoj žaliti, Landone. Taj čovjek mora biti pod tvojom strogom kontrolom.

– I bit će, gospodine Bradock. Ili pod mojom kontrolom ili pod zemljom. Prednost nad Lewisom nipošto neću izgubiti.

– Bilo bi dobro da počneš odmah skupljati ljude.

– Kod stoke ostavi samo one jahače koji nisu nikakvi borci. Ako imaš još ljudi s druge strane rijeke Zuni, pošalji po njih.

– Bit će tako kako vi kažete, gospodine Bradock.

– Moramo ih prvi napasti. Tko prvi napada taj i dobiva bitku.

* * *

– Moj crveni brat Modri Kaput govorio je onako kako i moje srce osjeća. Naš narod je izgubio svoju najbolju zemlju, svoja najbolja lovišta i nepregledna stada bizona. Bijeli su ljudi natjerali naš narod u rezervate, u planine i pustoš siromašnu travom, vodom i bez divljači. Glad je uvukla u vjagrame crvenih ljudi. Njihova djeca i starci umiru od zime i gladi; žene, uvijene u tugu i žalost, plaču i nariču. Pa i tu, moj crveni brate, nema mira i spokoja za naš narod. Bijeli ljudi gaze grobove naših otaca. Traže žuto grumenje i raskapaju naša svetišta. Skrivaju se pred drugim bijelim ljudima na našem teritoriju. Truju naše ratnike vatrenom vodom otimaju njihove kćeri i žene da im čine zadovoljstvo, da im rađaju djecu koju kasnije

odbacuju i preziru. Veliki Soko dirnut je željom Modrog Kaputa da očisti naš teritorij – od zlih bijelih ljudi. Veliki Soko će pomoći Modrom Kaputu. Svi moji ratnici slušat će naređenja Modrog Kaputa i stajati mu na raspolaganju dokle god on to želi. Modri Kaput je velik u mudar ratnik. Njegov jezik nikad nije bio jezik zmije. Modri Kaput voli svoj narod i svim srcem se bori za njega i njegova prava koja su, na našu veliku žalost, sve manja.

Vodi moje ratnike, moj crveni brate, i pobijedi zle bijele ljude!

U očma Velikog Sokola gorjela je neka daleka vatra, vatra čiji je plam bljeskao sjetom za dalekom i slavnom prošlošću.

Modri Kaput se poklonio pred Velikim Sokolom čije se oči zatvoriše a misli odlutaše u daleka prostranstva zemlje njegovih predaka.

* * *

U žestokom galopu u dvorište ranča Judya Marlock, ujaha grupa jahača. Vrisak konja i njihov propanj pri zaustavljanju izdigoše prašinu koja ih sve obavije.

– O-ja! Stigli smo, momci! Sjaši!

Sjahali su i privezali konje za ogradu korala. Prašina se slegla, konji se smirili. Na vratima rančerske kuće stajao je Millo i promatrao došljake. Predvodnik ove divlje grupe ga ugleda.

– Mi smo stigli, momče! Zar se kod vas tako dočekuju gosti?

– A što biste vi htjeli, gospodine?

– Pozvani smo na ovaj ranč. Htjeli bismo viski, večeru, hra-

nu za naše konje, smještaj za nas i njih.

– Vaš gazda sam ja, gospodine. Od ovog časa slušat ćete mene i moja naređenja. Proširite koral za konje. U staji ima dovoljno hrane i neka svatko nahrani i napoji svog konja. Najsposobnijeg od vas izaberite za kuhara i neka vam spremi večeru. Za svoj smještaj pobrinite se sami. Ako netko u sjeniku zapali cigaretu, ugasit ću mu je metkom. Nastojat ću da istim metkom pogodim i neposlušnu glavu. Jesam li bio dovoljno jasan?

– Što baljezgaš, momče? Kome ti naređuješ?

– Tebi, glavonjo! Naravno, ako ti predvodiš ovu rulju koja za sebe misli da su čvrsti momci i da se mogu ponašati divlje i neposlušno poput tebe. Jesi li ti njihov predvodnik?

– Jesam.

– Onda izvrši moje naređenje, pobrini se za svoje ljude i njihove konje.

– Najprije bih se pobrinuo za tebe.

– Kako bi ti ti učinio, glavonjo?

– Prosvirao bih ti lubanju, napuhani prijetliću.

– Nema problema, glavonjo. Poteži!

U dvorištu nastaje tajac. Dvadesetak ljudi pogledavalo je u svog vođu i u preplanulog momka s ranča. Millo se osmjehne.

– No, što čekaš, glavonjo? Je li te strah?

– Putuj u pakao, klipane!

Potegao je brzo, čak vrlo, vrlo brzo. Odjeknuo je hitac. Samo jedan hitac. Iz Millovog revolvera. Glavonja, kako ga je Millo

nazvao, nije uspio niti izvaditi revolver iz korica. Kad ga je metak pogodio razrogačio je oči i buljio u Milla. Malo se zanjihao, posrnuo prema natrag, zatim prema naprijed i koljena mu počеше polako popuštati. Onako visok i snažan, rušio se polako i na kraju zagrizao prašinu. Ležao je bez pokreta, bez ikakvog znaka života.

— Ima li netko od vas prigovor na ovo što se dogodilo ovdje pred nama?

Muk!

— Znači, nema! Naredbu ste čuli. Postupite po njoj! Razgovarat ćemo još poslije.

Millo im je okrenuo leđa i ušao u rančersku kuću. Nitko nije pokušao osporiti njegove naloge. Bila je to normalna reakcija na ono što se dogodilo pred njihovim očima. Ljudi naučeni na silu bili su i vrlo podložni sili. Stari siledžija, i svakako bolji borac od bilo koga među njima, nestao je i svoje mjesto ustupio drugom siledžiji, jačem i snažnijem od sebe.

Takav je zakon vladao među tim svijetom. Slabiji su bez govora slušali jače. Isto kao i u svakom čoporu divljih zvijeri. Mora se priznati, kad su u svom čoporu, ovi se ljudi nisu nimalo razlikovali od divljih zvijeri.

Polije svega što se večeras odigralo pred njihovim očima, mnogi su izgubili želju za jelom i pićem. Zaboravili su čak izabrati svog kuhara.

U zoru, još prije svanuća, prislonjena na slijeopočnicu, hladna cijev revolvera probudila je usnulog čovjeka. Naučen na dodir hladnog čelika nije ni trepnuo.

— Što sam učinio da nije va-

ljalo, prijatelju koji stojiš iza ovog revolvera?

— Ništa još niti učinio. Ustani, priredi kavu i skuhaj doručak za tvoje prijatelje. Ako to dobro ne učiniš, naredit ću da te objese na prvo drvo. Svi ljudi koji jašu rado gledaju kuhara koji visi na grani.

— Pokušat ću napraviti takav doručak da vas udavi prvim zalogajem, gazda.

— Mrziš li me?

— Ne, šefe! Ne mrzim vas. Pokušat ću samo da vas spriječim da izdate taj nalog o vješanju. Osim toga, tako sam loš kuhar da će se svi prije udaviti nego mene objesiti.

Millo ga više nije ni pogledao. Kad se čovjek uspravio na ležaju bacio je na njega punu vreću namirnica i srušio ga natrag na ležaj.

* * *

Kad su pojeli zajutrak i popili kavu, Millo skupi sve te ljude nasred dvorišta. Svi su radoznalo očekivali što će im reći taj nabusiti momak koji tako dobro puca i brzo poteže revolver. Millo je bio kratak.

— Vaši su revolveri unajmljeni i vi od danas jašete za ovaj ranč. Plaća je stotinu dolara mjesečno, hrana i municija. Piće svaki kupuje sam. Na ranču možete piti svoj viski, ali nitko ne smije biti pijan. Izaberite sebi vođu. Ne tiče me se tko je taj. Ako ne bude slušao, proći će kao i onaj jučer. To važi i za svakog od vas. Sada upregnite dvojica kola i spremite se. Jašemo u grad i svaki se od vas smije napiti do mile volje. Ne zaboravite! Kad se večeras vratite na ranč, predajte kuharu po jednu bocu viskija. To će biti va-

ša zaliha. Ima li pitanja?

– Ijjuuujju! – zavriskali su i svi potrčali prema koralu. Hvatili su konje, uzjahivali. Kad su svi bili u sedlima, Millo podiže ruku i oni se stišase.

– Niste izabrali novog vođu vaše grupe.

– Neka to bude Franck Swatton. On je dosad bio zamjenik.

Millo se zagleda u njih tražeći tog Swattona. Ovaj istupi iz grupe. Bio je to, za razliku od ostalih, čovjek slabe fizičke konstrukcije, s mlohavim, ali ne prevelikim trbuhom. Lice mu je bilo okruglo i bubuljičavo. Iz očiju mu je isijavala lukavost i podmuklost.

– Ja sam taj, šefe! Imate li nešto protiv?

– Za sada ništa, Swattone. U gradu ne želim nikakve pucnjave, nikakvog nasilja. Za to ste mi odgovorni, Swattone.

– Sve je jasno, šefe. Možemo li krenuti?

– Naravno, Swattone. Kuhar i ja ćemo vas stići.

Tako je i bilo. Na čelu svojih jahača ujahali su u Deer Spring Franck Swatton i Mad Millo. Već odavno se nije dogodilo da u ovaj mali gradić odjednom ujaše toliko ljudi. I to ne običnih ljudi već opasnih revolveraša što je očito potvrđivao njihov izgled. Sjahali su i privezali konje za prečku ispred saluna. Nahrlili su u salon.

Alanu Lewisu je od veselja poigravao brk kad je vidio da ove grube jahače predvodi njegov čovjek, Mad Millo. Dade mu znak da dođe u njegov ured što Millo odmah učini.

– Danas si ujahao u grad

kao osvajač. Na čelu svoje konjice. Čemu to?

– Bolje da ujašem ja, nego Bradockov predradnik Landon. Budući da je već moj gazda u gradu, neka bude i njegova vojska.

– Odlično, Millo! Dopada mi se to što si učinio. Svakom čovjeku isplatit ćeš po pedeset dolara predujma. U trgovini podigni pedeset novih pušaka i dvadeset sanduka municije. To ćeš predati Indijancima po mogućnosti već sutra. Oni su obaviješteni da ovu pošiljku i stotinjak goveda čekaju sutra na drugoj obali rijeke Zuni.

– Odakle mi goveda, gazda?

– Večeras ćeš ih posuditi od Joshue Bradocka. Iz ove grupe izdvoji desetak ljudi i neka to urade. Ne treba ih više. Vični su tom poslu i s lakoćom će ga obaviti – smijao se Alan Lewis i uživao u svojoj duhovitosti.

Osjećao se snažnim i jakim. Mnogo jačim nego što je to u ovom trenutku mogao da bude Joshua Bradock.

– Sutra na ranč Judy Marlock stiže još oko osamdeset jahača. Stići će i stado goveda – obavještavao je Lewis Milla. – Govedari, koji dotjeraju stado, nisu vični borbi i pucnjavi. Zadrži ih na pašnjacima! Neka se brinu o govedima. Nisam vidio vođu ove tvoje grupe ljudi.

– Nećete ga ni vidjeti, gazda. Od jučer pase travu grizući je odozdo. Ustrijelio sam ga – pojednostavi Millo svoju priču. – Htio je znati tko je gazda na ranču.

Dobro si učinio. Tu rulju moraš držati čvrsto u rukama. Sad se i ti malo opusti i zabavi.

– Kasnije, gazda. Sad moram

gospodi Marlock odvesti povrće, jaja i još neke druge namirnice što ih je naručila.

— U redu je, Millo. Kad je već riječ o gospodi Marlock, gdje je njezin sin?

— Ostao je sa mnom na ranču. Nikako neće da ga napusti.

— Meni je svejedno. Ionako će on jednog dana živjeti tamo. Mislim da je sada opasno vrijeme i da dječak ne bi trebao biti tamo.

— Porazgovarat ću s gospodom Marlock, gazda. Neka ona odluči — završio je Millo razgovor, smijući se u sebi kako je Lewis već odredio kome će pripasti ranč Marlockovih i tko će živjeti na njemu.

Tom mladom nasljedniku pripadat će i mnogo više no što Lewis može i naslutiti.

Judy Marlock je crvenjela kao makov cvijet. Radost i vatra su je obuzeli pri Millovom dolasku na vrata njezine kuće. Nije se mogla odvojiti od vrata a da očima ne prati svaki njegov pokret, dok je s kuharom istovarivao namirnice za nju.

— Odvezi oboja kola do trgovine. Neka ih natovare robom sa spiska koji smo napravili — naređivao je Millo kuharu. — Ako sve ne budeš mogao ukrcati u ova dvojica kola, neka ti trgovac da i jedna svoja koja ćemo mu vratiti. Nakon toga slobodan si i ti večeras, do polaska na ranč.

Pošto je zatvorila vrata za Millom, Judy mu se istog časa baci u naručje i objesi oko vrata.

— Dragi, oh dragi! — šaptala je. — Sve je prazno bez tebe.

— Smiri se, djevojko, i strpi još malo — šaptao je Millo, dok

je ljubio njezino lice i njezin vrat.

Zatim je u naručju ponese u kuću. Judy nije iz ruku puštala njegov vrat. Prisili ga da sjedne s njom u naručju na veliki naslonjač koji se nalazio u sobi za dnevni boravak.

* * *

Joshua Bradock je bjesnio.

— Što misliš, Landone, mogu li ja trpjeti tog Lewisa, tog olinjalog trgovčića da ubija moje ljude i krade moja goveda? Za ova tri dana, kako si boravio na drugoj strani rijeke Zuni, ubio mi je tri čovjeka i s pašnjaka otjerao više od stotinu goveda.

— Raspolazem sa stotinjak ljudi, gospodine Bradock. Kad uključimo i vaše ljude s ranča, toliko smo nadmoćni da možemo odmah započeti bitku i u jednom udaru je dobiti. Srušit ćemo onaj bijedni grad koji trpi tog Lewisa, a njega objesiti na prvo drvo.

— Krivo govoriš, Landone! Ne treba srušiti grad. Treba srušiti razbojničko gnijezdo koje je Lewis napravio na ranču Marlockovih. Spali i ljude i ranč. Nitko ne smije i neće spriječiti Joshuu Bradocka da postane gospodar ovog dijela Arizone. Poslije Lewisa zbrisat ćemo i Indijance. Prijeći ćemo rijeku Zuni i otvoriti putove novom naseljavanju. Bit će to moj najveći uspjeh i najveća pobjeda, Landone. Sutra noću zbrisat ćemo Lewisa, sve njegove želje i planove. U toj velikoj borbi bit ću zajedno s vama.

Zanos koji je isijavao iz očiju i lica Joshue Bradocka bio je toliko jak da je Landon stajao ukočen kao svijeća i gledao svog gospodara raširenih očiju.

Iz te obamrlosti trže ga gazdin glas.

- Je li jasno, Landone?
- Jasno, gospodine Bradock!

* * *

Još iste večeri Landon je u pratnji jednog svog jahača odjahao s Bradockova ranča. Noć je bila svijetla a nebo obasuto zvijezdama. Jahali su s lakoćom i zaustaviše se na udaljenosti otprilike milju od ranča Marlockovih.

– Jaši na ranč. Pronađi predradnika Mad Milla i reci mu da ga čekam na putu za grad. Naravno, to ne treba da čuje nitko osim njega.

Čovjek podbode konja i nestade u oblaku prašine. Landon potjera svog konja prema gradu i zaustavi se kod prve udoline izvan ceste. U udolinu skloni konja a on se ispruži po travi motreći cestu.

Otprilike jedan sat kasnije od ranča Marlockovih jurila su galopom dva konjanika. Landon ustade iz trave i pride cesti. Kad stigoše do njega, jahači zaustave konje.

– Sjaši, Millo! Ti, momče, produži na naš ranč i možeš leći.

Momak ga posluša a Millo povede svog konja za Landonom u udolinu. Spustiše se u travu i šutke pripališe cigarete. Odbili su prve dimove prema nebu i pogledali se u oči. Prvi progovori Millo:

- Što te muči, Landone?
- Postao si gazda i komanduješ vojskom Alana Lewisa. Dopada li ti se to?

– Nije loše! Tri stotine dolara mjesečno, plaćeni svi troškovi i na kraju nagrada od dvije tisuće dolara. Uz to i svijetle per-

spektive u carstvu Alana Lewisa. A ti? Kako ti stojiš?

– Po prilici isto, Millo. Ako izgubim glavu, bit ću dobra hrana za kojote. Takva je sudbina nas profesionalaca u rukovanju revolverom. Uz svoj revolver prodajemo i ludu glavu. Gazda Bradock ti šalje dvije tisuće dolara ako odmah predeš na našu stranu. Novac je kod mene.

– Što moram učiniti, Landone?

– Ništa naročito, Millo. Sutra noću izvuci se s ranča i dozvoli da naš napad bude puno iznenađenje. Nikakvih straža. Spalit ćemo ranč a Lewisovo ljudstvo postrijeljati kao zečeve. Slažeš li se?

– Da! Vadi novac, Landone. Ti si me prvi unajmio i prvi imaš pravo da postavljaš zahtjeve. Naravno, potkrijepljene novcem.

Učas je novac promijenio vlasnika. Uzjahali su i krenuli svaki na svoju stranu. Landon prema Bradockovom ranču, a Millo prema ranču Marlockovih da bi nešto poslije promijenio smjer i uputio se prema rijeci Zuni koju je prešao u trku. Kad se malo udaljio od obale, skloni konja u šiprag, sastavi ruke pred ustima i tripot se javi glasom vodene ptice.

Odmah dobije isti takav odgovor. Modri Kaput mu pride.

– Moj bijeli brat nije pustio da ga dugo čekam. Što se događa, Millo?

– Tvoj prijatelj, bjeloglavi Landon, sutra noću napada ranč Marlockovih. Postavit ću mu zasjedu. Kad zapali ranč, pusti ih da se međusobno ubijaju. U najvećem žaru bitke zatvori obruč oko svih njih. Crveni

ratnici neka nikoga ne štede.

— Gdje ćeš biti ti, Millo?

— Vjerojatno uz tebe, poglavico.

* * *

Tkom dana Millo je žestoko zaposlio svoje ljude. Svi su morali iskopati udubljenja za ležanje i napraviti grudobrane. Takvim grudobranima i neakvim polurovovima opkolio je ranč s tri strane. Čtvrtu je stranu ostavio slobodnu tako da Bradock i njegovi ljudi mogu nesmetano prići ranču, odnosno ući u njegovu zasjedu.

Kuhar je rano podijelio večeru. Ljudi su pošli odmah na počinak. S petoricom vođa grupa Millo je u rančerskoj kući održao sastanak.

— Dobro me slušajte, momci! Noćasnja bitka bit će vruća i žestoka. Bradock i njegovi ljudi zapalit će sve zgrade na ranču. Zatim će čekati da naši ljudi jurnu iz zapaljenih zgrada. Tu će se grdno prevariti. U zgrada ma neće biti nikoga. Kad se plamen razbukti, umjesto nas bit će osvijetljeni oni. Tad otvorite takvu vatru da nitko živ ne izmakne.

— Većina će ih pobjeći istim putem odakle su i došli, šefe.

— Taj jedini slobodni prolaz, zatvorit će Indijanci. Zato smo im dali puške i municiju. Za učešće u ovoj borbi dali smo im i onih stotinjak Bradockovih goveda. Obećao sam im i sve Bradockove konje koje uhvate poslije obračuna.

— Bit će to brza i laka pobjeda, šefe.

— Ne bih baš da će biti tako. Ne zaboravite, sve su toiskusni ljudi i borci vični pištolju. Pred-

vodi ih Peter Landon i Joshua Bradock osobno. Obojica su žestoki borci i revolveraši i dobro misle svojim glavama. Ima li još kakvih pitanja?

— Neki će se htjeti predati. Što ćemo s njima?

— Po vojničkim pravilima. Zarobite ih. Nakon bitke ćemo odlučiti hoćemo li ih pustiti da odu ih ovih krajeva bez konja i oružja ili ćemo ih predati Indijancima.

— Sam vrug zna što je gore od toga dvoga. Na jednoj strani zakon i šerifi, na drugoj stup za mučenje.

— Neka to bude njihov problem. U deset sati probudite svoje ljude i u najvećoj tišini iskradite se iz zgrada i zauzmite svoja mjesta oko ranča. Nikakvih razgovora, paljenja cigareta, kretanja. Jesmo li se razumjeli?

Svi odgovoriše potvrdno.

— Ispijte svoj viski pa i vi krenite na počinak — saopći im Millo.

— Sam je vrug u vama, šefe. Ovi će noćas izgorjeti na vlastitoj vatri. Tko li vam je samo rekao sve o njihovim namjerama, šefe?

— Jedna ptičica — odgovori mu Millo te se i on uz smijeh uputi u drugu sobu da malo prilegne.

* * *

Noć je bila tamna i mirisalo je na kišu. Južni je vjetar vitlao tamne oblake i tek tu i tamo uspijevao otkriti mjesec. Mnogi bi rekli da je ova noć kao stvorena za zločin.

Joshua Bradock i njegov predradnik Landon jahali su na čelu svojih jahača. U gaju, nekoliko stotina metara udaljenom

od ranča Marlockovih, zaustaviše konje i sjahaše. Bez mnogo riječi pet ljudi s kantama petroleja u rukama izdvojiše se iz grupe i uputiše se zgradama na ranču. Ostali, svrstani u dvije kolone, krenuše da opkole zgrade. Kretali su se tiho i vješto, toliko vješto kao da u životu nisu radili ništa drugo do paliti tuđe rančeve i ubijali njihove stanovnike. Kad je liznuo prvi plamen na štaglju, njihov krug oko ranča bio je već zatvoren.

Uskoro plamen zahvati sve zgrade. Netko od napadača otvori koral, u kojem su se nalazili konji, i povuče se u mrak. Konji, već uplašeni vatrom, razbježaše se na sve strane.

A onda nastade pakao! Reski pucnjevi iz pušaka parali su noć, a tanad je zviždeći tražila svoj cilj koji nije bio daleko. Ljudske sjene su ustajale i pogođene metkom padale natrag na zemlju. Joshua shvati da je sa svojim ljudima upao u klopku koju je sam pripremio svojim protivnicima. Njegovi uzvici i naredbe za povlačenje gubili su se u praskanju pušaka i suhog drvija koje je gorjelo. Sad su već pucali i njegovi ljudi tražeći svoj cilj prema bljeskanju protivničkog oružja. Joshuini ljudi, oni koji su uspjeli izbjeći smrt u prvom trenutku iznenađenja, sredili su svoje redove i razvili klasičnu bitku.

Mnogi Bradockovi ljudi ležali su nepomično a ranjenici ječali i dozivali u pomoć. Može se reći da je Bradock izgubio više od polovine ljudi već u prvom naletu. Ostatak njegova ljudstva bio je u nepovoljnom položaju i njihova je sudbina ovisila još samo od rutinske izvježbanosti,

u koju ne treba sumnjati. Strijelci iz mraka bili su nemilosrdni. Joshuini ljudi su i dalje ginuli ili bili nastijeljeni. Joshua je bio uvjeren da je izgubio bitku s Alanom Lewisom i da je to njegov kraj.

Ljudi Alana Lewisa su likovali. Bilo je očito da je pobjeda čvrsto u njihovim rukama. Svu svoju pažnju usmjerili su na Bradockove ljude pred sobom, pronalazili ih i pucali u njih.

I kad se već činilo da je borba završena i da će se preostali Bradockovi ljudi svakog časa predati, iz dvije stotine grla zaoiri se indijanski ratni poklič praćen brзом paljbom iz pušaka. Sad nastade panika i među ljudima Alana Lewisa. Ponovilo se sve ono što se dogodilo i Bradockovim ljudima. I sad je nastala igra sjena koje su ustajale sa zemlje i padale natrag pogođene olovnim metkom.

Preostali Bradockovi ljudi pomisliše da im odnekud stiže pomoć pa i oni osuše ubitačnu vatru po Lewisovim ljudima.

Zgrade na ranču nisu još ni do pola izgorjele kad je pucnjava prestala. Svega desetak ljudi u ovoj bitci bilo je nepovrijeđeno. Pedesetak ranjenika dozivalo je pomoć, dok za ostale te pomoći nije bilo.

Joshua Bradock se borio hrabro i znalački. Nastojao je svoju kožu prodati što skuplje. Kad je počeo indijanski napad, on je odmah znao da je ova klopka na ranču Marlockovih bila pripremljena i njemu i Lewisu. Netko treći bio je spretniji i lukaviji od njih.

Joshua Bradock se uspio provući kroz lanac indijanskih ratnika koji, zanijeti borbom, nisu

opazili da se netko šulja i provljači kroz njihove redove. Kad je stigao do šumarka, u kom su njegovi ljudi smjestili konje, pomislio je da je uspio pobjeći. Prišao je prvom konju i počeo ga odvezivati.

— Ostani mirno, Bradock, i podigni ruke uvis! Hapsim te u ime zakona zbog šurovanja s razbojnicima na indijanskom teritoriju i otimanja indijanske zemlje.

— Vojska nema pravo da me hapsi. Koliko se sjećam, ti si samo izviđač u konjici.

— Krivo, Bradock! To je bila samo varka za tebe. Ako baš hoćeš znati, ja sam Modri Kaput, šef indijanske policije za teritorij Navajo Forest.

— Znao sam da si indijansko kopile! — vikne Bradock i poteže revolver.

Razliježe se pucanj, i Joshua Bradock kao gromom pogođen skljoka se na zemlju tik uz noge konju kojeg je htio uzjahati. Pucao je Brzi Jelen.

— Više bih volio da je ostao živ, Brzi Jelene. Bio bi važan svjedok i protiv drugih rančera lakomih na indijanske pašnjake.

— Nije velika šteta ako je i mrtav, poglavico!

Na drugoj strani ranča, tamo rema rijeci Zuni, dva su čovjeka odmjeravla jedan drugog.

— Tako, dakle. Izigrao si me! Pa, dobro! Nisam navikao da gubim. Da si lukaviji od mene u to sam se noćas uvjerio. Htio bih još znati jesi li i brži od mene, Millo?

— U to se lako uvjeriti. Potegni, Landone!

Landon nije čekao da mu se dvaput kaže. Potegao je... Preporo za Milla...

Landonov život dogorijevao je zajedno s rančom Malockovih.

Kad su Modri Kaput, Millo i Brzi Jelen ujahali u Deer Spring, građani su bili već obaviješteni o obračunu kod ranča Marlockovih. Šutke su promatrali trojicu jahača koji su se uputili prema hotelu i Lewisovu salunu.

Pred salunom ih je čekao Lewis sa svojim barmenom Jamesom. James je u rukama držao sačmaricu skraćene cijevi. Millo ga je oštro promatrao a zatim ga upozori.

— Ovo nije tvoja borba, Jamesu. Nisi više obavezan prema Lewisu. Njega možeš smatrati mrtvi čovjekom. Modri Kaput i Brzi Jelen pripadaju indijanskoj policiji i odvest će ga sa sobom.

— Nitko mene neće voditi, Millo! Ja ću tebe povesti sa sobom, kurvo indijanska!

Desnu je ruku podigao uvis a iz rukava, gdje je imao sakriven derringer, odjeknu pucanj. Zahvaljujući samo svom konju, koji se trgnuo na pokret Lewisove ruke, Millo je izbjegao smrtonosni hitac posred grudi. Dobio ga je po desnoj strani rebra. Zestoki bol mu propara cijelo tijelo i on počeo da se ruši iz sedla.

Modri Kaput je pucao u istom času kad i Lewis, ali nije uspio spriječiti da Lewisov metak pogodi Milla. Zato je njegov hitac bio precizniji od Lewisovog. O tome je zorno svjedočila rupa na Lewisovom čelu.

Judy Marlock je naredila da ranjenog Milla prenesu u njezinu kuću. Ona i Modri Kaput, koji je iz svojih bisaga izvukao vrećicu ljekovitih trava, sredili

su Millovu ranu. On je spokojno ležao u krevetu i mirno spavao.

– Brzo će ozdraviti, gospodo Marlock. Iza toga možda vam uspije da ga dulje vrijeme zadržite pokraj vas.

– Ako to ikako bude moguće,

poglavico. Ova skitnica u sedlu bit će moja skitnica.

– Sretno, Judy – smijao joj se Modr Kaput – Za nekoliko dana dovest ću vam sina. On je već poštovan ratnik u plemenu Velikog Sokola.

KRAJ

Mark Allen

SKITNICE

Jedan je pognut koraćao glavnom ulicom ili onim što je od nje ostalo. Prašina mu se uvlačila između prstiju, kroz poderotine na čizmama i vrijeđala kožicu izjedenu vlagom i znojem. Miris osušene tvari, truleži daske, piljevine i žalfije miješao se i vonjao zrakom. Hodao je stružući nogama po debelom sloju prašine kao da nešto traži. Zaustavio se pored nekog polusrušenog trijema na kome je stajala posuda sa ustajalom vodom. Izuo se i stao močiti noge u vodi razgledajući sa uživanjem napušteno rudarsko naselje. Ugodni trnci mu pođoše uz leđa od nekog ushićenja i zadovoljstva. Osjećao se ugodno sad kad su mu noge počivale u mlakoj vodi, liječeći, kako mu se činilo, njegove rane na stopalima. Samopouzdanje mu se povratilo i osjetio se jakim. Činilo mu se da je čitav grad njegov. Ustvari tako je i bilo. Napušteni rudarski gradić bio je samo njih dvojice.

Drugog je upravo ujeo škorpion dok je ležao na podu bivšeg saluna. Sa rukama pod glavom i bosim nogama uprtim u klimavi drveni zid, gledao je spram police iznad šanka, zamišljajući red boca sa probраним markama pića. Pretražio je svaki kut tog prenoćišta, skladište, sobe, ne bi li pronašao koju skrivenu bocu. I našao je boce, ali prazne! Toliko očajno prazne da se ni kap tekućine nije mogla iscijediti iz njih. Bacaо ih

je u bijesu i razbijao. Opet je spao na pokoji gutljaj što bi mu ga ponudio Jeff od onog svog otrova od rakije, ako i nje uopće više ima.

Upirao se nogama o drveni zid u nemoćnom bijesu i strugao njima po klimavom zidu dok nije iz pukotine istjerao škorpiona koji ga je ugrizao za prst. Urliknuo je od bola i skočio tako hitro kako već dugo nije, te istrčao van na ulicu galameći.

— Jeff! Jeff! Jeff!...

Jeff se ljutito osvrne prema čovjeku koji se kričeći vukao ulicom. Iako je bilo očito da se ovome nešto strašno dogodilo, Jeff se naljuti. Upravo ga je taj dripac prekinuo u njegovom maštanju o stolovanju nad gradom, nad njihovim stanovnicima...

Jedva se nakani da se izvuče iz mlake vode. Upravo je sišao sa trijema kad se do njega dovuče drugi.

— Što ti je? Što se dereš, Ed?

— Jeff, ujelo me!

— Što te ujelo?

— Mislim da je škorpion?! Možda je zmija!

— Ej, čovječe, pa to je gadno!

— Učini nešto, Jeff! Jeff... Ako ne želiš ostati sam...!

— Da pogledam to!

Ed podiže ujedenu nogu, a Jeff čučne razgledavši je. Izvadi zatim iz džepa svog kaputa plošnatu bocu rakije i povuče gutljaj.

— Daj mi, Jeff, dok nisam cr-

kao! — zavapi Ed pruživši ruku. Jeff mu pruži bocu i ostatak svog gutljaja koga nije progutao već ga valjao po ustima, ispljune zajedno s pljuvačkom na ugriz. Izvuče zatim nož i zareže ranu. Drugi koji je upravo iskapljivao sadržaj boce urlikne i zagrcne se pritom alkoholom tako da je divljački kašljao dok je Jeff cijedio krv iz rane.

— Prokleti mesaru!... — urlkao je drugi kad ga napusti kašalj.

— Morat ću ispaljivati ranu — zaključio znalački Jeff na kraju.

— Pali! Kujin sine... Samo pali!

Jeff je morao vezati Eda za stup trijema i ugurati mu rupčić među zube dok mu je spaljivao ranu. Nakon toga ga ostavi da leži na trijemu, olabavivši mu prethodno podvez iznad rane. Vratio se na svoje staro mjesto pored ustajale vode. Suočio se s praznim gradom, praznom ulicom koju je zaokupljao korov. Isturio se na rub trijema, isprsio, uzdigao glavu trudeći se da podsjeća na prigodnog govornika koji će se obratiti ljudstvu s tog uzvišenja. Digao je ruke kao da utišava odobravanje, ali umjesto da progovori, on tim rukama prihvati svoju glavu zbunjenu ugodnim i neostvarivim mislima i čvrsto je stisne. Onda je potisne dolje udarivši čelom o stup trijema. Prije nego što napusti to mjesto, zadržao se u nekom, reklo bi se, pokajničkom položaju, kao da se stidi. Nasloni se zatim na drveni zid, a onda polagano spuzne na pod. Gledao je u praznu ulicu. Zgrade napola srušene, napola rastavljene pričinjale su

se avetinjski u sumrak koji se navlačio nad krajolik.

Ed je spavao ili bio u komi, zaključio Jeff, pošto dođe do nje. Opsuje ga potihom zbog raki-je koju mu je iskapio, a možda neće preživjeti pa je držao da je potrošena zabadava. Međutim kad ga prodrma ovaj se javi mumljajući:

— Spavaš, crkotino, prokleta?...

Ed se trže i s mukom uspravi u sjedeći položaj. Činilo se da mu košćice krckaju pri tom pokretu.

— Što je?

— Ništa. Provjeravam da li si živ.

Ed onda jeknu. Valjda se sjeti što mu se dogodilo.

— Dobro je da si živ. Ne bi mi bilo drago da si odapeo. Znaš, sam se smucati po ovim avetinjskim ruševinama i pustopoljini...

— Prestani blebetati i daj mi nešto mokro da spustim niz suho grlo!

— Prokleta propalico!... Usuđuješ se i spominjati! Iscijedio si do zadnje kapi. Mogu ti donijeti one vode u kojoj sam kiselio noge, ha, ha, ha...!

Ed stisne zube škripeći i upirući dlanove o klimavi pod trijema. Opsuje gadno kroz zatvorena usta.

— Možeš li hodati? Bilo bi dobro da se maknemo iz ove proklete rupe pune gmazova i škorpiona. Pruga nije daleko. Znam taj kraj, postoji uzbrdica gdje vlakovi usporavaju. Mogli bi se tu ubaciti u teretni vagon, ili u stočni.

Ed je zažarenim očima punim nade gledao Jeffa.

— Možda bismo došli i do kojeg gutljaja?

– Ne blebeći? – obrecne se Jeff. – U teretnom vagonu rakija? Ha, fino! Ili u onom, možda nam gospodin vol ponudi, ha!

Drugi htjede nešto reći, opravdati svoje želje nekom prigodnom riječi ali ga prekide prvi:

– Znam, mislio si da se ubacimo u putnički vagon. Budalo! Pa da nas kondukter i željezničar premlate ovako bez karte i izbace iz jurećeg vlaka!

Drugi samo zakima spustivši pogled.

Jeff se zagledao u kola, napola rastavljena i poduprta panjevima, izjedenih osovina, pričinja su se kao osakaćeno tijelo nezaštićenih batrljaka. Učini mu se jedan čas da bi lako mogao pronaći i kotače, staviti ih i vući ih zajedno sa Edom u njima do pruge. Zatim se kiselo osmjehne i odmahne rukom. Postidi se sam svojih misli. Što bi mu uopće kola? Zašto bi se opterećivao nečim suvišnim? I još k tome nečim što bi morao tegliti!

Ed je ustao i pokušavao hodati, mrmljajući nešto sebi u bradu.

– Jeff! – procijedi Ed hodaćući u krug po pijesku. – Idemo!

– Idemo!

– Samo molim te da zapalimo ovo gnijezdo!

– Zapalimo! – pomalo se iznenadi prvi ovom prijedlogu.

– Da. Bit će mi lakše kad vidim da je sva ova gamad izgorjela!

Izlomivši par suhih dasaka, njih dvojica potpale vatru u salunu. Drvene zidove nije odmah uhvatila vatra, ali kad ih jednom zahvati, razgorje se. Čekali

su dok čitavu zgradu ne zahvati požar. Podoše u sumrak dok se iza njih širila plamena stihija gutajući ostatke naselja. Ed je hramao naslanjajući se na drveni kolac koji su našli još u naselju. Odmarali su se često, sjedajući na pjeskovito tlo među makiju. Ed je sve više gundao, ječao i psovao. Tražio je da tu, bilo gdje, prenoće.

– Izdrži još malo, prijatelju! Sad će pruga. Znam taj kraj. Postoji noćni vlak na koji bi svakako morali stići, ako ne želimo da nas vrelo sunce ne sprži sutra ovdje! – bio je uporan Jeff.

– Do vraga i vlak i sunce, i ova prokleta pustinja! Hoću spavati! Razumiješ čovječe?! Ispružiti se...

Pošto bi se odmorili, Jeff je navaljivao da idu dalje. Pomogao bi Edu pridržavajući ga na posebno lošem terenu na koji bi povremeno nailazili. Još se iza njih nazirala svjetlost od vatre koju su potpalili u naselju.

Bilo je skoro pola noći kad su se dovukli do željezničke pruge. Spustili su se na zemlju pored tračnica, na blagoj padini. Ed je nedugo zatim zaspao ili je pao u komu, jer se čulo hroptanje. Jeff nije mogao ni oka sklopiti. Grickao je travčice u iščekivanju vlaka i zurio u ne baš bistro nebo.

Vlak je naišao skoro pred jutro. Jeff je probudio Eda još dok se iz daljine čulo kloparanje i dahtanje lokomotive, i pripremao ga za ubacivanje u kompoziciju. Ovaj se jedva razbudio i bio je izrazito bezvoljan za taj pothvat. Izgleda da mu se stanje pogoršalo. Jeff ga je hrabrio. Pripremili su se i kad je kompozicija prolazila pored njih, usporavajući uz nagib,

potrče uz nju birajući vagon u koji će uskočiti. Jeff se dohvati vagona u kome su se prevozili trupci i uspije se ubaciti na nj. Ed se međutim spotače i pade. Dižući se vidje kao kroz izmaglicu nekoliko putničkih vagona osvijetljenih iznutra plinskim svjetlom i glave putnika u njima kako vise na prsima u blaženom snu. Pokuša se dohvatiti koga od tih vagona, ali ne uspije. Čuo je Jeffa kako viče, hrabreći ga. Zajedno s kompozicijom iščezne i Jeffov glas kao i posljednji vagon za koga se pokuša uhvatiti. Izmučen pade potrbuške na pragove između tračnica.

Jeff vidje napore svog druga da se dokopa vagona i kad se

ovaj spotače i pade, bi mu iskreno žao. U jedan čas poželi da skoči i vrati se Edu, da mu pomogne, da ostane uz njega, ali ostade samo ukočeno gledajući u mrak držeći se grčevito za ogradu platforme. Vidio je kako se Ed diže, ali ga zatim izgubi iz vida koji mu zakloni vagon iza njega.

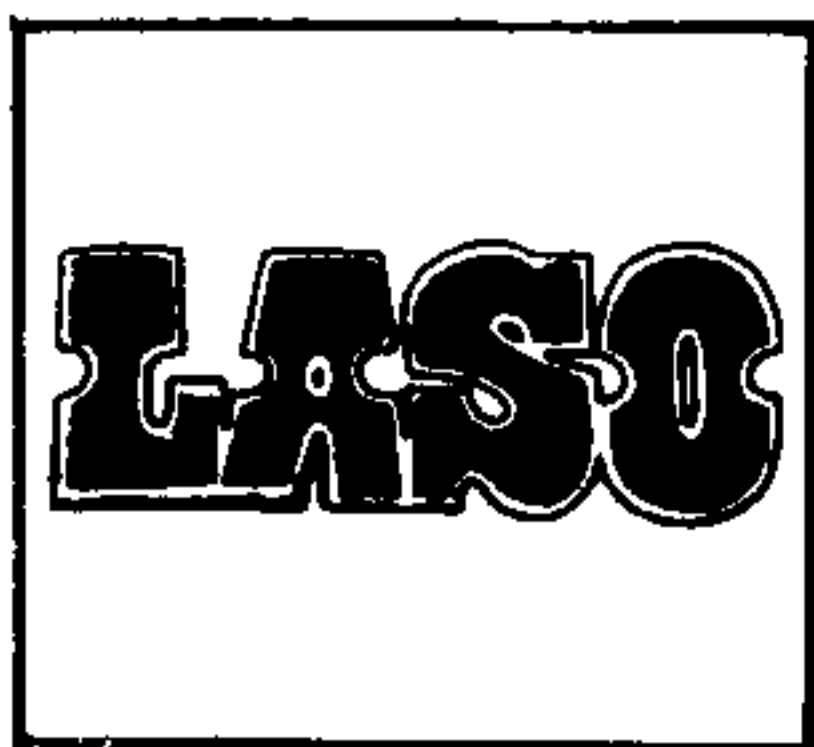
Počne se tješiti da se on ipak dokopao kojeg vagona. Negdje u sebi osjećao je da je to prosta laž. Znao je da je Ed ostao ležati nemoćno pored pruge. Bilo je uopće glupo što je pokušao Eda nagovoriti da uhvate taj noćni vlak.

Znao je da ga više nikada neće vidjeti.

U PRIPREMI:

G. F. Unger:

KONAČNO SRETNI

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 1872.- d, a za 6 mjeseci 936.- d. U cijenu je uračunat popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-1216 za Laso.

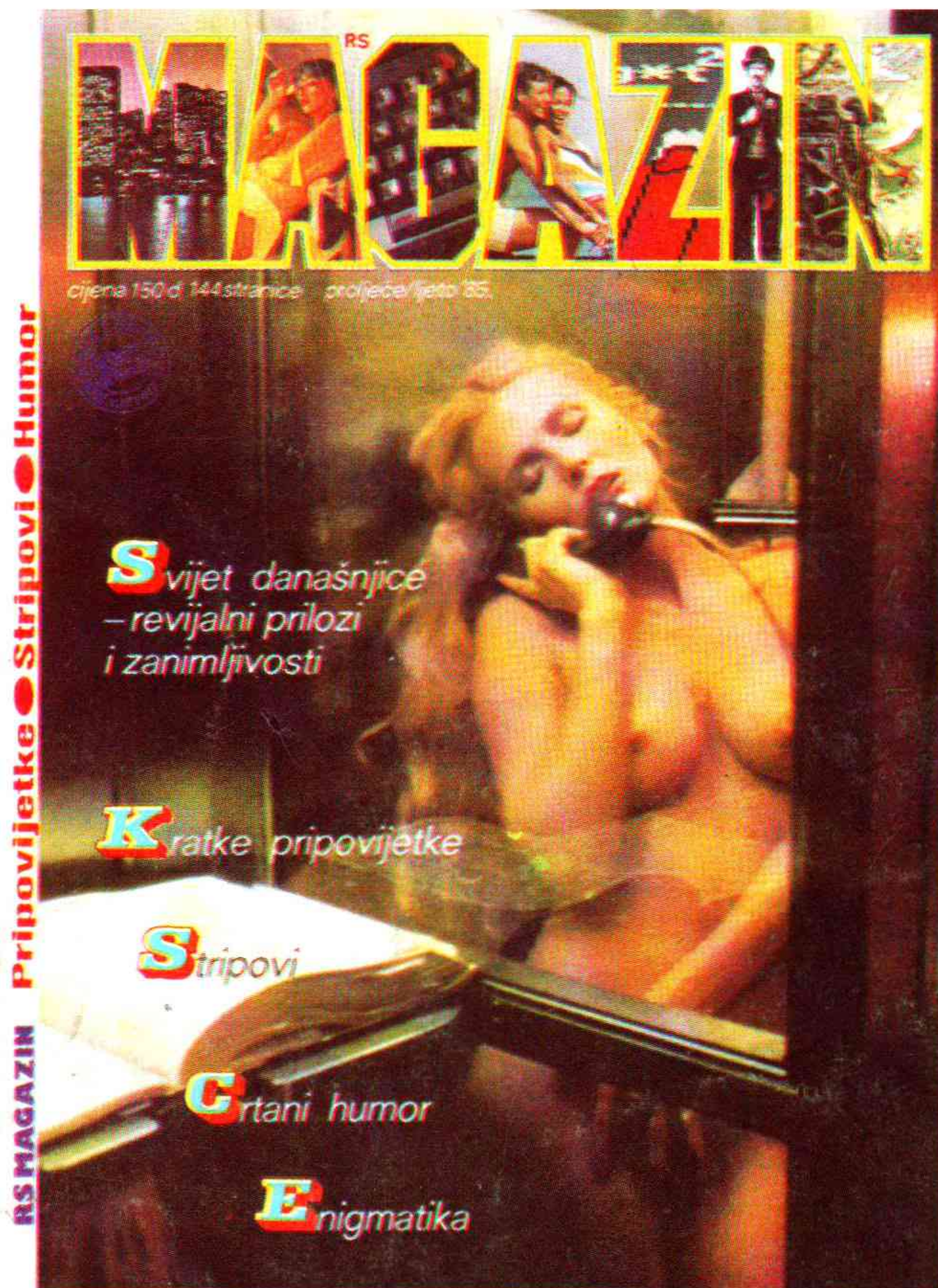
Cijena za inozemstvo: DM 2,00, ASCH 10,00, SFRS 2,00 HFL 2,50. Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00 SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00, HFL 37,00, US\$ 15,00.

Uplata na devizni račun 30101-37-25730-3252051 kod Zagrebačke banke Zagreb (za LASO).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 40.000 d, c/b stranica 30.000 d.

Oslobodeno plaćanje poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26.XI 1973.

u novom revijalnom izdanju donosi:

- **SVIJET DANAŠNJICE** – revijalne priloge o zanimljivostima iz svijeta osamdesetih
- **PRIPOVIJETKE** – Ernesta Hemingwaya, Luigija Pirandella, Pavla Pavličića, Roalda Dahla, Ane Žube, Margaret Gibson i drugih – izbor kratkih priča, ljubavnih, kriminalističkih i SF-pripovijedaka
- **STRIPOVE** – Rip Kirby, Kapetan Niko, Kolekcionar i osvrt **ALTERNATIVNI STRIP**, uz četiri kod nas malo poznata stripa
- **TESTOVE** – »Voli li vas uistinu« i »Kakav ste gost?«
- **HUMOR I ENIGMATIKU**

Potražite novi **RS MAGAZIN** – obilje zanimljivog štiva!